

รายงานการพิจารณาศึกษา
เรื่อง “การศึกษาวิเคราะห์การเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SME”

คณะกรรมการการเศรษฐกิจ การเงินและการคลัง
สถาบันวิจัยแห่งชาติ

รายงานการพิจารณาศึกษา
ของ
คณะกรรมการการเศรษฐกิจ การเงินและการคลัง
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

เรื่อง
การศึกษาวิเคราะห์การเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SME

สำนักกรรมการ ๑
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

(สำเนา)

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะกรรมการการเศรษฐกิจ การเงิน และการคลัง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ที่ สว (สนช)(กมธ ๑) ๐๐๐๙/ (ร ๔๖)

วันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง รายงานผลการพิจารณาศึกษา เรื่อง “การศึกษาวิเคราะห์การเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SME”

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ด้วยในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๔/๒๕๕๗ วันพฤหัสบดีที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๗ ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้ลงมติตั้งคณะกรรมการการเศรษฐกิจ การเงิน และการคลัง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ซึ่งตามข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๗๘ วรรคสอง (๖) ได้กำหนดให้คณะกรรมการการเศรษฐกิจ การเงินและการคลัง มีหน้าที่และอำนาจ พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติ กระทู้กิจการ พิจารณาสอบข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจ การเงิน การคลัง การธนาคาร ตลาดเงิน ตลาดทุน และสถาบันการเงิน ของประเทศ รวมทั้งนโยบายของรัฐบาลในด้านงบประมาณ ตลอดจนติดตามและประเมินผลการรับ การใช้จ่ายเงิน งบประมาณของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ ซึ่งปัจจุบันกรรมการคณะนี้ประกอบด้วย

๑. พลอากาศเอก ชนะ อยู่สถาพร	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายศิริพล ยอดเมืองเจริญ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นางสาวอรจิต สิงคาลวนิช	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๔. พลเอก ขาตอุดม ทิตถะสิริ	เลขานุการคณะกรรมการ
๕. นายสาธิต ชาญเขาว์กุล	รองเลขานุการคณะกรรมการ
๖. นายวิฑูรย์ บุญญสถิตย์	โฆษกคณะกรรมการ
๗. นายบุญชัย โชควัฒนา	รองโฆษกคณะกรรมการ
และที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๘. ศาสตราจารย์สม จาตุศรีพิทักษ์	ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๙. พันตำรวจโท พงษ์ชัย วราชิต	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๐. พลเอก รัชสาทรย์ แซ่มเชื้อ	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๑. นายสมศักดิ์ โชติรัตน์ศิริ	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๒. นางเสาวณี สุวรรณชีพ	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๓. นายเจน นำชัยศิริ	กรรมการ
๑๔. นายฉัตรชัย ปิยะสมบัติกุล	กรรมการ
๑๕. พลอากาศเอก ชัยพฤกษ์ ดิษยะศริน	กรรมการ
๑๖. พลอากาศเอก ตรีทศ สนแจ้ง	กรรมการ

๑๗. พลเรือเอก ทวีชัย บุญอนันต์	กรรมการ
๑๘. นายปรีดี ดาวฉาย	กรรมการ
๑๙. คุณพรทิพย์ จาละ	กรรมการ
๒๐. นายพจน์ อร่ามวัฒนานนท์	กรรมการ
๒๑. นายวรพล ไสคดียานูรักษ์	กรรมการ
๒๒. นายวิทยา ฉายสุวรรณ	กรรมการ
๒๓. พลอากาศเอก ศิวเกียรติ์ ชยเมฆ	กรรมการ
๒๔. พลเอก สมหมาย เกาฏีระ	กรรมการ
๒๕. พลอากาศเอก สฤษดิ์พงษ์ โกมุทานนท์	กรรมการ
๒๖. นายสุพันธุ์ มงคลสุธี	กรรมการ
๒๗. นายอนุวัติ อาหมัด	กรรมการ
๒๘. พลเรือเอก อมรเทพ ณ บางช้าง	กรรมการ
๒๙. พลอากาศเอก อานนท์ จารยะพันธุ์	กรรมการ
๓๐. นายอำพน กิตติอำพน	กรรมการ

บัดนี้ คณะกรรมการได้ดำเนินการพิจารณาศึกษา เรื่อง “การศึกษาวิเคราะห์การเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SME” เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงานการพิจารณาศึกษาเรื่องดังกล่าวต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ตามข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๙๖

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบและนำเสนอรายงานของคณะกรรมการต่อที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติต่อไป

(ลงชื่อ) พลอากาศเอก ชนะ อยู่สถาพร

(ชนะ อยู่สถาพร)

ประธานคณะกรรมการการเศรษฐกิจ การเงินและการคลัง
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำเนาถูกต้อง

(นายเอกชัย บุคีสันนท์)

ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการการเศรษฐกิจ การเงินและการคลัง

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการการเศรษฐกิจ การเงินและการคลัง

สำนักกรรมการ ๑

โทรศัพท์ ๐ ๒๘๓๑ ๙๑๕๕ - ๕

โทรสาร ๐ ๒๘๓๑ ๙๑๕๕

สว่างจิต พิมพ์
อริษา/เอกชัย ทาน

รายนามคณะกรรมการการเศรษฐกิจ การเงินและการคลัง
สถาบันบัญญัติแห่งชาติ

พลอากาศเอก ชนะ อยู่สถาพร
ประธานคณะกรรมการ

นายศิริพล ยอดเมืองเจริญ
รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง

นางสาวอรจิต สิงคาลวณิช
รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม

พลเอก ขาดอุดม ติตถะสิริ
เลขาธิการคณะกรรมการ

นายสาธิต ชาญเชาวน์กุล
รองเลขาธิการคณะกรรมการ

นายวิฑูรย์ บุญญสถิตย์
โฆษกคณะกรรมการ

นายบุญชัย โชควัฒนา
รองโฆษกคณะกรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการ

ศาสตราจารย์สม จาตุศรีพิทักษ์
ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ

พันตำรวจโท พงษ์ชัย วราชิต
ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

พลเอก รังสathy แซ่มเชื้อ
ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

นายสมศักดิ์ โชติรัตนศิริ
ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

นางเสาวณี สุวรรณชีพ
ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

นายเจน นำชัยศิริ
กรรมการ

นายฉัตรชัย ปิยะสมบัติกุล
กรรมการ

พลอากาศเอก ชัยพฤกษ์ ดิษยะศริน
กรรมการ

พลอากาศเอก ตริทศ สนแจ้ง
กรรมการ

พลเรือเอก ทวีชัย บุญอนันต์
กรรมการ

นายปรีดี ดาวฉาย
กรรมการ

นายพจน์ อร่ามวัฒนานนท์
กรรมการ

คุณพรทิพย์ จาละ
กรรมการ

นายวรพล โสคติยานุรักษ์
กรรมการ

นายวิทยา ฉายสุวรรณ
กรรมการ

พลอากาศเอก คิวเกียรติ์ ชยามะ
กรรมการ

พลเอก สมหมาย เกาฎีระ
กรรมการ

พลอากาศเอก สถฤดีพงษ์ โกมุทานนท์
กรรมการ

นายสุพันธุ์ มงคลสุธี
กรรมการ

นายอนุวัติ อาหมัด
กรรมการ

รายนามคณะอนุกรรมการการศึกษาและติดตามสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ
การเงินและการคลังของประเทศ
ในคณะกรรมการการเศรษฐกิจ การเงินและการคลัง สถาบันบัญญัติแห่งชาติ

นางสาวอรจิต สิงคาลวนิช
ประธานคณะอนุกรรมการ

นายสาริต ชาญเชาวน์กุล

รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่หนึ่ง

นายวิฑวัส บุญญสถิตย์

รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่สอง

นายปรีดี ดาวฉาย

รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่สาม

นางเกษสิริ ศิริภากรณ์
อนุกรรมการและเลขานุการ

พลโท กำชัย กำบังตน
อนุกรรมการ

นางสาวชลวรรรธ สุพานิชวานิช
อนุกรรมการ

นายตรีพงษ์ ติรางกูร
อนุกรรมการ

นายชาย งามอัจฉริยะกุล
อนุกรรมการ

นายธานินทร์ ฝะเอม
อนุกรรมการ

นายชัยณรงค์ ไช้ไชย
อนุกรรมการ

นายอาทิตย์ วุฒิกะโร
อนุกรรมการ

นางเสาวณี สุวรรณชีพ
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

ศาสตราจารย์สม จาตุศรีพิทักษ์
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

พลเอก ชาดอุดม ติตถะสิริ
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

นางชุตากรณ์ ลิมพสาระ
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

พันตำรวจโท พงษ์ชัย วราชิต
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

นายพจน์ อรามวัฒนานนท์
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

พลเอก รังสathy แซ่มเชื้อ
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

นายสุพันธุ์ มงคลสุธี
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

พลอากาศเอก สฤษดิ์พงษ์ โกมุทานนท์
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

**รายงานการพิจารณาศึกษา
ของคณะกรรมการการเศรษฐกิจ การเงินและการคลัง
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ
เรื่อง “การศึกษาวิเคราะห์การเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SME”**

ด้วยในคราวประชุมคณะกรรมการการเศรษฐกิจ การเงินและการคลัง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕๒/๒๕๕๙ วันพุธที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๙ ที่ประชุมได้มีมติตั้งคณะอนุกรรมการศึกษาและติดตามสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ การเงินและการคลังของประเทศ โดยให้มีหน้าที่ศึกษา วิเคราะห์และติดตามสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ การเงิน การคลังของประเทศ ตลอดจนผลกระทบจากสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ การเงิน การคลังของประเทศ เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากผลกระทบดังกล่าว รวมทั้งกำกับดูแล ตรวจสอบการดำเนินนโยบายและมาตรการการดำเนินการทางด้านเศรษฐกิจ การเงิน การคลังของรัฐบาล ตลอดจนพิจารณารวบรวมผลการดำเนินงานและจัดทำรายงานสรุปการดำเนินงาน เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการ และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ในการนี้ เนื่องจากตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาภาครัฐได้ให้ความสำคัญกับนโยบายการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งกำหนดมาตรการที่หลากหลายเพื่อการส่งเสริมสนับสนุน SME โดยเฉพาะในด้านของการสนับสนุนให้ธุรกิจ SME สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนหรือแหล่งสินเชื่อ ซึ่งปัจจุบันมีโครงการตามนโยบายของรัฐและสถาบันการเงินที่ให้บริการสินเชื่อเพื่อการประกอบธุรกิจสำหรับ SME ทั้งธนาคารพาณิชย์ ธนาคารหรือสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐบาล อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติพบว่า ผู้ประกอบธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ยังคงประสบปัญหาอุปสรรคทั้งในส่วนของการเข้าถึงมาตรการสนับสนุนต่าง ๆ ของรัฐที่เหมาะสม โดยเฉพาะประเด็นการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SME ที่จัดตั้งใหม่ (Startup) หรือกลุ่มธุรกิจที่ประกอบกิจการน้อยกว่า ๓ ปี (จดทะเบียนพาณิชย์) หรือกลุ่มธุรกิจขนาดย่อมที่จัดตั้งในรูปแบบบุคคลธรรมดา (ไม่จดทะเบียนพาณิชย์) ทำให้มี SME จำนวนมากที่ต้องเสียโอกาสขยายกิจการของตนเองให้เติบโตหรือ SME บางรายอาจไม่สามารถแข่งขันหรือดำเนินธุรกิจต่อไปได้ท่ามกลางสภาพการณ์ของเศรษฐกิจในปัจจุบัน

คณะอนุกรรมการได้ตระหนักถึงความสำคัญของสภาพปัญหาดังกล่าว จึงได้มีการพิจารณาศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับมาตรการในการสนับสนุนส่งเสริมผู้ประกอบการธุรกิจ SME ในภาพรวมที่จะสามารถใช้ในการผลักดันให้มีการปรับเปลี่ยนนโยบายหรือกฎหมายให้ผู้ประกอบธุรกิจ SME เข้าถึงแหล่งเงินทุนมากขึ้นในอนาคตรวมทั้งสภาพปัญหาและอุปสรรคในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของผู้ประกอบธุรกิจ SME จากการให้สิทธิประโยชน์จากมาตรการส่งเสริมตามโครงการต่าง ๆ ของรัฐ ตลอดจนมีข้อเสนอแนะทางนโยบายที่ชัดเจนจากการศึกษาวิเคราะห์การเข้าถึงสินเชื่อและผลของมาตรการสนับสนุนสินเชื่อแก่ผู้ประกอบการธุรกิจ SME เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงระเบียบว่าด้วยการส่งเสริมธุรกิจของรัฐ รวมทั้งแนวทางในการสร้างกลไกเพื่อดูแลให้กลุ่มธุรกิจ SME ขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถพัฒนาและเจริญเติบโตได้อย่างเป็นระบบ

ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการจึงได้จัดทำรายงานการพิจารณาศึกษาเสนอต่อคณะกรรมการการเศรษฐกิจ การเงินและการคลัง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อพิจารณาและนำเสนอรายงานการพิจารณาศึกษาต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ตามนัยแห่งข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๑๐๑ ซึ่งปรากฏผลดังนี้

๑. การดำเนินงาน

- ๑.๑ คณะกรรมการได้มีมติเลือกตำแหน่งต่าง ๆ ดังนี้
๑.๑.๑ พลอากาศเอก ชนะ อยู่สถาพร	เป็นประธานคณะกรรมการ
๑.๑.๒ นายศิริพล ยอดเมืองเจริญ	เป็นรองประธานคณะกรรมการ
คนที่หนึ่ง
๑.๑.๓ นางสาวอรจิต สิงคาลวณิช	เป็นรองประธานคณะกรรมการ
คนที่สาม
๑.๑.๔ พลเอก ขาดอุดม ทิตถะสิริ	เป็นเลขานุการคณะกรรมการ
๑.๑.๕ นายสาธิต ชาญเชาว์กุล	เป็นรองเลขานุการ
คณะกรรมการ
๑.๑.๖ นายวิวัฒน์ บุญญสถิตย์	เป็นโฆษกคณะกรรมการ
๑.๑.๗ นายบุญชัย โชควัฒนา	เป็นรองโฆษกคณะกรรมการ
และที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑.๑.๘ ศาสตราจารย์สม จาตุศรีพิทักษ์	เป็นประธานที่ปรึกษา
คณะกรรมการ
๑.๑.๙ พันตำรวจโท พงษ์ชัย วราชิต	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑.๑.๑๐ พลเอก รัชสาทรย์ แซ่มเชื้อ	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑.๑.๑๑ นายสมศักดิ์ โชติรัตน์ศิริ	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑.๑.๑๒ นางสาวณี สุวรรณชีพ	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑.๑.๑๓ นายเจน นำชัยศิริ	เป็นกรรมการ
๑.๑.๑๔ นายฉัตรชัย ปิยะสมบัติกุล	เป็นกรรมการ
๑.๑.๑๕ พลอากาศเอก ชัยพฤกษ์ ดิษยะศริน	เป็นกรรมการ
๑.๑.๑๖ พลอากาศเอก ตรีนทศ สนแจ้ง	เป็นกรรมการ
๑.๑.๑๗ พลเรือเอก ทวีชัย บุญอนันต์	เป็นกรรมการ
๑.๑.๑๘ นายปรีดี ดาวฉาย	เป็นกรรมการ
๑.๑.๑๙ คุณพรทิพย์ จาละ	เป็นกรรมการ
๑.๑.๒๐ นายพจน์ อร่ามวัฒนานนท์	เป็นกรรมการ
๑.๑.๒๑ นายวรพล โสคติยานุรักษ์	เป็นกรรมการ
๑.๑.๒๒ นายวิทยา ฉายสุวรรณ	เป็นกรรมการ
๑.๑.๒๓ พลอากาศเอก ศิวเกียรติ์ ขยมะ	เป็นกรรมการ
๑.๑.๒๔ พลเอก สมหมาย เกาฏีระ	เป็นกรรมการ
๑.๑.๒๕ พลอากาศเอก สฤษดิ์พงษ์ โกมุทานนท์	เป็นกรรมการ
๑.๑.๒๖ นายสุพันธุ์ มงคลสุธี	เป็นกรรมการ
๑.๑.๒๗ นายอนุวัติ อาหมัด	เป็นกรรมการ

- ๑.๑.๒๘ พลเรือเอก อมรเทพ ณ บางช้าง เป็นกรรมการ
๑.๑.๒๙ พลอากาศเอก อานนท์ จารยะพันธุ์ เป็นกรรมการ
๑.๑.๓๐ นายอำพน กิตติอำพน เป็นกรรมการ

อนึ่ง คุณพรทิพย์ จาละ กรรมการ ได้ขอลาออกจากตำแหน่งรองประธานคณะกรรมการคนที่สอง ตั้งแต่วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๕๘

๑.๒ คณะกรรมการได้มีมติแต่งตั้ง นายเอกชัย บุตสินนท์ ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานคณะกรรมการการเงิน การคลัง การธนาคารและสถาบันการเงิน สำนักกรรมการ ๑ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการเศรษฐกิจ การเงินและการคลัง ตามข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๙๑ วรรคสาม

๑.๓ คณะกรรมการ ได้มีมติตั้งคณะอนุกรรมการศึกษาและติดตามสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ การเงินและการคลังของประเทศ ทั้งนี้ ตามข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๙๑ วรรคสี่ ซึ่งอนุกรรมการคณะนี้ ประกอบด้วย

- ๑.๓.๑ นางสาวอรจิต สิงคาลวณิช เป็นประธานคณะอนุกรรมการ
๑.๓.๒ นายสาธิต ชาญเชาว์กุล เป็นรองประธานคณะอนุกรรมการ
คนที่หนึ่ง
๑.๓.๓ นายวิฑูรย์ บุญญสถิตย์ เป็นรองประธานคณะอนุ
กรรมการ คนที่สอง
๑.๓.๔ นายปรีดี ดาวฉาย เป็นรองประธานคณะอนุ
กรรมการ คนที่สาม
๑.๓.๕ นางเกษสิริ ศิริภากรณ์ เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ
๑.๓.๖ พลโท กำชัย กำบังตน เป็นอนุกรรมการ
๑.๓.๗ นายชาย งามอัจฉริยะกุล เป็นอนุกรรมการ
๑.๓.๘ นายตรีพงษ์ ติรางกูร เป็นอนุกรรมการ
๑.๓.๙ นายธานินทร์ พะเอม เป็นอนุกรรมการ
๑.๓.๑๐ นายชัยณรงค์ โชไชย เป็นอนุกรรมการ
๑.๓.๑๑ นางสาวชลลวรวรรธ สุพานิชวรภาชน์ เป็นอนุกรรมการ
๑.๓.๑๒ นายอาทิตย์ วุฒิกะโร เป็นอนุกรรมการ

นอกจากนี้ คณะกรรมการได้มีมติแต่งตั้งบุคคลเป็นที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการศึกษาและติดตามสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ การเงินและการคลังของประเทศดังนี้

- ๑.๓.๑๓ พลเอก ชุตตม ติตถะสิริ
๑.๓.๑๔ พันตำรวจโท พงษ์ชัย วราชาติ
๑.๓.๑๕ นายพจน์ อร่ามวัฒนานนท์
๑.๓.๑๖ พลเอก รังสathy แซ่มเชื้อ
๑.๓.๑๗ ศาสตราจารย์สม จาตุศรีพิทักษ์
๑.๓.๑๘ พลอากาศเอก สฤกษ์พงษ์ โกมุทานนท์
๑.๓.๑๙ นางเสาวณี สุวรรณชีพ

๑.๓.๒๐ นายสุพันธุ์ มงคลสุธี

๑.๓.๒๑ นางชุตาภรณ์ ลัมพสาระ

๒. วิธีการพิจารณาศึกษา

๒.๑ คณะอนุกรรมการได้จัดให้มีการประชุม จำนวน ๑๗ ครั้ง

๒.๒ คณะอนุกรรมการได้ดำเนินการโดยเชิญผู้แทนจากหน่วยงานมาให้ข้อมูลข้อเท็จจริงและประกอบการพิจารณา ดังนี้

๒.๒.๑ สำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

๑. นางสาวลินี ว่างตาล	ผู้อำนวยการสำนักงาน
๒. นางพลาริน แยมจินดา	ผู้อำนวยการกลุ่มงานนโยบายและยุทธศาสตร์
๓. นางอภิรดี ขาวเชียร	ผู้อำนวยการฝ่ายนโยบายและแผนส่งเสริม SME
๔. นายจอม มุกดาประกร	รองผู้อำนวยการฝ่ายประสานเครือข่ายผู้ให้บริการ SMEs ปฏิบัติงานฝ่ายส่งเสริมธุรกิจ SMEs
๕. นายมติชน มาตรชัยสิงห์	รองผู้อำนวยการฝ่ายนโยบายและแผนส่งเสริม SME
๖. นางสาวนันทฐา คุณสุวรรณ	รองผู้อำนวยการฝ่ายวิเคราะห์สถานการณ์
๗. นางสาวนิชิวดี สมบูรณ์	รองผู้อำนวยการฝ่ายนโยบายและแผนส่งเสริม SME
๘. นายสมยศ พิกุลเงิน	นักวิเคราะห์นโยบายวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ๕
๙. นางสมศรี เھرรัญญะ	เลขานุการผู้อำนวยการสำนักงาน

๒.๒.๒ กระทรวงการคลัง

กรมสรรพากร

๑. นายไพโรจน์ เจือประทุม	รองอธิบดี
๒. นายวินิจ วิเศษสุวรรณภูมิ	ผู้อำนวยการกองบริหารภาษีธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก
๓. นายสมจินต์ นิเทศพัตรพงศ์	นักตรวจสอบภาษีชำนาญการพิเศษ
๔. นางสาวสิรินาถ มัสสูติ	นักวิชาการภาษีชำนาญการ
๕. นายอัครราชัน บุญยุกิต	นักวิชาการภาษีชำนาญการ

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.)

๑. นางสาวสภัทร์พร ธรรมภรณ์พิลาศ	ผู้อำนวยการสำนักนโยบายระบบการเงินและสถาบันการเงิน

๒. นางสาวศากุน ลัมพศาละ	ผู้อำนวยการส่วนสถาบันการเงิน
เฉพาะกิจ
๓. นายวุฒิพงศ์ จิตตั้งสกุล	ผู้อำนวยการสำนักนโยบาย
การออมและการลงทุน
๔. นางสาวสุขุมาลัย ลัดพลี	ผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนา
สถาบันการเงินเฉพาะกิจ
๕. นายณัฐวุฒิ ธรรมศิริ	ผู้เชี่ยวชาญด้านดุลยภาพ
การออมและการลงทุน
๖. นางสาวจิตราภรณ์ อัมระपाल	เศรษฐกรชำนาญการ
๗. นายพงศกร แก้วเหล็ก	เศรษฐกรชำนาญการ
๘. นางสาวอารีรัตน์ ไทยเจริญ	เศรษฐกรปฏิบัติการ
๙. นางสาวกฤตพร ศิริใจชิงกุล	เศรษฐกรปฏิบัติการ

รัฐวิสาหกิจ**ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย**

๑. นายวรมิตร ครุฑโต	รองกรรมการผู้จัดการ
๒. นายพิชิต มিতราววงศ์	ผู้เชี่ยวชาญ
๓. นายธวัชชัย เลิศไพโรจน์	รองผู้อำนวยการ ฝ่ายกลยุทธ์
๔. นายสุนทร สุรสุมการณ	รองผู้อำนวยการ

บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม

๑. นายเกรียงไกร ไชยศิริวงษ์สุข	ผู้อำนวยการฝ่ายการตลาด
และพัฒนาผลิตภัณฑ์
๒. นางสาวปาณสิญา ยุกตะเสรี	ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายการตลาด
และพัฒนาผลิตภัณฑ์

ธนาคารออมสิน

๑. นายพรลภัส กองธนาศิริกุล	ผู้อำนวยการฝ่ายบริหาร
ศูนย์ธุรกิจลูกค้า SMEs
๒. นางสาวเพ็ญพิศสมัย บุบผามาลา	ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบริหาร
ศูนย์ธุรกิจลูกค้า SMEs

๒.๒.๓ กระทรวงพาณิชย์**กรมพัฒนาธุรกิจการค้า**

๑. นายสำรวย แดงดั่ง	รองอธิบดี
๒. นายดิเรก บุญแท้	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
๓. นางวิมลรัตน์ เพ็ญตระกูล	ผู้อำนวยการกองทะเบียน
หลักประกันธุรกิจ
๔. นางสาวธัญพร อธิกุลวรินทร์	นักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการพิเศษ
๕. นายสมโภช นาคสุวรรณ	นักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการ

๒.๒.๔ กระทรวงอุตสาหกรรม**กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม**

๑. นางแนนน้อย เวทยพงษ์	รองอธิบดี
๒. นายอดิทัต วะสีนนท์	ผู้อำนวยการสำนักบริหาร
ยุทธศาสตร์
๓. นางสาวอติวัลย์ อ่างรงค์	นักวิชาการอุตสาหกรรมชำนาญการ
๔. นางสาวพิชญา รุจิระมานนท์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
๕. นางชนิษฐา มณีพรรัตน์	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอุตสาหกรรมผลิต

๑. นางสาวไปยดา หาญชัยสุขสกุล	ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาวิสาหกิจ
๒. นางสาวพัชรียา เจตสรณ์	รองผู้จัดการแผนก สถาบัน SMI
๓. นายสรกิจ มั่นบุปผชาติ	รองเลขาธิการ
๔. นางสาวพัชรียา เจตนสรณ์	รองผู้จัดการแผนก

๒.๒.๕ หน่วยงานภาคเอกชน**สมาคมธนาคารไทย**

๑. นายประสพสุข ดำรงชิตานนท์	รองกรรมการผู้จัดการ
ธนาคารกสิกรไทย
๒. นางสาวณัฐพร ตริรัตน์ศิริกุล	นักวิจัย ศูนย์วิจัยกสิกรไทย
๓. นายศิวัศ เหลืองสมบูรณ์	นักวิจัย ศูนย์วิจัยกสิกรไทย

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑. นายประเสริฐ หวังรัตนปราณี	อุปนายกคนที่สาม
และประธานคณะกรรมการ
วิชาชีพบัญชีด้านการทำบัญชี
๒. นายชัยยุทธ อังศุวิทยา	ผู้ช่วยเลขาธิการ
และผู้ช่วยเลขานุการ
ในคณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชี
๓. นายอุดม ธนรัตน์พงศ์	ผู้จัดการฝ่ายมาตรฐานการบัญชี

สมาคมไทยผู้ประกอบการธุรกิจเงินร่วมลงทุน

- นายธนพงษ์ ฌ ระนอง	นายกสมาคม

๒.๓ คณะอนุกรรมการได้มีมติเดินทางไปศึกษาดูงาน จำนวน ๑ ครั้ง คือ การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการส่งเสริม SME ในกลุ่มผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup SME) และผู้ประกอบการกลุ่มนวัตกรรม (Innovation SME) ณ สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) มหาวิทยาลัยพระจอมเกล้าธนบุรี และบริษัทในเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร ในวันจันทร์ที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๐ เวลา ๐๘.๔๕ - ๑๖.๓๐ นาฬิกา

๓. ผลการพิจารณาศึกษา

คณะกรรมการพิจารณาขอรายงานผลการพิจารณาศึกษา เรื่อง “การศึกษาวิเคราะห์การเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SME” โดยคณะกรรมการได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมการศึกษาและติดตามสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ การเงินและการคลังของประเทศ ดำเนินการพิจารณาศึกษากฎนี้ดังกล่าว ซึ่งคณะกรรมการได้พิจารณารายงานของคณะอนุกรรมการด้วยความละเอียดรอบคอบแล้ว และได้มีมติให้ความเห็นชอบกับรายงานดังกล่าว โดยถือเป็นรายงานการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการ

จากการพิจารณาศึกษาเรื่องดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการจึงขอเสนอรายงานการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการ โดยมีรายละเอียดตามรายงานท้ายนี้ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้พิจารณา หากสภานิติบัญญัติแห่งชาติให้ความเห็นชอบด้วยกับผลการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการ ขอได้โปรดแจ้งไปยังคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาและดำเนินการตามแต่จะเห็นสมควรต่อไป ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนสืบไป

พลเอก

(ชาติอุดม ติตถะสิริ)

เลขาธิการคณะกรรมการการเศรษฐกิจ การเงินและการคลัง
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

บทสรุปผู้บริหาร

ความเป็นมาของการพิจารณาศึกษา

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises: SME) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เป็นกลุ่มธุรกิจซึ่งมีคนไทยเป็นผู้ประกอบการหรือเป็นเจ้าของกิจการเป็นส่วนใหญ่ ในปี ๒๕๖๐ มีจำนวนกว่า ๓ ล้านราย มีการจ้างงานกว่า ๑๑.๗ ล้านคน ธุรกิจ SME เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนและเสริมสร้างความเจริญเติบโตของระบบเศรษฐกิจและสังคมไทยให้มีความมั่นคงและแข็งแกร่ง มีส่วนสำคัญต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม (GDP) ระหว่างร้อยละ ๓๐ - ๕๓ อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือที่มีบทบาทในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของประเทศ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญต่อการพัฒนา SME เพื่อเสริมสร้างศักยภาพความเข้มแข็งและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศอย่างยั่งยืน ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาภาครัฐได้ให้ความสำคัญกับนโยบายการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งกำหนดมาตรการที่หลากหลายโดยเฉพาะในด้านของการสนับสนุนให้ธุรกิจ SME สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนหรือแหล่งสินเชื่อ ซึ่งปัจจุบันมีโครงการตามนโยบายของรัฐและสถาบันการเงินที่ให้บริการสินเชื่อเพื่อการประกอบธุรกิจสำหรับ SME จำนวนมาก

อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ยังคงประสบปัญหาอุปสรรคทั้งในส่วนของการเข้าถึงมาตรการสนับสนุนต่าง ๆ ของรัฐที่เหมาะสม โดยเฉพาะการเข้าถึงแหล่งเงินทุน ทำให้มี SME จำนวนมากที่ต้องเสียโอกาสขยายกิจการของตนเองให้เติบโตหรือใน SME บางรายอาจไม่สามารถแข่งขันหรือดำเนินธุรกิจต่อไปได้ท่ามกลางสภาวะการณ์ของเศรษฐกิจในปัจจุบัน

ขอบเขตและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

คณะอนุกรรมการได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาในด้านภาพรวมของการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SME การปล่อยสินเชื่อให้แก่ SME ของสถาบันการเงิน ประกอบด้วย ธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินเฉพาะกิจ นโยบายของภาครัฐ รวมไปถึงมาตรการและโครงการของรัฐในการสนับสนุนช่วยเหลือด้านแหล่งเงินทุนในระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๐ ประกอบด้วย มาตรการสินเชื่อ มาตรการค้ำประกัน มาตรการร่วมลงทุนหรือกองทุน และมาตรการอื่น ๆ รวมไปถึงปัญหาอุปสรรคของการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SME และแนวทางการเพิ่มศักยภาพของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญ คือ การนำเสนอข้อมูล การวิเคราะห์และข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับการเข้าถึงสินเชื่อและผลของมาตรการสนับสนุนสินเชื่อแก่ SME เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงการดำเนินการหรือแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่อไป

ผลการศึกษา

ในการศึกษานี้แบ่งการวิเคราะห์ผลออกเป็น ๔ ส่วน ดังนี้

- ๑) การวิเคราะห์ภาพรวมการปล่อยสินเชื่อให้แก่ SME ของสถาบันการเงิน
- ๒) การวิเคราะห์ผลของมาตรการด้านสินเชื่อและการค้ำประกันสินเชื่อ
- ๓) การวิเคราะห์ผลของมาตรการกองทุนสำหรับ SME
- ๔) การวิเคราะห์ผลของมาตรการสนับสนุนอื่น ๆ

๑) การวิเคราะห์ภาพรวมการปล่อยสินเชื่อให้แก่ SME ของสถาบันการเงิน

จากการศึกษาพบว่า การปล่อยสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ให้กับ SME ในภาพรวมมีสัดส่วนเพิ่มสูงขึ้นจากร้อยละ ๓๖.๑ เป็นร้อยละ ๓๘.๔ ในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) ลูกหนี้ SME ในปี ๒๕๕๙ มีจำนวน ๔๗๐,๙๗๘ ราย เพิ่มขึ้นเป็น ๔๘๙,๙๒๔๔ ราย (ณ มีนาคม ๒๕๖๐) อัตราการอนุมัติวงเงินสินเชื่อร้อยละ ๗๑-๗๒ อัตราการใช้วงเงินร้อยละ ๕๑-๕๒ โดยมีสินเชื่อคงค้าง ๔,๔๘๑,๑๔๔ ล้านบาท ประเภทธุรกิจที่ได้รับสินเชื่อสูงสุด ได้แก่ ธุรกิจการค้าปลีกค้าส่ง (ร้อยละ ๓๒.๙) ธุรกิจอุตสาหกรรม (ร้อยละ ๒๒.๐๖) และธุรกิจบริการ (ร้อยละ ๑๑.๒) ดังนั้น การที่ภาครัฐดำเนินโครงการต่าง ๆ ภายใต้มาตรการด้านการเงินเพื่อสนับสนุน SME ให้เข้าถึงแหล่งเงินทุนเป็นวงเงินสินเชื่อรวม ๒๓๕,๐๐๐ ล้านบาท และวงเงินค้ำประกันสินเชื่อ ๒๒๓,๕๐๐ ล้านบาท จึงถือว่าเป็นวงเงินส่วนที่เพิ่มให้แก่ธนาคารพาณิชย์ที่มีวงเงินสินเชื่อให้แก่ SME อยู่แล้ว และยังไม่มีการเบิกจ่ายเงินกู้ก็เป็นจำนวนมากถึง ๔ ล้านล้านบาท

๒) การวิเคราะห์ผลของมาตรการด้านสินเชื่อและการค้ำประกันสินเชื่อ

จากการศึกษาพบว่า มาตรการทางด้านสินเชื่อและการค้ำประกันสินเชื่อนี้มีลักษณะพิเศษคือ การผสมผสานบทบาทของสถาบันการเงินภาคเอกชนเข้ามาร่วมดำเนินการด้วย ซึ่งการดำเนินธุรกิจของธนาคารพาณิชย์จะต้องดำเนินการภายใต้มาตรฐานสากลและการกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย การปล่อยสินเชื่อทุกประเภทของธนาคารพาณิชย์จำเป็นต้องพิจารณาถึงความสามารถในการชำระหนี้เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-Performing Loan: NPL) อันจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของธนาคารรวมถึงอาจลุกลามกลายเป็นความเสี่ยงเชิงระบบ ส่งผลให้ SME ที่ไม่มีศักยภาพในการดำเนินธุรกิจและไม่มีหลักประกันที่เหมาะสม ก็ยังไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนตามกลไกการให้สินเชื่อของสถาบันการเงินตามปกติได้ (unbankable)

ภาครัฐมีโครงการหลากหลายภายใต้มาตรการสินเชื่อและการค้ำประกันสินเชื่อที่ดำเนินการผ่านระบบธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐควบคู่กันไปเป็น ๒ ลักษณะคือ ๑) ไม่มีกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ (Blanket Policy) ให้ความช่วยเหลือ SME โดยไม่แยกประเภท ขนาดหรือศักยภาพของธุรกิจ เช่น โครงการ Soft loan และ Policy loan และ ๒) มีกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เช่น โครงการปรับเปลี่ยนเครื่องจักรและมาตรการ SME Transformation loan ซึ่งจากการวิเคราะห์พบว่าโครงการเหล่านี้มีผลสัมฤทธิ์ที่ค่อนข้างจำกัดต่อการเพิ่มความสามารถในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SME เนื่องจากกลุ่มที่ได้รับประโยชน์จะเป็นกลุ่มที่มีวงเงินสินเชื่ออยู่แล้วและต้องการสินเชื่อเพิ่มเติม อีกทั้งโครงการที่มีกลุ่มเป้าหมายเฉพาะก็ไม่สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมาย เนื่องจากมีขั้นตอนที่ยุกยา ไม่มีแรงจูงใจทางการเงินมากพอ และมีกรอบเวลาจำกัด

๓) การวิเคราะห์ผลของมาตรการกองทุนสำหรับ SME

จากการศึกษาพบว่า มาตรการกองทุนเพื่อช่วยเหลือ SME แบ่งออกเป็น ๒ ลักษณะที่มีเป้าหมายแตกต่างกัน คือ กองทุนเพื่อการร่วมลงทุนในลักษณะของ Venture Capital ซึ่งเน้นธุรกิจเริ่มต้น Startup และมีนวัตกรรม และกองทุนที่ให้ความช่วยเหลือด้านการเงินในลักษณะเงินอุดหนุน ทั้งนี้ กองทุนร่วมลงทุนที่จัดตั้งขึ้นโดยธนาคารของรัฐยังไม่มีแนวทางและหลักเกณฑ์ในการพิจารณาที่ชัดเจนขาดความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านมีการอนุมัติร่วมลงทุนน้อยมาก ส่วนด้านกองทุนเพื่อให้เงินอุดหนุนพบว่าการดำเนินงานยังไม่บรรลุผลมากนัก ส่วนหนึ่งมาจากจากการพิจารณาที่มีหลายขั้นตอนและวงเงินช่วยเหลือที่ให้ SME ซึ่งส่วนใหญ่เป็นรายย่อยมีมูลค่าต่อรายไม่สูงมาก ถือเป็นความช่วยเหลือส่งเสริมอาชีพทางธุรกิจ

ให้ผู้ที่ขาดโอกาสและอาจส่งผลดีในระยะยาวหากภาครัฐมีการให้ความรู้และทักษะการประกอบธุรกิจควบคู่ไปด้วย

๔) การวิเคราะห์ผลของมาตรการสนับสนุนอื่น ๆ

จากการศึกษาพบว่า ภาครัฐมีการออกมาตรการสนับสนุนอื่นๆ ที่ไม่ใช่มาตรการทางการเงินโดยตรง แต่ก็มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ SME สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ดีขึ้นและสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาศักยภาพในระยะยาว เช่น การออกพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘ เพื่อเพิ่มทรัพย์สินที่นำมาใช้เป็นหลักประกันในการขอสินเชื่อซึ่งยังคงมีข้อจำกัดในทางปฏิบัติโดยเฉพาะด้านการประเมินราคาทรัพย์สินและตลาดรองรับ มาตรการทางภาษีเพื่อสร้างแรงจูงใจให้ SME เข้าร่วมและจัดทำบัญชีชุดเดียว มาตรการเพื่อสนับสนุนกิจการร่วมลงทุนและมาตรการลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับ SME อย่างไรก็ตาม การใช้มาตรการภาษีเพื่อจูงใจ SME ให้เข้าสู่ระบบเป็นนิติบุคคลจำเป็นต้องคำนึงถึงความพร้อมของ SME เป็นสำคัญด้วย

ข้อสรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิเคราะห์การเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SME มีข้อสรุปและข้อเสนอแนะในส่วน of มาตรการตามโครงการของภาครัฐเพื่อให้นโยบายสนับสนุนช่วยเหลือแก่ SME มีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นตามมาตรการเหล่านี้ที่แบ่งออกเป็น ๓ ด้าน คือ

- ๑) ด้านมาตรการสินเชื่อและมาตรการค้ำประกัน
- ๒) ด้านมาตรการกองทุนสำหรับ SME
- ๓) ด้านมาตรการอื่น ๆ

๑) ด้านมาตรการสินเชื่อและมาตรการค้ำประกัน

การกำหนดกลุ่มเป้าหมายและประเภทธุรกิจที่ต้องการให้ความช่วยเหลือ ต้องมีความชัดเจน เนื่องจากพบว่า กรณีโครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำและมาตรการค้ำประกันบางโครงการ ได้กำหนดเงื่อนไขที่ครอบคลุม SME ในวงกว้าง (Blanket Policy) แต่การปล่อยกู้กลับมีการกระจุกตัวในเฉพาะบางประเภทธุรกิจ เช่น ธุรกิจค้าส่งค้าปลีกที่สูงถึงร้อยละ ๔๙-๕๐ ในขณะที่ภาคการผลิตมีสัดส่วนเงินกู้เพียงร้อยละ ๒๑-๒๗ ส่วนที่เหลือกระจายไปในหลายสาขาธุรกิจที่มีสัดส่วนน้อยมาก รวมทั้งยังเป็นการกระจุกตัวในผู้กู้รายใหญ่เท่านั้น

โครงการสินเชื่อและโครงการค้ำประกันเงินกู้ควรดำเนินการร่วมกัน เนื่องจากธนาคารพาณิชย์ยังต้องรับความเสี่ยงในกรณีที่ SME ผู้กู้ ไม่สามารถชำระคืนเงินกู้ได้ ดังนั้น เพื่อสร้างแรงจูงใจต่อธนาคารพาณิชย์ให้มีการปล่อยสินเชื่อให้ SME ที่มีปัญหาขาดแคลนเงินทุนและความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ต่ำ รัฐจึงควรดำเนินโครงการค้ำประกันสินเชื่อควบคู่กับโครงการเงินกู้เพื่อลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นดังกล่าว

โครงการสินเชื่อที่มีวัตถุประสงค์และเป้าหมายเฉพาะควรมีเงื่อนไขจูงใจมากกว่าโครงการสินเชื่อทั่วไป อาทิเช่น โครงการสินเชื่อที่มีวัตถุประสงค์เฉพาะ ได้แก่ สินเชื่อเพื่อปรับเปลี่ยนเครื่องจักรสินเชื่อ SME หรือสินเชื่อ SME Transformation Loan โครงการเหล่านี้ควรมีอัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าเพื่อจูงใจให้มีการลงทุนเพราะจะเป็นการสร้างขีดความสามารถของธุรกิจในระยะยาว ซึ่งจะแตกต่างกับโครงการเงินกู้เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนที่เป็นเพียงการเสริมสภาพคล่องทางการเงิน

การส่งเสริมให้ธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐมีบทบาทและมุ่งเน้นกลุ่มเป้าหมายที่ต่างกันในการเป็นแหล่งสินเชื่อของ SME เนื่องจากระบบธนาคารพาณิชย์ของไทยมีขนาดใหญ่ มีเครือข่ายและสาขาครอบคลุมทั่วประเทศมีสภาพคล่องสูงและมีความพร้อมในการปล่อยสินเชื่อ จึงควรเป็นกลไกหลักในการปล่อยสินเชื่อแก่ SME ส่วนสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐนั้น ควรได้รับการสนับสนุนให้มีบทบาทหลักในการให้สินเชื่อแก่ SME กลุ่มที่ไม่สามารถเข้าถึงสินเชื่อตามกลไกปกติของสถาบันการเงิน เช่น กลุ่มที่เพิ่งเริ่มต้นธุรกิจ มีความเสี่ยงสูงและยังไม่มีเครดิตที่ดีพอ

๒) ด้านมาตรการกองทุนสำหรับ SME

กองทุนร่วมลงทุนควรมีกรอบการดำเนินงานที่ชัดเจนและกลไกรองรับที่เหมาะสม โดยภาครัฐควรส่งเสริมให้กองทุนเพื่อร่วมลงทุน (Venture Capital) ภาคเอกชนที่มีความสามารถในการดำเนินธุรกิจอยู่แล้วมีความเข้มแข็งด้านเงินทุน โดยการเข้าร่วมลงทุนในลักษณะ Fund of Funds และใช้กองทุนเหล่านี้เป็นเครื่องมือในการร่วมลงทุนกับ SME เป้าหมาย

ปรับแนวทางการดำเนินงานของกองทุน SME ตามแนวพระราชรัฐให้เหมาะสม โดยกระทรวงอุตสาหกรรมควรมอบให้ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (SMEs bank) เป็นผู้ดำเนินการในส่วนของการปล่อยและติดตามสินเชื่อ เนื่องจากมีบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางการเงินซึ่งจะทำให้การดำเนินการมีประสิทธิภาพมากกว่า

๓) ด้านมาตรการอื่น ๆ

การส่งเสริมจูงใจให้ผู้ประกอบการเสียภาษีอย่างถูกต้องควรดำเนินการมุ่งเป็นแต่ละประเภทธุรกิจตลอดทั้งวงจร โดยภาครัฐควรกำหนดมาตรการทางภาษีที่จูงใจผู้ประกอบการ SME ทั้งระบบในการจัดทำบัญชีเล่มเดียวและปรับเปลี่ยนธุรกิจส่วนบุคคลเป็นนิติบุคคล ทั้งนี้ เงื่อนไขนิติบุคคลต้องไม่เป็นอุปสรรคต่อการเข้าถึงแหล่งทุน สินเชื่อหรือการค้าประกันสินเชื่อ

การส่งเสริมให้มีการใช้ทรัพย์สินทางปัญญาและกิจการเป็นหลักประกันในการพิจารณาให้สินเชื่อของสถาบันการเงิน โดยภาครัฐควรผลักดันและเสริมสร้างสภาพแวดล้อมทางธุรกิจให้รองรับการใช้ทรัพย์สินตามพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘ อันได้แก่ ทรัพย์สินทางปัญญา และกิจการมาเป็นหลักประกันให้มากยิ่งขึ้น รวมทั้งแก้ไขอุปสรรค อาทิเช่น การประเมินมูลค่าของหลักประกัน ขั้นตอนการบังคับใช้หลักประกันมาใช้สินหนี้ และการพัฒนาตลาดรองรับหลักประกันประเภทเหล่านี้

อย่างไรก็ดี เนื่องจากปัญหาการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SME ไม่ได้เกิดจากการขาดแหล่งเงินทุน แต่เกิดจากการที่ SME ขาดศักยภาพในการดำเนินธุรกิจ รายงานฉบับนี้จึงมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังต่อไปนี้

• การพัฒนาความสามารถในการประกอบธุรกิจของ SME ของผู้ประกอบการ เช่น

- การบ่มเพาะผู้ประกอบการที่เริ่มต้นธุรกิจ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การผลิต การตลาด การจัดการที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนการส่งเสริมพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีและนาระบบ Shindan มาใช้ในการพิจารณาให้บริการทางเทคนิควิชาการ

- การสนับสนุนด้านการตลาดทำธุรกิจกับภาครัฐ โดยกำหนดเงื่อนไขการจัดซื้อจัดจ้างสำหรับ SME โดยเฉพาะ

- การกำหนดนโยบายสร้างศักยภาพกลุ่ม Startup ให้ชัดเจนและเป็นเอกภาพ

• **กระบวนการขับเคลื่อนและกลไกการประสานงาน**

ในการขับเคลื่อนภาครัฐต้องปรับปรุงกฎหมายหรือระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การปฏิบัติตามกฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่

- กฎหมายหลักประกันทางธุรกิจ โดยให้สามารถนำสัญญาจ้างภาครัฐมาจดทะเบียนเป็นหลักประกัน (สิทธิเรียกร้องตามมาตรา ๘ (๒)) ตลอดจนการผลักดันให้มีการกำหนดมาตรฐานการประเมินราคา

- กฎหมาย กฎ ระเบียบ เพื่อส่งเสริมให้เกิดธุรกิจร่วมลงทุนภาคเอกชน

- กฎหมาย กฎ ระเบียบ เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐทำงานอย่างบูรณาการ

- การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ การสร้างระบบบริการพื้นฐานที่มีมาตรฐาน ต้นทุนต่ำ เช่น การวิจัย การรับรองมาตรฐาน สร้างระบบข้อมูลกลางในการประเมินเครดิตของ SME ลักษณะเดียวกับเครดิตบูโร

กลไกประสานงานภาครัฐและหน่วยงานต่าง ๆ ที่สนับสนุนส่งเสริม SME คือ คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งทำหน้าที่เป็นกลไกระดับนโยบาย เพื่อประสานงาน รวมทั้งผลักดันมาตรการและโครงการสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SME โดยให้มีการเชื่อมโยงกับการพัฒนาผู้ประกอบการ SME ในระดับพื้นที่ (Area Base) และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณแบบมีส่วนร่วม

นอกจากนี้ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ควรเป็นฝ่ายประสานให้หน่วยงานภาครัฐและสถาบันภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องทบทวนเกี่ยวกับประเด็นการปรับปรุงคำนิยาม (Redefinition) และความครอบคลุม (coverage) ของคำว่า ผู้ประกอบการ SME รวมทั้งให้เป็นหน่วยงานหลักในการจัดให้มีศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูล (Data Exchange) เพื่อสร้างเครือข่ายระหว่างศูนย์ข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนา SMEs ต่อไป

สารบัญ

	หน้า
รายงานการพิจารณาศึกษา	(๑-๗)
บทสรุปผู้บริหาร	(๓-๖)
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาของการพิจารณาศึกษา	๑
๑.๒ ความสำคัญของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME)	๒
๑.๓ สรุปมาตรการและโครงการของรัฐในการสนับสนุน SME ระหว่าง ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๐	๔
๑.๔ คำนิยามของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME)	๖
๑.๕ วัตถุประสงค์ของการศึกษา	๘
๑.๖ ขอบเขตของการศึกษา	๘
๑.๗ วิธีการศึกษา	๘
๑.๘ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๙
บทที่ ๒ ภาพรวมการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SME	๑๑
๒.๑ ข้อมูลการสำรวจการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SME	๑๑
๒.๒ การปล่อยสินเชื่อให้แก่ SME ของสถาบันการเงิน	๑๒
๒.๒.๑ การปล่อยสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์	๑๒
๒.๒.๒ การปล่อยสินเชื่อของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ (SFIs)	๑๔
บทที่ ๓ ปัญหาและอุปสรรคของการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SME	๑๗
๓.๑ ด้านความพร้อมของผู้ประกอบการ	๑๗
๓.๒ ด้านข้อจำกัดในการให้สินเชื่อของธนาคาร	๑๙
๓.๓ ด้านความพร้อมของปัจจัยสนับสนุน	๒๐
บทที่ ๔ มาตรการและโครงการของรัฐในการสนับสนุนช่วยเหลือ ด้านแหล่งเงินทุนแก่ SME	๒๓
๔.๑ มาตรการด้านสินเชื่อ (โครงการกลุ่ม A)	๒๓
๔.๒ มาตรการการค้ำประกันสินเชื่อ (โครงการกลุ่ม B)	๒๕
๔.๓ มาตรการกองทุนสำหรับ SME (โครงการกลุ่ม C)	๒๖
๔.๔ มาตรการอื่น ๆ (โครงการกลุ่ม D)	๒๗

บทที่ ๕	วิเคราะห์ผลของมาตรการและโครงการของรัฐในการสนับสนุนช่วยเหลือด้านแหล่งเงินทุนแก่ SME	๓๑
๕.๑	วิเคราะห์ภาพรวมการปล่อยสินเชื่อให้แก่ SME ของสถาบันการเงิน	๓๑
๕.๒	วิเคราะห์ผลของมาตรการด้านสินเชื่อและการค้ำประกันสินเชื่อ	๓๓
๕.๓	วิเคราะห์ผลของมาตรการการจัดตั้งกองทุนสำหรับ SME	๓๙
๕.๔	วิเคราะห์ผลของมาตรการสนับสนุนอื่น ๆ	๔๒
๕.๕	สรุปการวิเคราะห์ผลของมาตรการและโครงการของรัฐในการสนับสนุนช่วยเหลือด้านแหล่งเงินทุนแก่ SME	๔๔
บทที่ ๖	ข้อสรุปและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ	๔๙
๖.๑	มาตรการสินเชื่อและมาตรการค้ำประกัน	๔๙
๖.๒	มาตรการกองทุนสำหรับ SME	๕๐
๖.๓	มาตรการอื่น ๆ	๕๑
๖.๔	ข้อเสนอแนะการพัฒนาความสามารถในการประกอบธุรกิจของ SME ของผู้ประกอบการ	๕๒
๖.๕	ข้อเสนอแนะกลไกการประสานงานและกระบวนการขับเคลื่อน	๕๒
ภาคผนวก		
ภาคผนวก ก	ภาพรวมการสนับสนุน SMEs ผ่านมาตรการสินเชื่อ มาตรการค้ำประกัน มาตรการร่วมลงทุนและกองทุน และมาตรการอื่น ๆ (มิถุนายน ๒๕๕๘ – มิถุนายน ๒๕๖๐) ข้อมูลจาก สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง	(-๑-)
ภาคผนวก ข	เอกสารประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการการเศรษฐกิจ การเงินและการคลัง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๐ ข้อมูลจากธนาคารแห่งประเทศไทย	(-๑๗-)
ภาคผนวก ค	ระบบการวินิจฉัยสถานประกอบการ (Shindan)	(-๓๑-)
ภาคผนวก ง	แนวทางการเสริมสร้างศักยภาพความพร้อมของ SME ทั้งในภาพรวมและเฉพาะกลุ่ม	(-๓๕-)

สารบัญญภาพ

ภาพที่		หน้า
ภาพที่ ๒-๑	ข้อมูลการสำรวจ SME ด้านการใช้บริการทางการเงิน ปี พ.ศ.๒๕๕๒	๑๑
ภาพที่ ๒-๒	การปล่อยสินเชื่อ SME ของธนาคารพาณิชย์	๑๒
ภาพที่ ๔-๑	ภาพรวมการสนับสนุน SME เดือนมิถุนายน ๒๕๕๘ - ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๐ กรอบงบประมาณตามมติคณะรัฐมนตรี จำนวน ๙๑,๔๐๐ ล้านบาท วงเงิน สินเชื่อรวม ๒๓๕,๐๐๐ ล้านบาท วงเงินค้ำประกันรวม ๒๒๓,๕๐๐ ล้าน บาท	๒๙
ภาพที่ ๕-๑	การปล่อยสินเชื่อให้แก่ SME ของธนาคารพาณิชย์	๓๒
ภาพที่ ๕-๒	สัดส่วนการปล่อยสินเชื่อโครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Soft Loan) ไม่รวมธนาคารออมสิน จำแนกตามประเภทธุรกิจ	๓๖
ภาพที่ ๕-๓	สัดส่วนการค้ำประกันสินเชื่อสะสมของบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรม ขนาดย่อม (บสย.) จำแนกตามประเภทธุรกิจ	๓๗

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
ตารางที่ ๑-๑	ข้อมูลนิติบุคคลที่ดำเนินกิจการอยู่ ณ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๐ จำแนกตามขนาดธุรกิจ (SML)	๒
ตารางที่ ๑-๒	เกณฑ์การแบ่งขนาดธุรกิจ SML อ้างอิงจากสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม	๒
ตารางที่ ๑-๓	การกำหนดลักษณะขนาดของกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม ของประเทศไทยตามกฎกระทรวงกำหนดจำนวนการจ้างงานและมูลค่า ทรัพย์สินถาวรของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. ๒๕๕๕	๗
ตารางที่ ๒-๑	การปล่อยสินเชื่อ SME ของธนาคารพาณิชย์	๑๒
ตารางที่ ๒-๒	การปล่อยสินเชื่อ SME ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ (SFIs) ปี พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๐	๑๔
ตารางที่ ๔-๑	มาตรการด้านสินเชื่อ (โครงการกลุ่ม A)	๒๔
ตารางที่ ๔-๒	มาตรการด้านการค้าประกัน (โครงการกลุ่ม B)	๒๕
ตารางที่ ๔-๓	มาตรการกองทุนสำหรับ SME (โครงการกลุ่ม C)	๒๖
ตารางที่ ๔-๔	มาตรการสนับสนุนอื่น ๆ (โครงการกลุ่ม D)	๒๗
ตารางที่ ๕-๑	วงเงินโครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ ในช่วงมิถุนายน ๒๕๕๘ – มิถุนายน ๒๕๖๐	๓๔
ตารางที่ ๕-๒	ผลการปล่อยสินเชื่อภายใต้โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (โครงการ Soft Loan)	๓๕
ตารางที่ ๕-๓	วงเงินและกรอบเวลาโครงการค้าประกันสินเชื่อที่ไม่มีกลุ่มเป้าหมาย เฉพาะในช่วงมิถุนายน ๒๕๕๘ – มิถุนายน ๒๕๖๐	๓๖
ตารางที่ ๕-๔	วงเงินโครงการสินเชื่อและการค้าประกันที่มีกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ในช่วงมิถุนายน ๒๕๕๘ – มิถุนายน ๒๕๖๐	๓๘
ตารางที่ ๕-๕	รายละเอียดผลการดำเนินงานของกองทุนสนับสนุน SME ที่จัดตั้งขึ้นตั้งแต่มิถุนายน ๒๕๕๘ เป็นต้นมา	๔๐
ตารางที่ ๕-๖	มูลค่าทรัพย์สินที่นำมาจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติหลักประกัน ทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘	๔๒

บทที่ ๑ บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาของการพิจารณาศึกษา

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises: SME) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยเป็นกลุ่มธุรกิจซึ่งมีคนไทยเป็นผู้ประกอบการหรือเป็นเจ้าของกิจการเป็นส่วนใหญ่ ธุรกิจ SME เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนและเสริมสร้างความเจริญเติบโตของระบบเศรษฐกิจไทยและสังคมไทยให้มีความมั่นคงและแข็งแกร่ง ซึ่งข้อมูลปัจจุบันพบว่า SME มีสัดส่วนสำคัญ (Contribution) ในผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ระหว่างร้อยละ ๓๐ ถึง ๕๓ อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือที่มีบทบาทในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของประเทศ อาทิ การช่วยกระตุ้นระบบเศรษฐกิจโดยรวมเนื่องจาก SME เป็นธุรกิจที่มีความคล่องตัวต่อการปรับสภาพให้เข้ากับสถานการณ์ทั่วไป อีกทั้งยังใช้เงินทุนจำนวนที่ต่ำกว่าวิสาหกิจขนาดใหญ่ การแก้ไขปัญหาความยากจนโดยการกระจายรายได้ไปสู่ภาคชนบท รวมทั้งช่วยรองรับแรงงานจากภาคเกษตรกรรมเมื่อหมดฤดูกาลเพาะปลูกด้วย ดังนั้น ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญต่อการพัฒนา SME เพื่อเสริมสร้างศักยภาพความเข้มแข็งและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศอย่างยั่งยืน

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาภาครัฐได้ให้ความสำคัญกับนโยบายการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งกำหนดมาตรการที่หลากหลายเพื่อการส่งเสริมสนับสนุน SME โดยเฉพาะในด้านของการสนับสนุนให้ธุรกิจ SME สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนหรือแหล่งสินเชื่อ ซึ่งปัจจุบันมีโครงการตามนโยบายของรัฐและสถาบันการเงินที่ให้บริการสินเชื่อเพื่อการประกอบธุรกิจสำหรับ SME ทั้งธนาคารพาณิชย์ ธนาคารหรือสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐบาล อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติพบว่าผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ยังคงประสบปัญหาอุปสรรคทั้งในส่วนของ การเข้าถึงมาตรการสนับสนุนต่าง ๆ ของรัฐที่เหมาะสม โดยเฉพาะประเด็นการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SME กลุ่มธุรกิจเริ่มต้น (Startup) หรือกลุ่มธุรกิจที่ประกอบกิจการน้อยกว่า ๓ ปี (จดทะเบียนพาณิชย์) หรือกลุ่มธุรกิจขนาดย่อมที่จัดตั้งในรูปแบบบุคคลธรรมดา (ไม่จดทะเบียนพาณิชย์) ทำให้มี SME จำนวนมากที่ต้องเสียโอกาสขยายกิจการของตนเองให้เติบโตหรือใน SME บางรายอาจไม่สามารถแข่งขันหรือดำเนินธุรกิจต่อไปได้ท่ามกลางสภาพการณ์ของเศรษฐกิจในปัจจุบัน

อนึ่ง ในการพิจารณาศึกษาของคณะอนุกรรมการได้มีการมุ่งประเด็นไปยังปัญหาและอุปสรรคในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของผู้ประกอบธุรกิจ SME คือ

- **ปัญหาด้านการเข้าถึงเงินสินเชื่อ** ซึ่งพบว่า ปัจจุบันมีวงเงินสินเชื่อเพื่อใช้ดำเนินการอยู่เป็นจำนวนมากหากแต่การเข้าถึงเงินสินเชื่อของ SME ทำได้ยาก หรือการที่เงินสินเชื่อไปกระจุกตัวอยู่เฉพาะในกลุ่มของ SME ที่มีศักยภาพ ส่งผลให้เงินสินเชื่อลงไม่ถึงกลุ่มธุรกิจ SME รายเล็กหรือรายย่อยอย่างทั่วถึง

- **ปัญหาด้านมาตรการสนับสนุนการเข้าถึงเงินสินเชื่อ** ซึ่งพบว่า มาตรการสนับสนุนด้านการเงินของรัฐที่ผ่านมาส่วนใหญ่จะมีลักษณะเป็นการให้แบบรายครั้งและจะมีเฉพาะช่วงที่เกิดวิกฤตการณ์ต่าง ๆ รวมทั้ง เป็นการบังคับให้ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาอันสั้น ทำให้ผู้ประกอบการ SME รายเล็กหรือรายย่อยไม่มีเวลาเพียงพอเพื่อเตรียมตัว

- **ปัญหาด้านอื่น ๆ** ซึ่งพบปัญหาเรื่องหลักประกันทางธุรกิจ ที่แม้ว่าจะมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘ ทำให้มีหลักประกันใหม่ ๆ เกิดขึ้นมาหากแต่ในทางปฏิบัติกลับพบว่ายังไม่สามารถนำหลักประกันประเภทต่าง ๆ มาใช้ได้จริงและนำมาบังคับคดีได้

๑.๒ ความสำคัญของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME)

จากข้อมูลสถิติของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๙- ๒๕๖๐ พบว่า SME ทั่วประเทศ มีจำนวนกว่า ๓ ล้านราย โดยแบ่งออกเป็นนิติบุคคล จำนวน ๖๓๖,๖๓๐ ราย ธุรกิจส่วนบุคคล จำนวน ๒.๒๖ ล้านราย วิสาหกิจชุมชน จำนวน ๘๒,๓๑๘ ราย และอื่น ๆ (กลุ่มแม่บ้านสหกรณ์) จำนวน ๒๐,๙๒๔ ราย ทั้งนี้ SME ที่เป็นนิติบุคคล ยังแบ่งออกเป็นผู้ประกอบการในภาคต่าง ๆ อาทิ ภาคบริการ ร้อยละ ๕๒ ภาคการค้า ร้อยละ ๓๔ และภาคการผลิต ร้อยละ ๑๗ และที่เป็นธุรกิจส่วนบุคคล แบ่งเป็นผู้ที่อยู่ในภาคบริการ ร้อยละ ๔๕ ภาคการค้า ร้อยละ ๓๘ และภาคการผลิต ร้อยละ ๑๓

ตารางที่ ๑-๑ ข้อมูลนิติบุคคลที่ดำเนินกิจการอยู่ ณ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๐ จำแนกตามขนาดธุรกิจ (SML)

ประเภทนิติบุคคล	S			M			L			รวม		
	ราย	ทุนจดทะเบียน (ล้านบาท)	สินทรัพย์ถาวร (ล้านบาท)	ราย	ทุนจดทะเบียน (ล้านบาท)	สินทรัพย์ถาวร (ล้านบาท)	ราย	ทุนจดทะเบียน (ล้านบาท)	สินทรัพย์ถาวร (ล้านบาท)	ราย	ทุนจดทะเบียน (ล้านบาท)	สินทรัพย์ถาวร (ล้านบาท)
บริษัทจำกัด	๔๖๕,๒๙๘	๕,๗๓๓,๒๖๒.๑๗	๘๒๔,๑๔๐.๗๗	๓๓,๗๒๕	๓,๐๕๗,๓๘๓.๕๐	๙๕๘,๑๒๗.๙๒	๗,๖๒๗	๓,๙๒๖,๖๐๗.๘๔	๖,๓๐๗,๙๒๖.๗๐	๔๘๔,๖๔๙	๑๐,๖๘๗,๒๕๑.๕๐	๘,๐๙๐,๓๙๕.๓๙
ห้างหุ้นส่วนจำกัด/ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล	๑๗๙,๐๐๘	๔๒๐,๙๔๘.๕๓	๑๑๙,๓๙๖.๓๙	๖๖๘	๒๔,๕๒๙.๐๕	๔๗,๗๙๑.๙๕	๑๑๙	๒๐,๔๙๘.๐๖	๒๒,๖๕๙,๒๕๙.๐๐	๑๗๙,๗๙๕	๔๖๕,๙๗๕.๖๒	๒๒,๘๒๖,๕๓๗.๓๓
บริษัทจำกัด (มหาชน)	๓๓๔	๒,๕๓๐,๕๙๐.๓๙	๗,๐๖๒.๘๙	๒๐๒	๓๘๗,๒๖๗.๓๓	๑๙,๕๓๘.๓๙	๖๓๗	๒,๑๓๗,๐๕๗.๔๘	๒,๕๐๒,๓๓๕.๐๗	๑,๑๗๙	๕,๐๕๙,๙๐๖.๒๐	๒,๕๒๘,๙๖๖.๓๕
รวม	๖๔๔,๖๕๑	๘,๖๖๔,๘๐๑.๐๗	๙๕๐,๖๐๐.๐๕	๑๒๒	๓,๔๖๙,๑๑๗.๘๘	๑,๐๒๕,๙๑๙.๒๕	๘,๓๘๓	๖,๐๘๔,๑๙๔.๓๗	๓๑,๕๖๙,๕๑๐.๗๗	๖๖๕,๖๘๘	๑๖,๒๑๘,๕๑๖.๓๒	๓๓,๔๔๕,๕๕๗.๙๙

หมายเหตุ : สินทรัพย์ถาวรเป็นข้อมูลจากงบการเงินปี ๒๕๕๙
ที่มา : กองข้อมูลธุรกิจ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์

ตารางที่ ๑-๒ เกณฑ์การแบ่งขนาดธุรกิจ SML อ้างอิงจากสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยจัดกลุ่มดังต่อไปนี้

ประเภท	มูลค่าสินทรัพย์ถาวร (ล้านบาท)			ประเภท	มูลค่าสินทรัพย์ถาวร (ล้านบาท)		
	S	M	L		S	M	L
การผลิต	≤ ๕๐	๕๐.๐๑ - ๒๐๐	> ๒๐๐	ขายปลีก	≤ ๓๐	๓๐.๐๑ - ๖๐	> ๖๐
ขายส่ง	≤ ๕๐	๕๐.๐๑ - ๑๐๐	> ๑๐๐	บริการ	≤ ๕๐	๕๐.๐๑ - ๒๐๐	> ๒๐๐

ที่มา : กองข้อมูลธุรกิจ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์

สถิติการจ้างงานของ SME ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐ มีจำนวนรวม ๑๑.๗ ล้านคน โดยเป็นการจ้างงานในนิติบุคคล จำนวน ๖.๗๓ ล้านคน ในธุรกิจส่วนบุคคล จำนวน ๔.๘ ล้านคน และอื่น ๆ (กลุ่มแม่บ้านสหกรณ์) จำนวน ๒๑๗,๓๓๘ ราย การจ้างงานในนิติบุคคลนั้นอยู่ในภาคบริการมากที่สุด คือ ร้อยละ ๕๒ รองลงมาคือ ภาคการค้า ร้อยละ ๒๔ และภาคการผลิต ร้อยละ ๒๓ สำหรับธุรกิจส่วนบุคคลมีการจ้างงานในภาคการค้าสูงสุดคิดเป็นร้อยละ ๔๓ ภาคบริการ และภาคการผลิต ร้อยละ ๑๘ โดยสัดส่วนของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ของ SME ต่อ GDP ของประเทศเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๔๒.๒ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ซึ่งเป็นผลมาจากการเติบโตอย่างต่อเนื่องของภาคการค้า และภาคบริการ โดยเฉพาะในธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ทั้งนี้ SME ในภาคบริการมีส่วน GDP ร้อยละ ๔๐.๖ ภาคการค้า ร้อยละ ๒๙.๒ และภาคการผลิต ร้อยละ ๒๓.๔

แนวโน้มการเติบโตของ SME ในอนาคตยังคงอยู่ที่ภาคการค้าและการท่องเที่ยว (สาขาโรงแรมและภัตตาคาร) เนื่องจากพบว่าการท่องเที่ยวมีอัตราการขยายตัวที่ต่อเนื่อง คาดว่าจะมีนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาเพิ่มมากขึ้นในแต่ละปี รวมทั้งมีการขยายตัวในด้านอสังหาริมทรัพย์ด้วย อนึ่ง ในกลุ่มสาขาการผลิตของ SME แม้ว่าช่วง ๒ - ๓ ปีที่ผ่านมา อัตราการขยายตัวโดยรวมจะยังอยู่ในระดับต่ำ แต่มูลค่า GDP ในกลุ่มสาขาอาหารและเครื่องดื่มยังมีทิศทางที่ดี ทั้งจากตลาดในประเทศและการส่งออก

ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ GDP ของ SME ขยายตัวได้ ร้อยละ ๔.๘ ในขณะที่ GDP ของประเทศขยายตัวร้อยละ ๓.๒ โดยมาจากการขยายตัวในภาคบริการและการค้าเป็นสำคัญ ซึ่งปี พ.ศ. ๒๕๖๐ คาดว่า GDP ของ SME จะขยายตัวที่ร้อยละ ๕ ทั้งนี้ สาขาธุรกิจที่มีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง คือ ภาคการค้าปลีกค้าส่ง ร้อยละ ๕.๙ กลุ่มธุรกิจขนส่งและโลจิสติกส์ ร้อยละ ๕.๙ โรงแรมและภัตตาคาร ร้อยละ ๕.๓ โดยในสาขาอุตสาหกรรมยังคงมีการขยายตัวในอัตราที่ต่ำเนื่องจากฐานการผลิตของบางอุตสาหกรรมที่สำคัญลดลง ยกเว้นอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มที่ยังมีทิศทางที่ดีสำหรับ SME

การส่งออกของ SME มีมูลค่า ๑,๙๘๐,๔๓๔.๕๘ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๒๗.๔ ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด ขยายตัวร้อยละ ๒.๙๘ สำหรับการนำเข้าของ SME มีมูลค่า ๒,๓๘๓,๔๗๗.๑๒ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๓๔.๕๑ ของมูลค่าการนำเข้าทั้งหมด ขยายตัวจากปี ๒๕๕๗ ร้อยละ ๗.๐๖ ตลาดหลักที่สำคัญของ SME ของไทย ได้แก่ จีน ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และอาเซียน สินค้าที่สำคัญ ได้แก่ กลุ่มอัญมณีและเครื่องประดับ กลุ่มพลาสติก และกลุ่มเครื่องจักร เครื่องกล รวมทั้งเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ต่าง ๆ

อย่างไรก็ตาม แม้ข้อมูลและข้อเท็จจริงข้างต้นจะแสดงให้เห็นว่า ธุรกิจประเภทวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) มีความสำคัญและมีบทบาทต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างยิ่ง หากแต่ปัจจุบัน กลับพบปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ทั้งจากส่วนของการดำเนินงานของภาครัฐ อาทิ การที่หน่วยงานรัฐขาดความชัดเจนต่อ SME ที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย ที่ต้องการสนับสนุน หรือลักษณะของการบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ของทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินนโยบายให้เกิดเป็นรูปธรรม สำหรับด้าน SME พบว่าปัญหาส่วนมากเกิดจากการที่ผู้ประกอบการขาดความพร้อม ขาดศักยภาพ ขาดความน่าเชื่อถือ หรือขาดคุณสมบัติที่ตรงตามเกณฑ์การปล่อยสินเชื่อ ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุน โดยเฉพาะการขอสินเชื่อจากสถาบันการเงินเพื่อมาลงทุนหรือขยายการลงทุนหรือเป็นเงินทุนหมุนเวียน รวมไปถึงการเข้าถึงมาตรการส่งเสริมต่าง ๆ ของรัฐ

๑.๓ สรุปมาตรการและโครงการของรัฐในการสนับสนุน SME ระหว่าง ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๐

รัฐบาลมีการให้ความเห็นชอบต่อโครงการช่วยเหลือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ที่มีความสำคัญหลายโครงการโดยผ่านมาตรการด้านต่าง ๆ อาทิ มาตรการสินเชื่อ มาตรการค้ำประกัน มาตรการร่วมลงทุนหรือกองทุน และมาตรการอื่น ๆ ในระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๐ อาทิ

โครงการตามมติคณะรัฐมนตรี ปี พ.ศ. ๒๕๕๘

• มาตรการด้านสินเชื่อ

- โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Policy Loan) (มติคณะรัฐมนตรี ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๘) เพื่อช่วยเหลือระดับประคองผู้ประกอบการ SME ขนาดเล็กที่ประสบปัญหาขาดสภาพคล่อง วงเงินโครงการ ๑๕,๐๐๐ ล้านบาท สิ้นสุดโครงการเมื่อวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๙

- โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำเพื่อเป็นทุนหมุนเวียนให้แก่ SME (ระยะที่ ๑) (มติคณะรัฐมนตรี ๘ กันยายน ๒๕๕๘) วงเงินโครงการ ๑๐๐,๐๐๐ ล้านบาท และ (ระยะที่ ๒) (มติคณะรัฐมนตรี ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๘) วงเงินโครงการ ๕๐,๐๐๐ ล้านบาท สิ้นสุดโครงการเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๙

• มาตรการค้ำประกัน

- โครงการ Portfolio Guarantee Scheme (PGS) ระยะที่ ๕ (ปรับปรุงใหม่) (มติคณะรัฐมนตรี ๘ กันยายน ๒๕๕๘) วงเงินโครงการ ๑๐๐,๐๐๐ ล้านบาท สิ้นสุดโครงการเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๙

• มาตรการร่วมลงทุนหรือกองทุน

- โครงการร่วมลงทุน (Venture Capital) โดยธนาคารออมสิน ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย และธนาคารกรุงไทย (มติคณะรัฐมนตรี ๘ กันยายน ๒๕๕๘) วงเงินโครงการ ๖,๐๐๐ ล้านบาท

• มาตรการอื่น ๆ

- พระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘ ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ โดยให้ SME สามารถนำทรัพย์สินที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจ เช่น สิทธิบัตรที่ใช้ในการประกอบธุรกิจ สินค้าคงคลัง ทรัพย์สินทางปัญญา มาใช้เป็นหลักประกันการชำระหนี้ (มติคณะรัฐมนตรี ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘)

- การปรับปรุงพระราชบัญญัติบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม พ.ศ. ๒๕๓๔ ให้ บสย. สามารถค้ำประกันธุรกรรมคล้ายสินเชื่อ เช่น Leasing Factoring และค้ำประกันสินเชื่อให้กับลูกค้า Non-Bank ที่มีการปล่อยกู้ให้ SME

โครงการตามมติคณะรัฐมนตรี ปี พ.ศ. ๒๕๕๙

• มาตรการด้านสินเชื่อ

- โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำเพื่อปรับเปลี่ยนเครื่องจักรและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสำหรับ SME (มติคณะรัฐมนตรี ๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๙) วงเงินโครงการ ๓๐,๐๐๐ ล้านบาท สิ้นสุดโครงการเมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๐

• **มาตรการค้ำประกัน**

- โครงการค้ำประกัน Micro Entrepreneur (มติคณะรัฐมนตรี ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙) ระยะที่ ๒ วงเงินโครงการ ๑๓,๕๐๐ ล้านบาท สิ้นสุดโครงการเมื่อวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๐
- โครงการค้ำประกัน Startup & Innovation (มติคณะรัฐมนตรี ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙) วงเงินโครงการ ๑๐,๐๐๐ ล้านบาท สิ้นสุดโครงการเมื่อวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๑
- โครงการ Portfolio Guarantee Scheme (PGS) ระยะที่ ๖ วงเงินโครงการ ๑๐๐,๐๐๐ ล้านบาท (มติคณะรัฐมนตรี ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๙) สิ้นสุดโครงการเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๐

• **มาตรการร่วมลงทุนหรือกองทุน**

- กองทุนเพื่อร่วมลงทุนกับ Startup (มติคณะรัฐมนตรี ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙) วงเงินโครงการ เริ่มแรก ๓,๐๐๐ ล้านบาท
- กองทุนฟื้นฟูกิจการ SME ให้เงินอุดหนุน/ดอกเบี้ยต่ำ/ไม่คิดดอกเบี้ย (มติคณะรัฐมนตรี ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๙) โดยสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) วงเงินโครงการ ๒,๐๐๐ ล้านบาท

• **มาตรการอื่น ๆ**

- มาตรการลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับ SME 2 รอบบัญชี ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๘ - ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๙
- มาตรการสนับสนุนการจัดทำบัญชีเล่มเดียว โดย SME ที่จัดแจ้งบัญชีชุดเดียวจะได้รับยกเว้นการตรวจภาษีย้อนหลังและยกเว้นภาษีในรอบบัญชี ๒๕๕๙ และยกเว้นลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลในรอบบัญชี ๒๕๖๐ เหลือร้อยละ ๑๐ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๐ (มีผลบังคับใช้ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๙)

โครงการตามมติคณะรัฐมนตรี ปี พ.ศ. ๒๕๖๐

• **มาตรการด้านสินเชื่อ**

- โครงการ SME Transformation Loan (มติคณะรัฐมนตรี ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๐) วงเงินโครงการ ๑๕,๐๐๐ ล้านบาท สิ้นสุดโครงการเมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๑

• **มาตรการค้ำประกัน**

- โครงการค้ำประกันสินเชื่อ SME ทวีทุน* (Portfolio Guarantee Scheme ระยะที่ ๖ (ปรับปรุงใหม่)) (มติคณะรัฐมนตรี ๑ สิงหาคม ๒๕๖๐) วงเงินโครงการ ๑๐๐,๐๐๐ ล้านบาท

• **มาตรการร่วมลงทุนหรือกองทุน**

- กองทุนพัฒนา SME ตามแนวพระราชรัฐ โดยกระทรวงอุตสาหกรรม (มติคณะรัฐมนตรี ๑๗ มกราคม ๒๕๖๐) วงเงิน ๒๐,๐๐๐ ล้านบาท

* ข้อมูลการประชุมคณะอนุกรรมการศึกษาและติดตามสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ การเงิน และการคลังของประเทศ ครั้งที่ ๒๕/๖๐ วันศุกร์ที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ โครงการค้ำประกันสินเชื่อ SME ทวีทุน (Portfolio Guarantee Scheme ระยะที่ ๖ (ปรับปรุงใหม่)) วงเงิน ๑๐๐,๐๐๐ ล้านบาท เป็นโครงการปรับปรุงใหม่ กรอบวงเงิน ๑๐๐,๐๐๐ ล้านบาท หักวงเงินที่ได้รับอนุมัติตามโครงการ PGS ระยะที่ ๕ จำนวน ๑๙,๐๐๐ ล้านบาท คงเหลือวงเงินตามโครงการ PGS ระยะที่ ๖ จำนวนทั้งสิ้น ๘๑,๐๐๐ ล้านบาท (ข้อมูล ณ วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๐) รายละเอียดโครงการเป็นการค้ำประกันผู้ประกอบการทั่วไปที่มีสินทรัพย์ถาวรสุทธิ (ไม่รวมที่ดิน) ไม่เกิน ๒๐๐ ล้านบาท มีวงเงินค้ำประกันสูงสุดรายละไม่เกิน ๔๐ ล้านบาท รวมทุกสถาบันการเงิน (กรอบวงเงินทุกรายรวมกันแล้วไม่เกิน ๔๐ ล้านบาท/ค่าเฉลี่ยการค้ำประกันวงเงินอยู่ที่ ๓ ล้านบาทต่อราย) ซึ่ง บสย. จะมีการกำหนดระดับต่อราย ต่อกลุ่มหรือต่อโครงการโดยหากรวมทุกโครงการที่ บสย. ให้การค้ำประกันแล้วจะต้องไม่เกิน ๑๐๐ ล้านบาท แต่หากเป็นต่อกลุ่ม จะต้องไม่เกิน ๒๐๐ ล้านบาท

๑.๕ คำนิยามของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME)

คำนิยาม SME ย่อมาจากภาษาอังกฤษ Small and Medium Enterprises หรือแปลเป็นภาษาไทยว่า "วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม" สำหรับความหมายของวิสาหกิจ (Enterprises) ครอบคลุมกิจการ ๓ กลุ่มใหญ่ ๆ ได้แก่

๑) กิจการการผลิต (Production Sector) หมายความครอบคลุมถึง การผลิตที่เป็นลักษณะของการประกอบการอุตสาหกรรมทุกประเภท โดยความหมายที่เป็นสากลของการผลิตก็คือ การเปลี่ยนรูปวัตถุให้เป็นผลิตภัณฑ์ชนิดใหม่ด้วยเครื่องจักรกล หรือเคมีภัณฑ์ โดยไม่คำนึงว่างานนั้นทำโดยเครื่องจักรหรือด้วยมือ ทั้งนี้ กิจการผลิตสินค้าในที่นี้รวมถึงการแปรรูปผลิตผลการเกษตรอย่างง่ายที่มีลักษณะเป็นการอุตสาหกรรม การผลิตที่มีลักษณะเป็นวิสาหกิจชุมชน และการผลิตที่เป็นการประกอบอุตสาหกรรมในครัวเรือนด้วย

๒) กิจการการค้า (Trading Sector) หมายความครอบคลุมถึง การศึกษา การสุขภาพ การบันเทิง การขนส่ง การก่อสร้างและอสังหาริมทรัพย์ การโรงแรมและที่พัก การภัตตาคาร การขายอาหาร การขายเครื่องดื่มของภัตตาคารและร้านอาหาร การให้บริการเช่าสิ่งบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจ การให้บริการส่วนบุคคล บริการในครัวเรือน บริการที่ให้กับธุรกิจ การซ่อมแซมทุกชนิด และการท่องเที่ยว และธุรกิจที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยว

๓) กิจการบริการ (Service Sector) หมายถึง การให้บริการเกี่ยวกับการค้า โดยที่การค้าส่ง หมายถึง การขายสินค้าใหม่และสินค้าใช้แล้วให้แก่ ผู้ค้าปลีก ผู้ใช้ในงานอุตสาหกรรม งานพาณิชย์กรรม สถาบัน ผู้ใช้ในงานวิชาชีพ และรวมทั้งการขายให้แก่ผู้ค้าส่งด้วยตนเอง ส่วนการค้าปลีก หมายถึง การขายโดยไม่มีการเปลี่ยนรูปสินค้าทั้งสินค้าใหม่และสินค้าใช้แล้วให้กับประชาชนทั่วไปเพื่อการบริโภคหรือการใช้ประโยชน์เฉพาะส่วนบุคคลในครัวเรือน การค้าในที่นี้มีความหมายรวมถึง การเป็นนายหน้าหรือตัวแทน การซื้อขาย สถานีบริการน้ำมัน และสหกรณ์ผู้บริโภค

สำหรับประเทศไทยได้มีการกำหนดนิยามของ SME โดยให้พิจารณาจากเกณฑ์การจ้างงาน และมูลค่าของสินทรัพย์ถาวรของวิสาหกิจ (ไม่รวมที่ดิน) ตามกฎกระทรวงกำหนดจำนวนการจ้างงาน และมูลค่าทรัพย์สินถาวรของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. ๒๕๔๕ ดังต่อไปนี้

ลักษณะขนาดของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กำหนดจากมูลค่าชั้นสูงของสินทรัพย์ถาวร สำหรับกิจการแต่ละประเภท ดังนี้

๑. กิจการการผลิต : ขนาดกลางไม่เกิน ๒๐๐ ล้านบาท ขนาดย่อมไม่เกิน ๕๐ ล้านบาท
๒. กิจการบริการ : ขนาดกลางไม่เกิน ๒๐๐ ล้านบาท ขนาดย่อมไม่เกิน ๕๐ ล้านบาท
๓. กิจการการค้า : ขนาดกลางค้าส่งไม่เกิน ๑๐๐ ล้านบาท ขนาดย่อมไม่เกิน ๕๐ ล้านบาท
: ขนาดกลางค้าปลีกไม่เกิน ๖๐ ล้านบาท ขนาดย่อมค้าปลีก ไม่เกิน ๓๐ ล้านบาท

ลักษณะขนาดของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กำหนดจากจำนวนการจ้างงาน สำหรับกิจการแต่ละประเภท ดังนี้

๑. กิจการการผลิต : ขนาดกลางไม่เกิน ๒๐๐ คน ขนาดย่อมไม่เกิน ๕๐ คน
๒. กิจการบริการ : ขนาดกลางไม่เกิน ๒๐๐ คน ขนาดย่อม ไม่เกิน ๕๐ คน
๓. กิจการการค้า : ขนาดกลางค้าส่งไม่เกิน ๕๐ คน ขนาดย่อมไม่เกิน ๒๕ คน
: ขนาดกลางค้าปลีกไม่เกิน ๓๐ คน ขนาดย่อมค้าปลีก ไม่เกิน ๑๕ คน

ตารางที่ ๑-๓ การกำหนดลักษณะขนาดของกิจการขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศไทยตามกฎหมายกระทรวงกำหนดจำนวนการจ้างงานและมูลค่าทรัพย์สินถาวรของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. ๒๕๕๕

ประเภท	จำนวนคนงาน (คน)		สินทรัพย์ถาวร (ล้านบาท)	
	ขนาดย่อม	ขนาดกลาง	ขนาดย่อม	ขนาดกลาง
ภาคการผลิต	ไม่เกิน ๕๐	๕๑-๒๐๐	ไม่เกิน ๕๐	๕๑-๒๐๐
ภาคการค้า				
ค้าส่ง	ไม่เกิน ๒๕	๒๖-๕๐	ไม่เกิน ๕๐	๕๑-๑๐๐
ค้าปลีก	ไม่เกิน ๑๕	๑๖-๓๐	ไม่เกิน ๓๐	๓๑-๖๐
ภาคบริการ	ไม่เกิน ๕๐	๕๑-๒๐๐	ไม่เกิน ๕๐	๕๑-๒๐๐

ที่มา : กระทรวงอุตสาหกรรม

สำหรับบางประเทศมีการกำหนดนิยามโดยใช้เกณฑ์ต่าง ๆ ประกอบกัน เช่น กลุ่มสหภาพยุโรป ใช้เกณฑ์จำนวนการจ้างงาน รายรับต่อปี และงบดุล ตลอดจนกำหนดให้วิสาหกิจขนาดกลาง (Medium Enterprise) มีขนาดการจ้างงานไม่เกิน ๒๕๐ คน ขณะที่วิสาหกิจขนาดเล็ก (Small Enterprise) มีการจ้างงานไม่เกิน ๕๐ คน^๖ ส่วนในสหรัฐอเมริกากำหนดให้กิจการของกลุ่มผู้ด้อยโอกาสในสังคม กลุ่มสตรี และชนกลุ่มน้อย เป็นกิจการ SME และแบ่งขนาดของ SME ออกเป็น ๓ ระดับ คือ Micro enterprise, Small enterprise และ Medium enterprise โดยพิจารณาจากจำนวนการจ้างงานเท่ากับ ๑ - ๑๙ คน ๒๐ - ๙๙ คน และ ๑๐๐ - ๔๙๙ คน ตามลำดับ^๗

อนึ่ง คณะอนุกรรมการมีความเห็นว่าเพื่อให้ข้อมูลขนาดของ SME มีประโยชน์เชิงนโยบาย สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) จะได้มีการปรับค่านิยามที่ใช้ในการจำแนกขนาดของ SME โดยการพิจารณาจากรายได้ของวิสาหกิจซึ่งจะเป็นตัวแปรที่สะท้อนขนาดของวิสาหกิจที่แม่นยำมากกว่าหรือการกำหนดชั้นรายได้ที่ละเอียดมากขึ้นเพื่อที่จะได้ภาพของโครงสร้างและข้อมูลของ SME และการออกแบบมาตรการในการส่งเสริมให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือมากขึ้น ดังนั้น ในการศึกษารายงานการศึกษาวเคราะห์การเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SME ฉบับนี้ จะใช้นิยามวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หรือ SME ดังต่อไปนี้

• วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หมายความว่า กิจการตามกฎหมายกระทรวงกำหนดจำนวนการจ้างงานและมูลค่าทรัพย์สินถาวรของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. ๒๕๕๕ โดยในเนื้อหาของรายงานฉบับนี้ให้หมายความรวมถึงผู้ประกอบการในกลุ่ม Startup และกลุ่มนวัตกรรม

• วิสาหกิจรายย่อย (Micro-enterprise) ประเทศไทยยังไม่มีคำจำกัดความอย่างเป็นทางการ แต่มีนิยามเบื้องต้นตามรายงานสถานการณ์วิสาหกิจรายย่อยของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) คือ วิสาหกิจที่มีการจ้างงานไม่เกิน ๕ คน

^๖ เดือนเด่น นิคมบริรักษ์, เอกสารการสัมมนาวิชาการ ปี ๒๕๕๓ : การเข้าถึงสิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีและแหล่งเงินทุนของธุรกิจขนาดเล็ก-กลาง, สถาบันการวิจัยและพัฒนาประเทศไทย.

^๗ ดร.สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ และ เทียนสว่าง ธรรมวงษ์, รายงานการศึกษาระดับสมบูรณ์: ยุทธศาสตร์ในการกำหนดนโยบายส่งเสริมกิจการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ, สถาบันการวิจัยและพัฒนาประเทศไทย.

๑.๕ วัตถุประสงค์ของการศึกษา

รายงานการศึกษาวิเคราะห์การเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SME มีวัตถุประสงค์ของการศึกษา ดังนี้

- ๑) เพื่อศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับนโยบายของภาครัฐ รวมไปถึงมาตรการและโครงการของรัฐในการสนับสนุนช่วยเหลือด้านแหล่งเงินทุนแก่ SME อาทิ มาตรการสินเชื่อ มาตรการค้ำประกัน มาตรการร่วมลงทุนหรือกองทุน และมาตรการอื่น ๆ ในระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๐
- ๒) เพื่อศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับการดำเนินกิจการ ปัญหาอุปสรรค และแนวทางการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME)
- ๓) เพื่อนำเสนอข้อมูล ข้อเท็จจริง และข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับแนวทางการการศึกษาวิเคราะห์การเข้าถึงสินเชื่อและผลของมาตรการสนับสนุนสินเชื่อแก่ SME เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงการดำเนินการหรือแก้ไขปัญหาอุปสรรคของ SME ต่อไป

๑.๖ ขอบเขตของการศึกษา

ศึกษานโยบายของภาครัฐ รวมไปถึงมาตรการและโครงการของรัฐในการสนับสนุนช่วยเหลือด้านแหล่งเงินทุนแก่ SME อาทิ มาตรการสินเชื่อ มาตรการค้ำประกัน มาตรการร่วมลงทุนหรือกองทุน และมาตรการอื่น ๆ ในระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๐

๑.๗ วิธีการศึกษา

๑) การพิจารณาศึกษาเอกสาร ข้อมูล กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวกับการให้การส่งเสริม SME ที่มีผลกระทบต่อขีดความสามารถในการแข่งขันของ SME ทั้งนี้ โดยมุ่งเน้นประเด็นที่เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของผู้ประกอบธุรกิจ SME ขนาดกลางและเล็กเป็นการเฉพาะเจาะจง

- การศึกษาพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๖๐ พระราชบัญญัติบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม พ.ศ. ๒๕๓๔ และพระราชบัญญัติอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

- รวบรวมมาตรการในการสนับสนุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ของภาครัฐในรูปแบบต่าง ๆ จากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.) สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม อุตสาหกรรมการผลิต สภาอุตสาหกรรม ธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (SMEs Bank) ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

๒) การเชิญหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูลและข้อคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ ต่อที่ประชุมคณะอนุกรรมการ โดยมีการพิจารณาข้อเสนอแนะทางนโยบายในการปรับปรุงแก้ไขมาตรการในการส่งเสริมการสนับสนุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ของภาครัฐ

๑.๘ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑) คณะอนุกรรมการมีข้อมูลเกี่ยวกับมาตรการในการสนับสนุนส่งเสริมผู้ประกอบการธุรกิจ SME ในภาพรวมที่จะสามารถใช้ในการผลักดันให้มีการปรับเปลี่ยนนโยบายหรือกฎหมายให้ผู้ประกอบการธุรกิจ SME เข้าถึงแหล่งเงินทุนมากขึ้นในอนาคต

๒) คณะอนุกรรมการรับทราบถึงสภาพปัญหาและอุปสรรคในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของผู้ประกอบการธุรกิจ SME จากการใช้สิทธิประโยชน์จากมาตรการส่งเสริมตามโครงการต่าง ๆ ของรัฐ

๓) คณะอนุกรรมการมีข้อเสนอแนะทางนโยบายที่ชัดเจนจากการศึกษาวิเคราะห์การเข้าถึงสินเชื่อและผลของมาตรการสนับสนุนสินเชื่อแก่ผู้ประกอบการธุรกิจ SME เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงระเบียบว่าด้วยการส่งเสริมธุรกิจ SME ของรัฐ รวมทั้งแนวทางในการสร้างกลไกเพื่อดูแลให้กลุ่มธุรกิจ SME ขนาดกลางและขนาดย่อมให้สามารถพัฒนาและเจริญเติบโตได้อย่างเป็นระบบ

หน้าว่าง

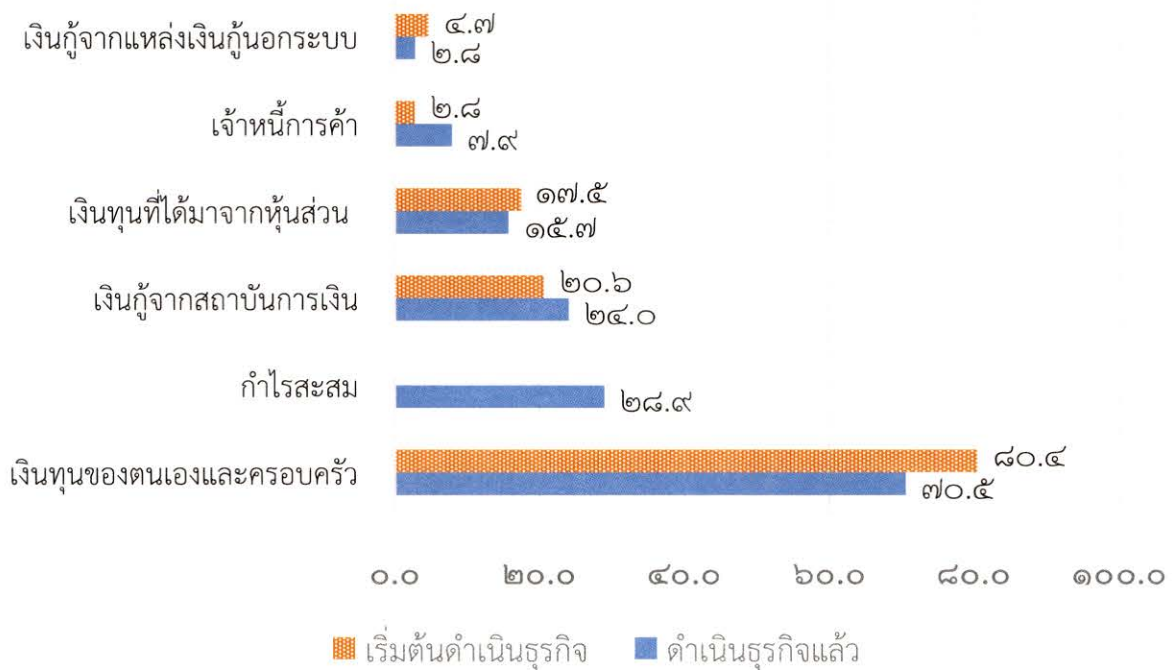
บทที่ ๒

ภาพรวมการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SME

๒.๑ ข้อมูลการสำรวจการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SME

จากข้อมูลการสำรวจ SME ด้านการใช้บริการทางการเงิน ปี พ.ศ. ๒๕๕๒ โดยสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) พบว่าแหล่งเงินทุนของ SME ได้แก่

หน่วย : ร้อยละ

ภาพที่ ๒-๑ ข้อมูลการสำรวจ SME ด้านการใช้บริการทางการเงิน ปี พ.ศ.๒๕๕๒

หมายเหตุ : ผู้ประกอบการ SME ตอบคำถามได้มากกว่า ๑ คำตอบ จำนวน ๔๙๒ ตัวอย่าง

ที่มา : การสำรวจ SME ด้านการใช้บริการทางการเงินปี ๒๕๕๒ โดยสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)

- ในระยะเริ่มต้นธุรกิจ ผู้ประกอบการ SME ส่วนใหญ่ร้อยละ ๘๐.๔ ใช้เงินทุนของตนเองและครอบครัวเป็นแหล่งเงินทุนสำคัญ รองลงมา ร้อยละ ๒๐.๖ ใช้เงินทุนที่ได้มาจากการกู้ยืมจากสถาบันการเงิน และอันดับที่ ๓ ใช้เงินทุนที่ได้มาจากรัฐ ร้อยละ ๑๗.๕ นอกจากนี้ยังใช้เงินกู้นอกระบบและเจ้าหนี้การค้าด้วยแต่มีสัดส่วนเพียงร้อยละ ๔.๗ และ ๒.๘ ตามลำดับ
- เมื่อผู้ประกอบการเริ่มดำเนินธุรกิจไปแล้ว แหล่งเงินทุนหลักยังคงเป็นเงินทุนของตนเองและครอบครัว ร้อยละ ๗๐.๕ รองลงมาคือ กำไรสะสม ร้อยละ ๒๘.๙ และเงินกู้จากสถาบันการเงิน ร้อยละ ๒๔.๐

๒.๒ การปล่อยสินเชื่อให้แก่ SME ของสถาบันการเงิน

๒.๒.๑ การปล่อยสินเชื่อ SME ของธนาคารพาณิชย์

ภาพที่ ๒-๒ การปล่อยสินเชื่อ SME ของธนาคารพาณิชย์

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

- สัดส่วนสินเชื่อที่ธนาคารพาณิชย์ให้กับ SME เพิ่มขึ้นในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา โดยเพิ่มจากร้อยละ ๓๖.๑ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ เป็นร้อยละ ๓๘.๔ ในไตรมาสที่ ๑ ปี ๒๕๖๐

ตารางที่ ๒-๑ การปล่อยสินเชื่อ SME ของธนาคารพาณิชย์

ข้อมูล ณ มิถุนายน ๒๕๖๐	จำนวนราย		วงเงินสินเชื่อ		ยอดคงค้างสินเชื่อ		อัตราการใช้วงเงินสินเชื่อ (ร้อยละ)
	ราย	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	
สินเชื่อธุรกิจ SME	๔๘๙,๙๒๔	๑๐๐.๐๐	๘,๔๔๐,๑๗๒	๑๐๐.๐๐	๔,๓๘๑,๑๔๔	๑๐๐.๐๐	๕๑.๙
๑) แยกประเภทผู้กู้							
นิติบุคคล	๑๒๙,๗๐๐	๒๖.๔๗	๖,๗๕๓,๓๑๖	๘๐.๐๑	๓,๓๖๗,๙๒๕	๗๖.๘๗	๔๙.๙
บุคคลธรรมดา	๓๖๐,๒๒๔	๗๓.๕๓	๑,๖๘๖,๘๕๖	๑๙.๙๙	๑,๐๑๓,๒๑๘	๒๓.๑๓	๖๐.๑
๒) แยกประเภทธุรกิจ*							
พาณิชย์	๒๘๖,๕๑๑		๒,๘๐๕,๐๕๒		๑,๔๖๙,๗๗๖		๕๒.๔
อุตสาหกรรม	๗๔,๙๕๔		๑,๘๕๗,๑๕๕		๙๒๘,๗๙๒		๕๐
อสังหาริมทรัพย์	๑๔,๘๓๘		๑,๐๕๐,๔๖๑		๔๘๔,๒๓๑		๔๖.๑
บริการ	๗๐,๑๕๒		๗๖๔,๑๐๑		๔๕๒,๑๑๗		๕๙.๒
ธุรกิจการเงิน	๒,๗๕๐		๘๕๘,๐๐๕		๔๓๘,๐๘๐		๕๑.๑
สาธารณูปโภค	๑๙,๑๗๔		๕๘๙,๗๗๑		๓๔๐,๓๘๘		๕๗.๗
ก่อสร้าง	๓๕,๘๙๖		๓๓๐,๔๖๕		๑๖๐,๓๑๐		๔๘.๕
เกษตร ป่าไม้	๓๓,๒๖๙		๑๔๓,๗๑๕		๘๕,๕๔๘		๕๙.๕
เหมืองแร่	๑,๓๖๔		๔๑,๔๔๕		๒๑,๙๐๑		๕๒.๘

หมายเหตุ ลูกหนี้สามารถอยู่ในหลายประเภทธุรกิจ รวบรวมจากธนาคารพาณิชย์ไทย ๑๕ แห่ง โดยธนาคารแห่งประเทศไทย

- จำนวนลูกหนี้ที่เป็น SME ของธนาคารพาณิชย์ในเดือนมิถุนายน ๒๕๖๐ รวม ๔๘๙,๙๒๔ ราย โดยจำแนกเป็นนิติบุคคล จำนวน ๑๒๙,๗๐๐ ราย (ร้อยละ ๒๖.๔๗) และบุคคลธรรมดา จำนวน ๓๖๐,๒๒๔ ราย (ร้อยละ ๗๓.๕๓)
- วงเงินสินเชื่อ SME ของธนาคารพาณิชย์รวม ๘,๔๔๐,๑๗๒ ล้านบาท โดยจำแนกเป็นนิติบุคคล จำนวน ๖,๗๕๓,๓๑๖ ล้านบาท (ร้อยละ ๘๐.๐๑) และบุคคลธรรมดา รวม ๑,๖๘๖,๘๕๖ ล้านบาท (ร้อยละ ๑๙.๙๙)
- ยอดคงค้างสินเชื่อ SME รวม ๔,๓๘๑,๑๔๔ ล้านบาท โดยจำแนกเป็นนิติบุคคล จำนวน ๓,๓๖๗,๙๒๕ ล้านบาท (ร้อยละ ๗๖.๘๗) และบุคคลธรรมดา รวม ๑,๐๑๓,๒๑๘ ล้านบาท (ร้อยละ ๒๓.๑๓)
- ถึงแม้จำนวนลูกหนี้ที่เป็น SME ประเภทบุคคลธรรมดาจะมีจำนวนมากกว่านิติบุคคล แต่วงเงินสินเชื่อที่นิติบุคคลได้รับมีจำนวนมากกว่าบุคคลธรรมดา
- อัตราการใช้วงเงินสินเชื่อของ SME มีอัตราร้อยละ ๕๑.๙
- ประเภทธุรกิจของ SME ที่ได้รับสินเชื่อมากที่สุด คือ กิจการพาณิชย์ วงเงินสินเชื่อ ๒,๘๐๕,๐๕๒ ล้านบาท รองลงมาได้แก่ กิจการอุตสาหกรรม วงเงินสินเชื่อ ๑,๘๕๗,๑๕๕ ล้านบาท

๒.๒.๒ การปล่อยสินเชื่อ SME ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ (SFIs) ปี พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๐

ตารางที่ ๒-๒ การปล่อยสินเชื่อ SME ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ (SFIs) ปี พ.ศ.๒๕๕๘-๒๕๖๐

ธนาคาร/ประเภทธุรกิจ	จำนวนราย		วงเงินสินเชื่อ		ยอดคงค้างสินเชื่อ	
	ราย	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ
ธนาคารออมสิน	๓๒,๘๑๕	๒๖.๘๑	๙๒,๒๐๕.๒๒	๒๖.๙๑	๗๕,๘๙๒.๙๕	๓๒.๗๔
นิติบุคคล	๓,๕๒๑	๒.๘๘	๕๙,๑๐๔.๗๘	๑๗.๒๕	๒๓,๑๐๔.๕๘	๙.๙๗
บุคคลธรรมดา	๒๙,๒๙๔	๒๓.๙๓	๓๓,๑๐๐.๔๔	๙.๖๖	๕๒,๗๘๘.๓๗	๒๒.๗๗
ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	๒๕,๗๒๙	๒๑.๐๒	๗๑,๒๘๔.๗๓	๒๐.๘๑	๕๕,๗๕๘.๙๑	๒๔.๐๕
นิติบุคคล	๑๓,๓๐๒	๑๐.๘๗	๕๐,๓๕๑.๔๐	๑๔.๗๐	๓๘,๙๐๐.๕๖	๑๖.๗๘
บุคคลธรรมดา	๑๒,๔๒๗	๑๐.๑๕	๒๐,๙๓๓.๓๓	๖.๑๑	๑๖,๘๕๘.๓๖	๗.๒๗
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	๔๙,๐๑๒	๔๐.๐๔	๖๙,๒๐๐.๕๐	๒๐.๒๐	๕๗,๗๓๔.๕๐	๒๔.๙๑
นิติบุคคล	๓,๙๐๐	๓.๑๙	๒๙,๒๙๓.๐๒	๘.๕๕	๒๔,๗๒๐.๗๗	๑๐.๖๖
บุคคลธรรมดา	๔๕,๑๑๒	๓๖.๘๕	๓๙,๙๐๗.๔๘	๑๑.๖๕	๓๓,๐๑๓.๗๓	๑๔.๒๔
ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย	๒,๑๗๕	๑.๗๘	๙๗,๕๑๖	๒๘.๔๖	๓๕,๗๖๘	๑๕.๔๓
นิติบุคคล	๒,๑๖๐	๑.๗๖	๙๗,๔๘๖.๒๔	๒๘.๔๕	๓๕,๗๔๗.๖๓	๑๕.๔๒
บุคคลธรรมดา	๑๕	๐.๐๑	๒๙.๒๖	๐.๐๑	๒๐.๐๘	๐.๐๑
ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย	๑๒,๖๘๘	๑๐.๓๖	๑๒,๔๑๗.๙๘	๓.๖๒	๖,๖๕๖.๒๕	๒.๘๗
นิติบุคคล	๓๖๑	๐.๒๙	๖,๗๐๒.๒๓	๑.๙๖	๒,๓๖๘.๘๙	๑.๐๒
บุคคลธรรมดา	๑๒,๓๒๗	๑๐.๐๗	๕,๗๑๕.๗๕	๑.๖๗	๔,๒๘๗.๓๖	๑.๘๕
รวมทั้งสิ้น	๑๒๒,๔๑๙	๑๐๐.๐๐	๓๔๒,๖๒๔	๑๐๐.๐๐	๒๓๑,๘๑๑	๑๐๐.๐๐
นิติบุคคล	๒๓,๒๔๔	๑๘.๙๙	๒๔๒,๙๓๘	๗๐.๙๐	๑๒๔,๘๕๒	๕๓.๘๖
บุคคลธรรมดา	๙๙,๑๗๕	๘๑.๐๑	๙๙,๖๘๖	๒๙.๑๐	๑๐๖,๙๖๑	๔๖.๑๔

- หมายเหตุ (๑) ธนาคารออมสิน ข้อมูล ณ มิถุนายน ๒๕๖๐
(๒) ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย ข้อมูล ณ มิถุนายน ๒๕๖๐
(๓) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ข้อมูล ณ สิงหาคม ๒๕๖๐
(๔) ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย ข้อมูล ณ กรกฎาคม ๒๕๖๐
(๕) ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ข้อมูล ณ กรกฎาคม ๒๕๖๐

- จำนวนลูกหนี้ที่เป็น SME ของ SFIs รวมทั้งสิ้น ๑๒๒,๔๑๙ ราย จำแนกเป็นนิติบุคคล จำนวน ๒๓,๒๔๔ ราย (ร้อยละ ๑๘.๙๙) และบุคคลธรรมดา จำนวน ๙๙,๑๗๕ (ร้อยละ ๘๑.๐๑)
- SFIs ปล่อยสินเชื่อให้แก่ SME รวม ๓๔๒,๖๒๔ ล้านบาท โดยปล่อยสินเชื่อให้แก่ SME ที่เป็นนิติบุคคล จำนวน ๒๔๒,๙๓๘ ล้านบาท (ร้อยละ ๗๐.๙๐) และบุคคลธรรมดา จำนวน ๙๙,๖๘๖ ล้านบาท (ร้อยละ ๒๙.๑๐)
- ยอดคงค้างสินเชื่อ SME ของ SFIs รวม ๒๓๑,๘๑๑ ล้านบาท จำแนกเป็นนิติบุคคล จำนวน ๑๒๔,๘๔๒ ล้านบาท (ร้อยละ ๕๓.๘๖) และบุคคลธรรมดา จำนวน ๑๐๖,๖๘๑ ล้านบาท (ร้อยละ ๔๖.๑๔)

สรุปภาพรวม

- สินเชื่อ SFIs ซึ่งเป็นหน่วยงานขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาลยังมีจำนวน SME ที่ได้รับสินเชื่อ และวงเงินน้อยมาก เมื่อเทียบกับธนาคารพาณิชย์
- รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมให้ SME เข้าสู่ระบบ เช่น ส่งเสริมการจดทะเบียนนิติบุคคล การจัดทำบัญชีเล่มเดียว แต่สถาบันการเงินทั้งธนาคารพาณิชย์และ SFIs ยังคงให้สินเชื่อแก่นิติบุคคลน้อยกว่าบุคคลธรรมดา
- SME ใช้สินเชื่อเพียงครึ่งหนึ่งของวงเงินสินเชื่อที่ได้สะท้อนว่า SME อาจมีแหล่งเงินทุนที่จะใช้เป็นสภาพคล่องหมุนเวียนและเพื่อการลงทุนได้ หรือ SME กังวลในการลงทุนเพิ่มเติมหรือการขยายกิจการ เนื่องจากไม่แน่ใจเรื่องภาวะเศรษฐกิจ ซึ่งประเด็นนี้ควรมีการศึกษาหรือสำรวจสาเหตุของการใช้สินเชื่อไม่เต็มวงเงินต่อไป

หน้าว่าง

บทที่ ๓

ปัญหาและอุปสรรคของการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SME

ผู้ประกอบการ SME ที่มีความต้องการเงินทุนเพื่อนำไปใช้ในการเริ่มต้นธุรกิจ หรือขยายธุรกิจ ตลอดจนสร้างนวัตกรรมเพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าและบริการ แต่ปัจจุบัน SME ส่วนใหญ่ยังประสบปัญหาไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบสถาบันการเงินได้เท่าที่ควร ซึ่งจากข้อมูลรายงานการศึกษา และการสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SME ไทย ได้แก่

๑) (ร่าง) แผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการส่งเสริม SME ประเด็นแหล่งเงินทุนทางเลือกที่เหมาะสมสำหรับ SME ปี ๒๕๖๐ โดยสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

๒) การสำรวจ SME กับอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจ ภายใต้เศรษฐกิจ ปี ๒๕๕๘ โดย NIDA Poll และสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

๓) รายงานการสนับสนุนด้านการเงินให้กับ SME ผ่านสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ปี ๒๕๕๔ โดยสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

๔) การสำรวจ SME ด้านการใช้บริการทางการเงิน ปี ๒๕๕๒ โดยสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

๕) การศึกษาเรื่อง การเข้าถึงแหล่งเงินทุนจากสถาบันการเงินของผู้ประกอบการ SME ปี ๒๕๕๑ โดยสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

รวมทั้ง การให้ข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการพิจารณาในที่ประชุมคณะอนุกรรมการศึกษาและติดตามสถานการณ์ทางเศรษฐกิจการเงิน และการคลังของประเทศ สามารถสรุปปัญหาและอุปสรรคในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SME ไทย ประกอบด้วย ๓ ด้าน คือ ๑. ด้านความพร้อมของผู้ประกอบการ ๒. ข้อจำกัดในการให้สินเชื่อของธนาคาร และ ๓. ด้านความพร้อมของปัจจัยสนับสนุน โดยรายละเอียดดังนี้

๓.๑ ด้านความพร้อมของผู้ประกอบการ

การที่ผู้ประกอบการ SME ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ ส่วนหนึ่งมาจากการขาดศักยภาพและความพร้อมของผู้ประกอบการเอง โดยผู้ประกอบการแต่ละรายอาจจะมีปัญหามากน้อยแตกต่างกัน ดังนี้

๓.๑.๑ ปัญหาพื้นฐานในการประกอบธุรกิจ ได้แก่

๑) ขาดบุคลิกลักษณะความเป็นผู้ประกอบการที่เอื้ออำนวยต่อความสำเร็จในการประกอบการ เช่น แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motive) พฤติการณ์ความเสี่ยงที่มีการวิเคราะห์คำนวณ (Calculated Risk Taking) ความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) ความสามารถในการผลิตสินค้า ความสามารถในการวิเคราะห์เชิงธุรกิจ ความรอบรู้ในการดำเนินธุรกิจ ความพากเพียรและความอดทนต่อการทำงานหนัก เป็นต้น ซึ่งเป็นบุคลิกลักษณะเชิงจิตวิทยาของผู้ประกอบการหากวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งของตนเองแล้ว จะทำให้ผู้ประกอบการตระหนักที่จะพัฒนาปรับปรุงจุดอ่อน และนำจุดแข็งมาปรับใช้ในการประกอบการให้เกิดความสำเร็จ

๒) ขาดการนำเทคโนโลยี เครื่องจักร อุปกรณ์ และนวัตกรรมมาใช้ในการดำเนินธุรกิจ กล่าวคือ ยังมีการใช้แรงงานเป็นปัจจัยการผลิตหลัก ส่งผลให้ผลิตภาพการผลิต (Productivity) ต่ำ สินค้าหรือบริการไม่มีมูลค่าเพิ่ม ไม่มีศักยภาพเพียงพอต่อการแข่งขัน

๓) ขาดความสามารถในการทำตลาด ทั้งตลาดภายในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้ง ขาดความรู้ในเรื่องช่องทางการจัดจำหน่าย การขนส่ง การเจรจาหาคู่ค้า ตลอดจนขาดการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) มาใช้ในการทำตลาดออนไลน์

๔) ขาดการบริหารจัดการธุรกิจที่มีระบบ การบริหารจัดการบุคลากร การผลิต การเงิน การบัญชี การตลาด ฯลฯ ที่เป็นระบบ มีการดำเนินธุรกิจแบบครบวงจร ทำให้การประกอบการไม่มีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อการเติบโตของ SME ในระยะยาว

๕) ขาดการพัฒนาองค์ความรู้ เนื่องจาก SME ส่วนใหญ่เป็นธุรกิจแบบเจ้าของรายเดียว หรือผู้บริหารในครอบครัว มักไม่ค่อยส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมหรือพัฒนาเพิ่มทางเทคนิค วิชาการ และการบริหารจัดการ ตลอดจนกฎระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของตนเอง

๖) ขาดบุคลากรที่มีคุณภาพ ทั้งระดับผู้บริหารและระดับหัวหน้า (ตามที่กล่าวแล้ว ในข้อ ๕) และระดับปฏิบัติการ ทำให้กิจการขาดระบบบริหารจัดการต่าง ๆ ที่มีมาตรฐาน มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ ทั้งนี้ เนื่องจากมีปัญหาเงินเดือนและผลตอบแทนของกิจการ SME ไม่จูงใจเพียงพอ ขณะเดียวกันสภาพแวดล้อมของสถานประกอบการไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ

๗) ขาดการรวมกลุ่ม ส่วนใหญ่ทำธุรกิจโดยลำพัง ขาดการสร้างพันธมิตรทางธุรกิจ ขาดการรวมกลุ่มที่เข้มแข็ง หรือไม่ได้เป็นสมาชิกของกลุ่ม ชมรม หรือสมาคมการค้า

๓.๑.๒ ปัญหาของ SME ในการขอสินเชื่อ ได้แก่

๑) ขาดความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนธุรกิจหรือแผนการตลาด ไม่สามารถให้รายละเอียดของข้อมูลแหล่งที่มาของรายได้หรือแหล่งที่มาของส่วนทุนได้อย่างชัดเจน การปิดบังข้อมูลหรือให้ข้อมูลไม่ครบถ้วน อย่างไรก็ตาม การจัดทำแผนดังกล่าวธนาคารต่างๆ มีเจ้าหน้าที่ให้คำปรึกษาในการจัดทำแผนธุรกิจ และแผนการตลาดอย่างใกล้ชิด รวมทั้งมีแบบโครงสร้างแผนธุรกิจ แผนการตลาด (Template) สำหรับให้บริการอยู่แล้ว

๒) ขาดการจัดทำบัญชีที่เป็นระบบ โดยเฉพาะ SME ที่ประกอบธุรกิจแบบครบวงจร การตัดสินใจในการดำเนินธุรกิจ มักจะใช้ประสบการณ์และความรู้สึกของเจ้าของ ไม่ได้นำข้อมูลทางการบัญชีมาใช้ในการวางแผนและตัดสินใจ รวมทั้ง SME ส่วนใหญ่มีบัญชีหลายเล่ม เช่น เมื่อยื่นภาษี SME จะใช้บัญชีที่มีผลประกอบการขาดทุนหรือกำไรสุทธิน้อย เพื่อให้ชำระภาษีต่ำ ในขณะที่เมื่อยื่นขอสินเชื่อจากธนาคาร จะใช้บัญชีที่มีผลประกอบการดี เพื่อให้มีโอกาสในการได้รับสินเชื่อ

๓) ไม่มีประวัติทางการเงินกับธนาคารมาก่อน ทั้งในส่วนของบริษัทการเงิน ประวัติการกู้เงิน ส่งผลให้ธนาคารขาดข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการพิจารณาสินเชื่ออย่างเพียงพอ

๔) ขาดหลักทรัพย์ค้ำประกันหรือมีหลักทรัพย์ค้ำประกันไม่เพียงพอต่อวงเงินสินเชื่อ โดยสาเหตุส่วนหนึ่งมาจากการบริหารหลักทรัพย์ที่ไม่เป็นระบบ ไม่สามารถแยกหลักทรัพย์ส่วนตัว และหลักทรัพย์ธุรกิจได้ หรือใช้หลักทรัพย์ไปกับสินเชื่ออื่นแล้วจนเต็มจำนวน นอกจากนี้ หลักทรัพย์ที่ธนาคารส่วนใหญ่ยอมรับยังคงเป็นหลักทรัพย์ที่จำต้องได้ แม้จะมีกฎหมายหลักประกันทางธุรกิจแล้วก็ตาม

๕) เป็นผู้มิประวัติค้างชำระในเครดิตบูโร ประวัติข้อมูลในเครดิตบูโรของบุคคลธรรมดา และนิติบุคคล กฎหมายกำหนดให้เก็บไว้ไม่เกิน ๓ ปี และ ๕ ปีตามลำดับ ถึงแม้จะมีการชำระหนี้หมดแล้ว หรือปรับโครงสร้างหนี้แล้ว ข้อมูลดังกล่าวยังคงถูกบันทึกอยู่ ซึ่งเงื่อนไขดังกล่าวทำให้การขอสินเชื่อกับสถาบันการเงินเป็นไปได้ยาก ทั้งนี้ สาเหตุของการมีประวัติค้างชำระในเครดิตบูโรมาจาก ๒ ปัจจัย ได้แก่

(๑) ปัจจัยภายใน เช่น SME การขาดวินัยทางการเงิน ใช้วงเงินสินเชื่อผิดวัตถุประสงค์ การไม่แยกค่าใช้จ่ายส่วนตัวกับค่าใช้จ่ายทางธุรกิจ

(๒) ปัจจัยภายนอก เช่น ภาวะความผันผวนทางธุรกิจ ภัยพิบัติทางธรรมชาติ ผลกระทบจากการเคลื่อนไหวทางการเมือง เป็นต้น ทำให้มีปัญหาหนี้ค้างชำระจนทำให้เป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-Performing Loan: NPL)

๓.๒ ข้อจำกัดในการให้สินเชื่อของธนาคาร

๓.๒.๑ ธนาคารต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบของหน่วยงานที่กำกับดูแล เช่น

๑) การพิจารณาสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ต้องมีความสอดคล้องกับกฎระเบียบ ต้องยึดถือหลักมาตรฐานสากลในการพิจารณาสินเชื่อ โดยหลักการพื้นฐานที่ธนาคารใช้ในพิจารณาสินเชื่อจะประกอบด้วยหลัก 5C หรือ 3P ดังนี้

หลัก 5C ได้แก่

• Character (อุปนิสัยของลูกค้า) พิจารณาผู้กู้เป็นคนอย่างไร มีประสบการณ์ในการดำเนินธุรกิจอย่างไร มีประวัติทางการเงินที่ไม่ดีหรือไม่ ซึ่งจะสะท้อนความสามารถในการบริหารจัดการ และพฤติกรรมด้านการเงิน

• Capital (เงินทุนของลูกค้า) พิจารณาว่าผู้กู้มีทุนส่วนตัวหรือมีกำไรสะสมจากการดำเนินธุรกิจมาลงทุนหรือไม่ รวมทั้งพิจารณาสัดส่วนระหว่างเงินทุนกับหนี้สินด้วย

• Capacity (ความสามารถในการชำระหนี้) เป็นหัวใจสำคัญของการพิจารณาสินเชื่อ โดยพิจารณาจากรายได้ของธุรกิจหลังหักค่าใช้จ่ายต่างๆ แล้ว ต้องเหลือเพียงพอชำระหนี้ในแต่ละงวด

• Collateral (หลักประกัน) หลักประกันที่ดีที่สุดในการขอสินเชื่อ คือ สถานประกอบการ รองลงมาคือ ที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง เครื่องจักร โดยธนาคารไม่ได้พิจารณาหลักประกันอย่างเดียว แต่พิจารณาความสามารถในการชำระหนี้และแผนธุรกิจร่วมด้วย และหากหลักประกันไม่เพียงพอก็จะใช้บริการของบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.)

• Condition (เงื่อนไข) เป็นเงื่อนไขในการใช้วงเงินที่ธนาคารกำหนดขึ้นสำหรับ ผู้กู้แต่ละราย เช่น หากผู้กู้จะเบิกใช้วงเงิน ต้องเพิ่มทุนก่อน โดยเงื่อนไขที่กำหนดขึ้นนั้นจะพิจารณาจากผลการดำเนินงานของธุรกิจ เช่น สัดส่วนหนี้สินต่อทุน สัดส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น เป็นต้น

หลัก 3P ได้แก่

- Purpose (วัตถุประสงค์การขอสินเชื่อ) พิจารณาวางเงินที่ขอจะนำไปใช้ทำอะไร เช่น เป็นเงินทุนหมุนเวียน ขยายกิจการ เป็นต้น
- Payment (การชำระคืน) พิจารณาความสามารถในการดำเนินธุรกิจของผู้กู้ว่าจะทำตามสัญญาได้หรือไม่ ระยะเวลาที่ขอมาสั้นหรือยาวไป การชำระคืนเป็นรายงวดหรือครั้งเดียว
- Protection (การป้องกันความเสี่ยง) บริหารความเสี่ยงโดยมีหลักทรัพย์ค้ำประกัน หรือผู้ค้ำประกัน

๒) การพิจารณาสินเชื่อของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ (SFIs) มีหลักการพิจารณาคล้ายธนาคารพาณิชย์ โดยสินเชื่อแบ่งเป็น ๒ ส่วน คือ สินเชื่อตามปกติ และสินเชื่อตามนโยบายภาครัฐ แต่อย่างไรก็ตาม SFIs ยังมีข้อจำกัดในการให้สินเชื่อ เนื่องจากการกำกับดูแลของใช้กฎเกณฑ์เดียวกับหน่วยงานรัฐวิสาหกิจและธนาคารพาณิชย์ ส่งผลให้ SFIs มีความระมัดระวังในการให้สินเชื่อกับ SME แม้จะมีการยืดหยุ่นให้บ้างแล้ว แต่ก็ยังไม่เพียงพอ เนื่องจาก

- SFIs เป็นรัฐวิสาหกิจ ซึ่งจะถูกระเมินโดย TRIS และการประเมินจะใช้เกณฑ์ด้านประสิทธิภาพและการทำกำไรเป็นสำคัญ ถึงแม้สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) จะมียุทธศาสตร์ให้ปรับการประเมินดังกล่าวแล้ว แต่ยังไม่เห็นผลในทางปฏิบัติไม่มากนัก
- ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธพท.) เข้ามามีบทบาทดูแล SFIs อย่างเต็มรูปแบบตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ (เดิมธนาคารแห่งประเทศไทยทำหน้าที่ตรวจสอบแต่ไม่ได้กำกับดูแล) มีการใช้เกณฑ์เดียวกับธนาคารพาณิชย์
- ความสามารถในการระดมทุนของธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (ธพว.) ยังเป็นรองธนาคารพาณิชย์ทั่วไป เนื่องจาก ธพว. ไม่มีบริการรับฝากเงินสำหรับลูกค้าทั่วไป รับฝากเฉพาะกลุ่มลูกค้ารายใหญ่ซึ่งมีไม่มากนัก ส่งผลให้มีต้นทุนการให้สินเชื่อสูงกว่าธนาคารอื่น
- ลูกค้าส่วนใหญ่ของ SFIs เป็นกลุ่มที่อ่อนแอ เนื่องจาก SME ที่มีศักยภาพจะเป็นกลุ่มลูกค้าของธนาคารพาณิชย์พิจารณา

๓.๒.๒ กระบวนการพิจารณาสินเชื่อของธนาคารใช้เวลานาน และใช้เอกสารประกอบการให้สินเชื่อจำนวนมาก อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันธนาคารต่าง ๆ ได้มีการพัฒนาปรับปรุงประเด็นนี้อย่างต่อเนื่อง เพราะปัจจุบันสินเชื่อ SME มีการแข่งขันกันสูง

๓.๓ ด้านความพร้อมของปัจจัยสนับสนุน

๓.๓.๑ กลไกการเตรียมความพร้อมให้แก่ SME ก่อนเข้ารับสินเชื่อยังไม่เพียงพอ เช่น ระบบที่เสี่ยงที่ปรึกษา นักวินิจฉัย ที่ดำเนินงานโดยหน่วยงานต่าง ๆ ยังมีความกระจัดกระจาย ไม่เป็นระบบ และไม่เพียงพอกับความต้องการของ SME และขาดการให้ความรู้และคำปรึกษาแนะนำอย่างใกล้ชิด (Coaching) รวมทั้ง ยังขาดการให้ความรู้ความเข้าใจด้านการเงิน (Financial Literacy) แก่ SME อย่างเป็นระบบ

๓.๓.๒ การใช้หลักประกันประเภทใหม่ ๆ ตามกฎหมายหลักประกันทางธุรกิจยังมีไม่มากนัก เช่น ทรัพย์สินทางปัญญา กิจการ สิทธิการเช่า ลูกหนี้การค้า สัญญาจ้าง สัญญาซื้อขาย โดยส่วนใหญ่จะเป็น การใช้นำหลักประกันเดิมมาลงทะเบียน เช่น บัญชีเงินฝากธนาคาร เครื่องจักร รถยนต์ เรือ เป็นต้น

๓.๓.๓ ขาดระบบข้อมูลกลางที่จะช่วยผู้ประกอบการ SME ในการวิเคราะห์สถานะของกิจการ ของตนเอง (SME Scoring) และข้อมูลแนวโน้มธุรกิจที่จะช่วยธนาคารในการวิเคราะห์การปล่อยสินเชื่อ ตามความเสี่ยงและโอกาสทางธุรกิจของ SME (SME Credit Rating)

๓.๓.๔ การค้ำประกันสินเชื่อในปัจจุบันมีข้อจำกัด โดยเป็นการค้ำประกันทางอ้อม คือ ค้ำประกัน ให้แก่ SME ที่ได้รับสินเชื่อจากธนาคารเท่านั้น ไม่สามารถค้ำประกันโดยตรงให้แก่ SME ได้

๓.๓.๕ แหล่งเงินทุนทางเลือกสำหรับ SME เช่น การระดมทุนจากคนหมู่มากโดยใช้อินเทอร์เน็ต เป็นตัวกลาง (Crowdfunding) การลงทุนจากนักลงทุนรายเดี่ยว (Angel fund) การให้ยืมเงินระหว่างบุคคล โดยไม่ผ่านสถาบันการเงิน (Peer to peer lending) การร่วมลงทุน (Venture Capital) ยังมีจำนวนไม่มากนัก ส่งผลให้ SME ต้องพึ่งพิงสินเชื่อจากธนาคารเป็นหลัก

หน้าว่าง

บทที่ ๔

มาตรการและโครงการของรัฐในการสนับสนุนด้านการเงินแก่ SME

ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises: SME) ถือเป็นภาคส่วนที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจในภาพรวมของประเทศ โดย SME ไทย เป็นแหล่งการจ้างงานกว่า ๑๑.๗ ล้านตำแหน่ง ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐ ขณะเดียวกัน SME คิดเป็นสัดส่วนถึง ร้อยละ ๔๒.๒ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ดังนั้น ความเข้มแข็งของ SME จึงสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ทั้งนี้ การพัฒนาศักยภาพของ SME เป็นแนวนโยบายสำคัญที่รัฐบาลดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งเน้นการบูรณาการระหว่างส่วนราชการต่าง ๆ และความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อให้การเสริมสร้างศักยภาพ SME เห็นผลสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรมชัดเจนและสามารถขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ดี ประเด็นปัญหาหนึ่งของ SME ที่ได้รับการหยิบยกขึ้นมากล่าวถึงอย่างเสมอ คือ ข้อจำกัดในการเข้าถึงทรัพยากรทางการเงิน ซึ่งนับเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความสำเร็จและการเติบโตของ SME ดังนั้น ที่ผ่านมานี้ แนวทางหนึ่งของรัฐบาลในการพัฒนา SME จึงเป็นมาตรการด้านการเงิน เพื่อช่วยให้ SME เข้าถึงทรัพยากรทางการเงินที่จำเป็นสำหรับการประกอบธุรกิจ และมีภาระต้นทุนทางการเงินต่ำ กล่าวคือ ๑) มาตรการด้านสินเชื่อ ๒) มาตรการการค้ำประกันสินเชื่อ ๓) มาตรการจัดตั้งกองทุนร่วมทุนหรืออุดหนุน SME และ ๔) มาตรการอื่น ๆ โดยในช่วงเดือนมิถุนายน ๒๕๕๘ - มิถุนายน ๒๕๖๐ รัฐบาลมีการออกมาตรการช่วยเหลือด้านเงินทุนแก่ SME รวมเป็นวงเงินสินเชื่อรวม ๒๓๕,๐๐๐ ล้านบาท วงเงินค้ำประกันรวม ๒๒๓,๕๐๐ ล้านบาท และคิดเป็นกรอบวงเงินงบประมาณชดเชยตามมติคณะรัฐมนตรี ๙๑,๔๐๐ ล้านบาท

๔.๑ มาตรการด้านสินเชื่อ (โครงการกลุ่ม A)

มาตรการด้านสินเชื่อถือเป็นมาตรการสำคัญของทางการในการสนับสนุนด้านแหล่งเงินทุนให้แก่ SME ซึ่งนอกจากจะเป็นการปล่อยกู้จากสถาบันการเงินเฉพาะกิจ (SFIs)^๔ โดยตรงแล้ว ยังปล่อยกู้ผ่านธนาคารพาณิชย์ด้วย เนื่องจากธนาคารพาณิชย์มีเครือข่ายลูกค้าที่กว้างขวางและสามารถ เข้าถึง SME ทั่วประเทศ โดยโครงการจะคิดอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยสินเชื่อ SME ปกติ ทั้งนี้ มาตรการด้านสินเชื่อมีทั้งหมด ๕ โครงการ โดยสามารถจำแนกตามวัตถุประสงค์หลัก ๆ ได้ ดังนี้

^๔ สถาบันการเงินเฉพาะกิจ (Specialized Financial Institutions: SFIs) หมายถึง สถาบันการเงินของรัฐที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น เพื่อดำเนินการตามนโยบายของรัฐในการพัฒนาส่งเสริมเศรษฐกิจ และสนับสนุนการลงทุนต่าง ๆ โดยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการคลังซึ่งได้มอบหมายให้ ธพท. ทำหน้าที่ตรวจสอบผลการดำเนินงานและความเสี่ยง และรายงานผลการตรวจสอบไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง โดยแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ สถาบันการเงินเฉพาะกิจที่ทำหน้าที่เป็นธนาคารที่ให้บริการทางการเงินทั้งด้านเงินฝากและให้สินเชื่อ ซึ่งปัจจุบันมี ๔ แห่ง คือ ๑) ธนาคารออมสิน ๒) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) ๓) ธนาคารอาคารสงเคราะห์ (ธอส.) และ ๔) ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย และสถาบันการเงินเฉพาะกิจที่ทำธุรกิจตามขอบเขตที่กำหนด ซึ่งปัจจุบันมี ๔ แห่ง คือ ๑) ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย ๒) ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (ธพว.) ๓) บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) และ ๔) บริษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัย (ทีมา: ศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย, ๒๕๖๐.)

ตารางที่ ๔-๑ มาตรการด้านสินเชื่อ (โครงการกลุ่ม A)

มาตรการด้านสินเชื่อ	วงเงิน (ล้านบาท)	อนุมัติ (ล้านบาท)	มติ ครม. ณ วันที่	สิ้นสุด โครงการ	อัตรา ดอกเบี้ย (ร้อยละ)	เงื่อนไขอื่น
โครงการสินเชื่อ ดอกเบี้ยต่ำ (Policy loan)	๑๕,๐๐๐	๑๔,๐๑๗	๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๘	๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๙	ปีที่ ๑-๓, ๔ ปีที่ ๕-๕, ธพว. กำหนด	สินเชื่อ ๕ ปี ไม่เกิน ๓๐ ล้านบาท บสย. ค่าประกัน
โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนแก่ SME (Soft Loan)	๑๕๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐	๘ กันยายน- ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๘	๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๙	๔	สินเชื่อ ๗ ปี วงเงินกู้สูงสุด ๔๐ ล้านบาท ต่อมาไม่เกิน ๕๐ ล้านบาท
โครงการให้ความช่วยเหลือ ทางการเงิน แก่ผู้ประกอบการ ใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้	๒๕,๐๐๐	๑๗,๔๒๐	๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๗	๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๐	๑.๕	ตัวสัญญาใช้เงินมีอายุ ไม่เกิน ๑๘๐ วัน หรือ ๓๖๐ วัน สำหรับภาคการผลิต
โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ เพื่อปรับเปลี่ยนเครื่องจักร และเพิ่มประสิทธิภาพการ ผลิต	๓๐,๐๐๐	๒๐,๓๔๘	๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๙	๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๐	๔	สินเชื่อระยะยาว เพื่อการลงทุน ระยะไม่เกิน ๗ ปี
โครงการ SME Transformation Loan	๑๕,๐๐๐	๒,๐๕๒	๒๑ มีนาคม ๒๕๖๐	๒๑ มีนาคม ๒๕๖๑	ปีที่ ๑-๓, ๓ ปีที่ ๔-๗, ธพว. กำหนด	สินเชื่อ ๗ ปี และให้ บสย. ค่าประกันได้

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

• โครงการสินเชื่อที่ไม่มีกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ได้แก่ โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Policy loan) และโครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำเพื่อเป็นทุนหมุนเวียน (Soft Loan) ให้แก่ SME โดยโครงการเหล่านี้เน้นปล่อยสินเชื่อให้ SME เพื่อเสริมสภาพคล่องเป็นหลัก ทั้งนี้ เป็นที่น่าสังเกตว่าโครงการสินเชื่อที่ไม่มีเงื่อนไขเฉพาะเหล่านี้ สามารถปล่อยสินเชื่อได้เกือบเต็มวงเงิน ภายในระยะเวลาอันรวดเร็ว

• โครงการสินเชื่อที่มีกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ได้แก่ โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำเพื่อปรับเปลี่ยนเครื่องจักรและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และโครงการ SME Transformation Loan เป็นโครงการที่ปล่อยกู้ให้ SME ตามเงื่อนไขที่กำหนดเท่านั้น เช่น เงื่อนไขการลงทุนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตหรือปรับเปลี่ยนเครื่องจักร เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ด้วยเงื่อนไขในการปล่อยกู้ที่ค่อนข้างเข้มงวด ทำให้โครงการเหล่านี้ ยังคงเหลือวงเงินปล่อยสินเชื่ออีกค่อนข้างมาก

อนึ่ง สำหรับโครงการการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ประกอบการใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ (A3) แม้ไม่มีเงื่อนไขเฉพาะ แต่ก็ถือเป็นโครงการเพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการในเขตพื้นที่ที่เฉพาะเจาะจง อันไม่อยู่ในขอบเขตของการศึกษานี้

๔.๒ มาตรการการค้ำประกันสินเชื่อ (โครงการกลุ่ม B)

มาตรการการค้ำประกันสินเชื่อเป็นมาตรการที่ดำเนินการผ่านบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) โดยโครงการหลักจะเป็นโครงการ Portfolio Guarantee Scheme (PGS) ซึ่งปัจจุบันเป็นโครงการ PGS ระยะที่ ๖ ทั้งนี้ การค้ำประกันสินเชื่อของ บสย. ตามโครงการ PGS เป็นกลไกสำคัญที่ช่วยให้ธนาคารพาณิชย์สามารถปล่อยกู้ได้เพิ่มขึ้นให้แก่ลูกค้า SME ที่มีศักยภาพแต่กู้ได้มวงเงินหลักทรัพย์ที่ค้ำประกันแล้ว นอกจากโครงการ PGS แล้ว บสย. ยังมีโครงการค้ำประกันสินเชื่อที่มีกำหนดเป้าหมายและเงื่อนไขเฉพาะ ได้แก่ โครงการค้ำประกัน Micro Entrepreneur และโครงการค้ำประกัน Startup & Innovation ซึ่งจากผลการดำเนินงาน ปรากฏว่ายังเหลือวงเงินค้ำประกันอยู่อีกค่อนข้างมาก

ตารางที่ ๔-๒ มาตรการด้านการค้ำประกัน (โครงการกลุ่ม B)

มาตรการการค้ำประกัน	วงเงิน (ล้านบาท)	ค้ำประกัน แล้ว (ล้านบาท)	มติ ครม. ณ วันที่	สิ้นสุด โครงการ	SME รับการค้ำประกัน การค้ำประกัน (ร้อยละต่อปี)
โครงการ PGS ระยะที่ ๕ (ปรับปรุงใหม่)	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๘ กันยายน ๒๕๕๘	๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๙	ปีที่ ๑, ๐ ; ปีที่ ๒, ๐.๕ ปีที่ ๓, ๑.๐ ; ปีที่ ๔, ๑.๒๕; ปีที่ ๕-๑๐, ๑.๗๕
โครงการค้ำประกัน Micro Entrepreneur ระยะที่ ๒	๑๓,๕๐๐	๔,๙๓๒	๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙	๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๐	ปีที่ ๑, ๐ ปีที่ ๒-๑๐, ๑-๓ (แล้วแต่ความเสี่ยง)
โครงการค้ำประกัน Startup & Innovation	๑๐,๐๐๐	๑๗๖	๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙	๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๑	ปีที่ ๑, ๐ ปีที่ ๒-๑๐, ๑-๒
โครงการ PGS ระยะที่ ๖	๑๐๐,๐๐๐	๑๓,๓๓๑	๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๙	๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๑	ปีที่ ๑-๔, ๐ ปีที่ ๕-๑๐, ๑.๗๕

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

๔.๓ มาตรการกองทุนสำหรับ SME (โครงการกลุ่ม C)

มาตรการกองทุนสำหรับ SME ถือเป็นมาตรการช่วยเหลือทางการเงินแก่ SME ที่มีความยืดหยุ่นค่อนข้างสูงใน ๒ มิติที่แตกต่างกัน กล่าวคือ ๑) เป็นการจัดตั้งกองทุนเพื่อร่วมลงทุนกับ SME ที่มี ศักยภาพสูงซึ่งกองทุนต้องร่วมรับความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจของ SME ในฐานะผู้ถือหุ้น และ ๒) เป็นการจัดตั้งกองทุนหมุนเวียนเพื่อให้เงินอุดหนุนแก่ SME ที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย โดยการจัดตั้งกองทุนเหล่านี้ถือเป็นมาตรการถาวร ไม่ได้มีกำหนดสิ้นสุดระยะเวลาดำเนินการของกองทุน ดังเช่นที่กำหนดในมาตรการสินเชื่อและมาตรการการค้ำประกันสินเชื่อ ทั้งนี้ จะเห็นว่าการดำเนินมาตรการกองทุนดังกล่าว ไม่ใช่กลไกตามปกติของสถาบันการเงินและบางโครงการก็ไม่ได้ดำเนินการผ่านสถาบันการเงิน ถือเป็นแตกต่างจากมาตรการทางการเงินอื่น ๆ ที่ผ่านมา ซึ่งจากการติดตามความคืบหน้าของการดำเนินโครงการตามมาตรการดังกล่าวพบว่า มีการดำเนินงานค่อนข้างล่าช้า เนื่องจากความไม่แน่นอนในทางปฏิบัติของกระบวนการในการพิจารณาการให้ความช่วยเหลือ SME ผ่านกองทุนเหล่านี้

ตารางที่ ๔-๓ มาตรการกองทุนสำหรับ SME (โครงการกลุ่ม C)

มาตรการ การจัดตั้งกองทุน	วงเงิน (ล้านบาท)	มติ กรม. ณ วันที่	ผลการดำเนินงาน	หน่วยงานเจ้าของกองทุน
กองทุนร่วมลงทุน (Venture Capital)	๖,๐๐๐	๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๘	อนุมัติหลักการร่วมลงทุน ๓๑ ราย วงเงิน ๘๐๓ ล้าน บาท อนุมัติเบิกเงินลงทุน ๙ ราย วงเงิน ๑๙๖ ล้านบาท	ธนาคารออมสิน ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม แห่งประเทศไทย และธนาคารกรุงไทย
กองทุนเพื่อร่วมลงทุน Startup เริ่มโครงการ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙	๓,๐๐๐	๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙	อยู่ระหว่างจัดทำแนวทางการ ดำเนินงาน	National Start-Up Committee โดย ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นประธาน
กองทุนฟื้นฟูกิจการ SME เริ่มโครงการ กรกฎาคม ๒๕๕๙	๒,๐๐๐	๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๙	อนุมัติเงินอุดหนุนให้แก่ SME ๓๔๐ ราย รวมเป็นเงิน ๒๐๐ ล้านบาท	สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)
กองทุนพัฒนา SME ตามแนวพระราชรัฐ	๒๐,๐๐๐	๑๗ มกราคม ๒๕๖๐	อนุมัติเงินอุดหนุนให้แก่ SME ๑๔๖ ราย รวมเป็นเงิน ๔๔๒,๐๓๐,๐๐๐ บาท*	กระทรวงอุตสาหกรรม

หมายเหตุ *ข้อมูลการอนุมัติสินเชื่อ ณ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๐
ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

๔.๔ มาตรการสนับสนุนอื่น ๆ (โครงการกลุ่ม D)

มาตรการอื่น ๆ จะเป็นมาตรการที่ไม่ใช่ทางการเงิน ซึ่งจะมีผลต่อการสร้างแรงจูงใจหรือลดภาระด้านการเงินโดยส่วนใหญ่จะเป็นมาตรการทางด้านภาษีเป็นสำคัญ และรวมถึงการออกพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘ เพื่อเพิ่มทางเลือกให้แก่ SME ในการใช้สินทรัพย์หลากหลายประเภทเป็นหลักประกันในการกู้เงินจากสถาบันการเงินด้วย

ตารางที่ ๔-๔ มาตรการสนับสนุนอื่น ๆ (โครงการกลุ่ม D)

มาตรการอื่น ๆ	รายละเอียด	การดำเนินการ
มาตรการลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล SME	ลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นเวลา ๒ รอบระยะเวลาบัญชี (รอบปีบัญชี ๑ มกราคม ๒๕๕๘-๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๙)	พระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ ๖๐๓) พ.ศ. ๒๕๕๙ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๓๓ ตอนที่ ๓๓ ก มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๙ เป็นต้นไป
มาตรการสนับสนุนการจัดทำบัญชีเล่มเดียว	๑) ยกเว้นการตรวจสอบภาษีอากรย้อนหลัง ๒) ยกเว้นหรือลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลในรอบระยะเวลาบัญชีปี ๒๕๕๙ และปี ๒๕๖๐	๑) พระราชกฤษฎีกายกเว้นและสนับสนุนการปฏิบัติการเกี่ยวกับภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร พ.ศ. ๒๕๕๘ ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๙ ๒) พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการลดอัตราและยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๕๙๕) พ.ศ. ๒๕๕๘ มีผลบังคับใช้แล้วตั้งแต่วันที่ ๒ มกราคม ๒๕๕๙
การออกพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘	เพิ่มทรัพย์สินที่ SME ใช้ประกอบธุรกิจเป็นหลักประกัน โดยไม่ต้องส่งมอบการครอบครองให้แก่เจ้าหนี้ และจัดตั้งกลไกสำหรับการจดทะเบียนหลักประกันทางธุรกิจและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘	ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ยกเว้นบางมาตราที่มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๘
มาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนกิจการร่วมลงทุน	ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลให้แก่กิจการร่วมลงทุนและยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและนิติบุคคลสำหรับนักลงทุนในกิจการร่วมลงทุน ในส่วนของเงินปันผลและการรายได้จากการโอนหุ้นของบริษัทที่ได้รับการรับรองโดย สวทช. เป็นระยะเวลา ๑๐ รอบระยะเวลาบัญชี โดย Venture Capital Company และ Private Equity Trust ต้องจดทะเบียนต่อ กสท. ตั้งแต่ ๑ มกราคม ๒๕๖๐ - ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๑	พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๕๙๗) พ.ศ. ๒๕๕๙ มีผลบังคับใช้แล้วตั้งแต่วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙
มาตรการภาษีเพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการรายใหม่	ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับ SME ที่จดทะเบียนพาณิชย์ ระหว่างวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ - ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๐	พระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ ๖๐๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๓๓ ตอนที่ ๓๓ ก วันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๙ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๙ เป็นต้นไป

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

เป็นที่น่าสังเกตว่า มาตรการช่วยเหลือทางการเงินแก่ SME ของภาครัฐที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งมาตรการด้านสินเชื่อและการค้ำประกันสินเชื่อ มีลักษณะเฉพาะกาล กล่าวคือ มีการกำหนดกรอบระยะเวลาการดำเนินโครงการที่ชัดเจนแน่นอน อีกทั้งส่วนใหญ่เป็นโครงการที่ระบุกลุ่มเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของโครงการอย่างกว้าง ๆ ขณะเดียวกัน ภาครัฐก็ไม่ได้ละเลยเป้าหมายการพัฒนาศักยภาพ SME ในระยะยาว และมีการออกมาตรการที่มีวัตถุประสงค์ที่เฉพาะเจาะจงดังกล่าวด้วยเช่นกัน

นอกจากนี้ เพื่อตอบสนองกับกระแสการเปลี่ยนแปลงภูมิทัศน์ทางธุรกิจของโลก และสอดคล้องไปกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ภาครัฐได้ออกมาตรการใหม่ในรูปแบบของกองทุนเพื่อร่วมลงทุน ซึ่งเน้นกลุ่มเป้าหมายที่เป็น Startup โดยเฉพาะ อีกทั้งยังมีมาตรการที่ไม่ใช่การช่วยเหลือด้านการเงินโดยตรง แต่ก็ช่วยสร้างแรงจูงใจให้ SME ปรับตัวเพื่อเพิ่มศักยภาพในการดำเนินธุรกิจ อาทิ มาตรการทางด้านภาษี

ภาพที่ ๔-๑ ภาพรวมการสนับสนุน SME เดือนมิถุนายน ๒๕๕๘ - ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๐ กรอบงบประมาณตามมติคณะรัฐมนตรี
จำนวน ๙๑,๔๐๐ ล้านบาท วงเงินสินเชื่อรวม ๒๓๕,๐๐๐ ล้านบาท วงเงินค้ำประกันรวม ๒๒๓,๕๐๐ ล้านบาท

เสถียรและอย่างมีหลักการ
ศึกษาโดยไม่หยุดนิ่ง
คนคลังที่มีความภาพ

ภาพรวมการสนับสนุน SMEs มิถุนายน 2558 – ปัจจุบัน
กรอบงบประมาณตามมติ ครม. 91,400 ล้านบาท

วงเงินสินเชื่อรวม 235,000 ล้านบาท / วงเงินค้ำประกันรวม 223,500 ล้านบาท

A มาตรการสินเชื่อ	B มาตรการค้ำประกัน	C กองทุนสำหรับ SMEs	D มาตรการอื่น ๆ
<p>A1 โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Policy Loan) วงเงิน 15,000 ล้านบาท / มติ ครม. 16 มิ.ย. 58 / งบประมาณฯ 3,225 ล้านบาท / อนุมัติ 14,017 ล้านบาท ให้ SMEs 4,524 ราย / สิ้นสุดโครงการ 31 ธ.ค. 59</p>	<p>B1 โครงการ PGS ระยะที่ 5 (ปรับปรุงใหม่) วงเงิน 100,000 ล้านบาท / มติ ครม. 8 ก.ย. 58 / งบประมาณฯ 14,250 ล้านบาท / อนุมัติเต็มวงเงิน ให้ SMEs 27,090 ราย / สิ้นสุดโครงการ 30 มิ.ย. 59</p>	<p>C1 กองทุนเพื่อร่วมลงทุน (เงินร่วมทุนในส่วนของผู้ถือหุ้น)</p> <p>C1.1 กองทุนร่วมลงทุน (Venture Capital) โดยออมสิน ธว. และกรุงไทย วงเงิน 6,000 ล้านบาท (สถาบันการเงิน ละ 2,000 ล้านบาท) / มติ ครม. 8 ก.ย. 58 ให้ SMEs 6 ราย ๕8 / ออมสินอนุมัติ 165 ล้านบาท ละ ธว. อนุมัติ 345 ล้านบาท ให้ SMEs 20 ราย</p>	<p>D1 สิทธิประโยชน์ทางภาษี</p>
<p>A2 โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำเพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนให้แก่ SMEs (ระยะที่ 1 และ 2) วงเงิน 150,000 / มติ ครม. 8 ก.ย. 58 และ 22 ธ.ค. 58 / งบประมาณฯ 30,030 ล้านบาท / อนุมัติเต็มวงเงิน ให้ SMEs 21,504 ราย / สิ้นสุดโครงการ 30 มิ.ย. 59</p>	<p>B2 โครงการค้ำประกัน Micro Entrepreneur ระยะที่ 2 วงเงิน 13,500 ล้านบาท / มติ ครม. 23 ก.พ. 59 / งบประมาณฯ 3,105 ล้านบาท / อนุมัติ 4,932 ล้านบาท ให้ SMEs 59,522 ราย / สิ้นสุดโครงการ 31 ธ.ค. 60</p>	<p>C1.2 กองทุนเพื่อร่วมลงทุนกับ Start-up วงเงินเริ่มแรก 3,000 ล้านบาท / มติ ครม. 9 ก.พ. 59 / อยู่ระหว่างจัดทำแนวทางการดำเนินงาน</p>	<p>D1.1 มาตรการลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับ SMEs 2 รอบบัญชี ตั้งแต่ 1 ม.ค. 58 – 31 ธ.ค. 59 / มีผลบังคับใช้ 2 ม.ค. 59</p> <p>D1.2 มาตรการสนับสนุนการจัดทำบัญชีเล่มเดียว โดย SMEs ที่จนถึงบัญชีเดียวจะได้รับเงินรางวัลตรวจบัญชีย้อนหลังและยกเว้นภาษีในรอบบัญชี 59 และยกเว้นลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลในรอบบัญชี 60 หรือ 1096 ตั้งแต่กำไรสุทธิ 300,000 บาทขึ้นไป / มีผลบังคับใช้ 22 ธ.ค. 59</p>
<p>A3 โครงการการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ประกอบการใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ วงเงิน 25,000 ล้านบาท / มติ ครม. 16 ธ.ค. 57 / งบประมาณฯ 2,790 ล้านบาท / อนุมัติแล้ว 17,420 ล้านบาท ให้ SMEs 3,749 ราย / สิ้นสุดโครงการ 31 ธ.ค. 60</p>	<p>B3 โครงการค้ำประกัน Start-up & Innovation วงเงิน 10,000 ล้านบาท / มติ ครม. 5 ก.ค. 59 / งบประมาณฯ 1,700 ล้านบาท / อนุมัติ 176 ล้านบาท ให้ SMEs 73 ราย / สิ้นสุดโครงการ 31 ธ.ค. 61</p>	<p>C2 กองทุนเพื่อให้เงินอุดหนุน (เงินให้สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำไม่คิดดอกเบี้ย)</p> <p>C2.1 กองทุนฟื้นฟูกิจการ SMEs โดย ธสว. วงเงิน 2,000 ล้านบาท / มติ ครม. 26 ก.ค. 59 / อนุมัติ 200 ล้านบาท ให้ SMEs 340 ราย (กองทุนสามารถร่วมลงทุนและให้เงินอุดหนุนกับ SMEs ได้ โดยปัจจุบันมีเฉพาะการให้เงินอุดหนุน)</p>	<p>D1.3 มาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนกิจการร่วมลงทุนยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับเงินปันผลรายได้ออกก่อน 10 รอบบัญชี สำหรับนิติบุคคลที่จัดตั้งจากเป็นกิจการร่วมลงทุนหรือ Trust เพื่อกิจการร่วมลงทุนต่อ กศ. ตั้งแต่ 1 ม.ค. 60 – 31 ธ.ค. 61 / มีผลบังคับใช้ 25 ก.พ. 59</p> <p>D1.4 มาตรการภาษีเพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการ New/Start-up ยาวนานภาษี 5 รอบระยะเวลาบัญชี สำหรับ SMEs นิติบุคคลที่จดทะเบียนจัดตั้งระหว่าง 1 ธ.ค. 58 – 31 ธ.ค. 60 / มีผลบังคับใช้ 22 ธ.ค. 59</p>
<p>A4 โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำเพื่อปรับเปลี่ยนเครื่องจักรและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสำหรับ SMEs วงเงิน 30,000 ล้านบาท / มติ ครม. 28 มิ.ย. 59 / งบประมาณฯ 6,300 ล้านบาท / อนุมัติแล้ว 20,348 ล้านบาท ให้ SMEs 1,537 ราย / สิ้นสุดโครงการ 31 ธ.ค. 60</p>	<p>B4 โครงการ PGS ระยะที่ 6 วงเงิน 100,000 ล้านบาท / มติ ครม. 22 พ.ย. 59 / งบประมาณฯ 5,750 ล้านบาท / อนุมัติ 13,331 ล้านบาท ให้ SMEs 4,914 ราย / สิ้นสุดโครงการ 30 มิ.ย. 60</p>	<p>C2.2 กองทุนพัฒนา SMEs ตามแนวพระราชรัฐ โดยกระทรวงอุตสาหกรรม วงเงิน 20,000 ล้านบาท / มติ ครม. 17 ม.ค. 60 / อยู่ระหว่างจัดทำแนวทางการดำเนินงาน</p>	<p>D2 กฎหมายที่เกี่ยวข้อง</p>
<p>A5 โครงการ SMEs Transformation Loan วงเงิน 15,000 ล้านบาท / มติ ครม. 21 มี.ค. 60 / งบประมาณฯ 2,250 / อนุมัติแล้ว 2,052 ล้านบาท ให้ SMEs 536 ราย / สิ้นสุดโครงการ 21 มี.ค. 61</p>	<p>■ = โครงการที่สิ้นสุดแล้ว</p>		

หน้าว่าง

บทที่ ๕

วิเคราะห์ผลของมาตรการและโครงการของรัฐ ในการสนับสนุนช่วยเหลือด้านแหล่งเงินทุนแก่ SME

มาตรการทางการเงินเพื่อช่วยเหลือ SME เกิดขึ้นภายใต้บริบทที่ SME มีข้อจำกัดการเข้าถึงแหล่งเงินทุนตามกลไกการให้สินเชื่อของสถาบันการเงิน ไม่ว่าจะเป็นประเด็นด้านศักยภาพและความสามารถในการชำระหนี้ของ SME การขาดหลักทรัพย์ค้ำประกันเงินกู้ การขาดแผนธุรกิจที่ดี ซึ่งล้วนเป็นปัจจัยหลักที่สถาบันการเงินใช้พิจารณาในการปล่อยสินเชื่อ ดังนั้น ตามที่ภาครัฐได้ดำเนินมาตรการทางการเงินเพื่อสนับสนุน SME อาทิ มาตรการสินเชื่อ มาตรการการค้ำประกันสินเชื่อ และมาตรการกองทุน จึงมีวัตถุประสงค์โดยตรงเพื่อเพิ่มการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SME ในรูปแบบต่าง ๆ ขณะที่มาตรการสนับสนุนอื่น ๆ เช่น มาตรการด้านภาษี แม้ไม่ช่วยเพิ่มการเข้าถึงแหล่งเงินทุนโดยตรง แต่ก็อาจช่วยบรรเทาภาระด้านภาษีและเพิ่มสภาพคล่องให้แก่ SME ได้

ทั้งนี้ การวิเคราะห์ผลของมาตรการและนโยบายภาครัฐในการสนับสนุนช่วยเหลือด้านแหล่งเงินทุนแก่ SME จะรวมการวิเคราะห์มาตรการสินเชื่อและการค้ำประกันสินเชื่อ ซึ่งถือเป็นมาตรการทางการเงินหลักของรัฐ เข้าด้วยกัน เนื่องจากมีลักษณะการดำเนินงานกลไก และวัตถุประสงค์ที่ไม่แตกต่างกัน ขณะที่ มาตรการกองทุนสนับสนุน SME และมาตรการสนับสนุนอื่น ๆ จะมีการวิเคราะห์แยกไว้เฉพาะ

๕.๑ วิเคราะห์ภาพรวมการปล่อยสินเชื่อให้แก่ SME ของสถาบันการเงิน

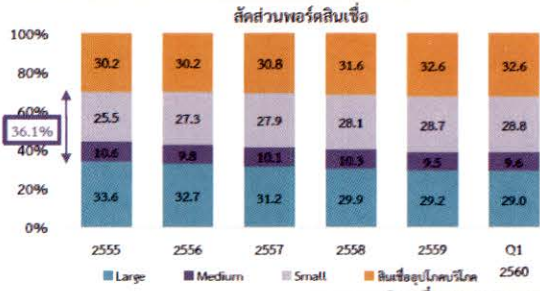
ตามข้อมูลการปล่อยสินเชื่อให้แก่ SME ของธนาคารพาณิชย์ในบทที่ ๒ พบว่า มียอดสินเชื่อ SME คงค้าง ณ สิ้นเดือนมิถุนายน ๒๕๖๐ เท่ากับ ๔,๓๘๑,๑๔๔ ล้านบาท (ตารางที่ ๒-๑ ในบทที่ ๒) คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๕๑.๙ ของสินเชื่อธนาคารพาณิชย์ทั้งระบบ อีกทั้งมีจำนวน SME ที่ได้รับสินเชื่อจากธนาคารพาณิชย์ทั้งสิ้น ๔๘๙,๙๒๔ ราย ณ สิ้นงวดดังกล่าว แบ่งเป็นนิติบุคคล ๑๒๙,๗๐๐ ราย และบุคคลธรรมดา ๓๖๐,๒๒๔ ราย ทั้งนี้ สินเชื่อ SME คงค้างคิดเป็นอัตราการใช้วงเงินสินเชื่อเพียงร้อยละ ๕๑.๙ ของวงเงินสินเชื่อที่ได้รับอนุมัติ โดยการปล่อยสินเชื่อ SME ของธนาคารพาณิชย์มีการกระจายไปยังทุกภูมิภาค ทว่ากรุงเทพมหานครและภาคกลางมีสินเชื่อคงค้างคิดเป็นสัดส่วนสูงสุดรวมกันมากถึงร้อยละ ๗๔ ด้านประเภทธุรกิจที่ได้รับสินเชื่อ พบว่า ธุรกิจพาณิชย์ (การค้าส่งค้าปลีก) มียอดสินเชื่อคงค้างสัดส่วนสูงสุดที่ร้อยละ ๓๒.๙ รองลงมาเป็นธุรกิจอุตสาหกรรมที่ร้อยละ ๒๒.๐๖ และเป็นธุรกิจบริการที่ร้อยละ ๑๑.๒ ดังรายละเอียดในภาพที่ ๕-๑ และเอกสารแนบในภาคผนวก ส่วนสินเชื่อ SME คงค้างของ SFIs มียอดรวมที่ ๒๓๑,๘๑๑ ล้านบาท^๕ (ตารางที่ ๒-๒ ในบทที่ ๒)

^๕ ยอดสินเชื่อคงค้างของ SFIs แต่ละแห่ง เป็นข้อมูลสะสม ณ ช่วงเวลาที่แตกต่างกัน ทว่า ล้วนเป็นข้อมูลตั้งแต่สิ้นไตรมาส ๒/๒๕๖๐ เป็นต้นมา

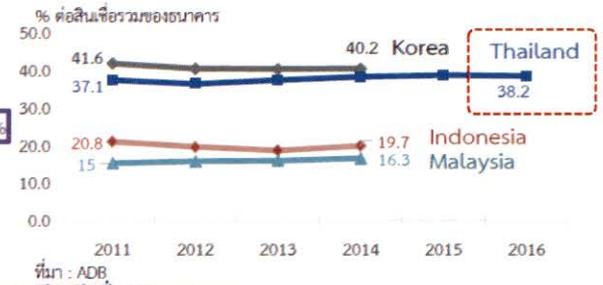

สินเชื่อที่ธนาคารพาณิชย์ให้กับ SMEs เพิ่มขึ้นในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา และเป็นสัดส่วนค่อนข้างสูงเทียบกับต่างประเทศ

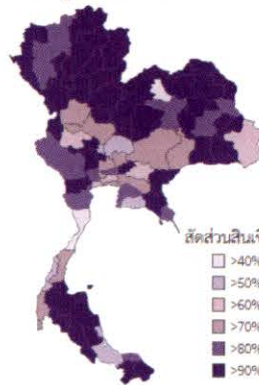
สัดส่วนสินเชื่อที่ ธพ. ให้กับ SMEs เพิ่มขึ้นในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา

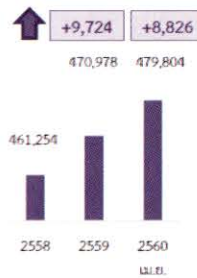
การปล่อยสินเชื่อ SMEs ของ ธพ. ไทย เป็นสัดส่วนค่อนข้างสูงเทียบกับต่างประเทศ

สินเชื่อ SME กระจายตัวในทุกจังหวัดทั่วประเทศ และลูกหนี้ SMEs ที่ได้รับสินเชื่อจาก ธพ. มีจำนวนเพิ่มขึ้น

จำนวนลูกหนี้ SMEs (ธพ.)

สินเชื่อ SMEs จำแนกตามภูมิภาคและประเภทธุรกิจ

สินเชื่อธุรกิจ SMEs จำแนกตามภูมิภาค ณ ไตรมาส 1 ปี 2560

หน่วย: ล้านบาท

ภูมิภาค	ยอดคงค้างสินเชื่อ	สัดส่วนสินเชื่อ
กรุงเทพมหานคร	1,858,190	43.09
ภาคกลาง	1,300,792	30.16
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	488,077	11.32
ภาคใต้	366,196	8.49
ภาคเหนือ	299,326	6.94
รวมสินเชื่อธุรกิจ SMEs	4,312,581	100.00

สินเชื่อธุรกิจ SMEs จำแนกประเภทธุรกิจ ณ ไตรมาส 1 ปี 2560

หน่วย: ล้านบาท

ประเภทธุรกิจ	ยอดคงค้างสินเชื่อ	สัดส่วนสินเชื่อ
พาณิชย์	1,420,554	32.94
อุตสาหกรรม	951,467	22.06
บริการ	483,046	11.20
อสังหาริมทรัพย์	428,197	9.93
สาธารณูปโภค	385,791	8.95
ธุรกิจการเงิน	380,111	8.81
ก่อสร้าง	160,002	3.71
เกษตร ป่าไม้	82,433	1.91
เหมืองแร่	20,979	0.49
รวมสินเชื่อธุรกิจ SMEs	4,312,581	100.00

ภาพที่ ๕-๑ การปล่อยสินเชื่อให้แก่ SME ของธนาคารพาณิชย์

ที่มา : เอกสารประกอบการพิจารณาสำหรับคณะกรรมการการเศรษฐกิจ การเงินและการคลัง สถาบันกฤษฎีแห่งชาติน วันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๐ โดยธนาคารแห่งประเทศไทย

ดังนั้น การที่ภาครัฐดำเนินโครงการต่าง ๆ ภายใต้มาตรการทางการเงินเพื่อสนับสนุน SME ให้เข้าถึงแหล่งเงินทุน (รายละเอียดปรากฏตามบทที่ ๒) เป็นวงเงินสินเชื่อรวม ๒๓๕,๐๐๐ ล้านบาท และวงเงินค้ำประกันสินเชื่อ ๒๒๓,๕๐๐ ล้านบาท ถือได้ว่าเป็นวงเงินส่วนที่เพิ่มเข้าไปให้แก่ธนาคารพาณิชย์ ที่มีวงเงินสินเชื่อให้แก่ SME อยู่แล้ว และยังไม่มีการเบิกจ่ายเงินกู้ก็เป็นจำนวนมากถึง ๔ ล้านล้านบาท ดังนั้น ภาครัฐจำเป็นต้องทบทวนทิศทางนโยบายและบทบาทของมาตรการสนับสนุนทางการเงินแก่ SME ดังกล่าวในระยะข้างหน้า เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงตามวัตถุประสงค์และกลุ่มเป้าหมาย อันถือเป็นการใช้ทรัพยากรทางการเงินของภาครัฐให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๕.๒ วิเคราะห์ผลของมาตรการด้านสินเชื่อและการค้ำประกันสินเชื่อ

หากพิจารณามาตรการทางด้านสินเชื่อและการค้ำประกันสินเชื่อ จะพบว่ามีลักษณะพิเศษ คือ การผสมผสานบทบาทของสถาบันการเงินภาคเอกชนเข้ามาร่วมดำเนินการด้วย สะท้อนถึงความสำคัญของกลไกตลาดในการระดมทุนและการปล่อยสินเชื่อให้แก่ SME อย่างไรก็ดี การดำเนินธุรกิจของธนาคารพาณิชย์นั้น จะต้องดำเนินการภายใต้มาตรฐานสากล เพื่อดำรงไว้ซึ่งความน่าเชื่อถือและความแข็งแกร่งทางการเงินของกิจการ และยังคงอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งมีการกำหนดเกณฑ์ต่าง ๆ เพื่อรักษาความมั่นคงทางการเงินของระบบสถาบันการเงินและเศรษฐกิจในภาพรวม ซึ่งรวมถึงเกณฑ์การดำรงเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ดังนั้น การปล่อยสินเชื่อทุกประเภทของธนาคารพาณิชย์ จำเป็นต้องพิจารณาถึงความสามารถในการชำระหนี้คืนเป็นสำคัญ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) อันจะส่งผลต่อความมั่นคงของธนาคารเองรวมถึงอาจลุกลามกลายเป็นความเสี่ยงเชิงระบบได้อีกด้วย

ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้น ทำให้ SME ที่ไม่มีศักยภาพในการดำเนินธุรกิจและไม่มีหลักประกันที่เหมาะสม จึงไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนตามกลไกการให้สินเชื่อของสถาบันการเงินตามปกติได้ (unbankable) ดังนั้น ภาครัฐจึงมีการออกโครงการหลากหลายภายใต้มาตรการสินเชื่อและการค้ำประกันสินเชื่อเพื่อ SME โดยดำเนินการผ่านระบบธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐควบคู่กันไป เพื่อมุ่งแก้ไขปัญหาการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SME รวมถึงเพื่อสร้างแรงจูงใจให้ SME มีการพัฒนาศักยภาพและความสามารถทางการแข่งขันในระยะยาว

อย่างไรก็ดี โครงการหลักของภาครัฐจะเป็นการให้สินเชื่อและการค้ำประกันสินเชื่อแบบไม่มีกลุ่มเป้าหมายเฉพาะและเป็นโครงการที่มีลักษณะของ Blanket Policy กล่าวคือ ให้ความช่วยเหลือแก่ SME ที่เข้าร่วมโครงการในรูปแบบเดียวกัน โดยไม่จำแนกตามขนาด ศักยภาพ ประเภทของธุรกิจ รวมถึงความต้องการโดยเฉพาะของ SME อาทิ โครงการสินเชื่อดอกเบียดำ (โครงการ Policy Loan) โครงการสินเชื่อดอกเบียดำเพื่อเป็นทุนหมุนเวียนแก่ SME (โครงการ Soft Loan) และโครงการค้ำประกันสินเชื่อ Portfolio Guarantee Scheme (PGS) ซึ่งสะท้อนว่าปัญหาที่แท้จริงของการไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SME นั้น อาจไม่ได้เกิดจากการไม่มีแหล่งเงินทุนที่มุ่งให้สินเชื่อแก่ SME เนื่องจากทั้งระบบธนาคารพาณิชย์และมาตรการช่วยเหลือภาครัฐล้วนแล้วแต่มีวงเงินที่สามารถรองรับความต้องการของ SME ได้ ทว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นน่าจะเป็นผลทางอ้อมจากการที่ SME ขาดศักยภาพในการดำเนินธุรกิจเป็นสำคัญ

๕.๒.๑ โครงการสินเชื่อและการค้ำประกันสินเชื่อที่ไม่มีกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

มาตรการสินเชื่อ SME ของภาครัฐที่ไม่มีกลุ่มเป้าหมายเฉพาะและมีลักษณะเป็น Blanket Policy เช่น โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (โครงการ Policy Loan) ซึ่งดำเนินการผ่านธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (ธพว.) และโดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำเพื่อเป็นทุนหมุนเวียนแก่ SME (โครงการ Soft Loan) ที่ดำเนินการผ่านธนาคารพาณิชย์นั้น ส่งผลที่ค่อนข้างจำกัดต่อการช่วย SME กลุ่มที่เป็น unbankable ให้สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุน โดย SME ที่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนตามกลไกการให้สินเชื่อของสถาบันการเงิน ส่วนใหญ่เป็นลูกค้าสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์อยู่แล้ว เป็นกลุ่มหลักที่ได้รับประโยชน์จากโครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำของรัฐ เนื่องจากการปล่อยสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์หรือแม้กระทั่ง ธพว. เอง ก็ยังต้องพิจารณาความสามารถในการชำระคืนเงินกู้เป็นหลัก

ตารางที่ ๕-๑ วงเงินโครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ ในช่วงเดือนมิถุนายน ๒๕๕๘ – มิถุนายน ๒๕๖๐

ชื่อโครงการ (วันที่มีมติ ครม.)	วงเงิน (ล้านบาท)	อนุมัติ (ล้านบาท)	จำนวนรายที่ ได้รับการอนุมัติ	ระยะเวลา โครงการ (เดือน)
โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Policy Loan) (๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๘)	๑๕,๐๐๐	๑๔,๐๑๗	๔,๕๒๔	๑๘ (สิ้นสุดแล้ว)
โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนแก่ SME (Soft Loan)	๑๕๐,๐๐๐	๑๔๔,๔๖๕	๒๑,๕๐๔	๑๐ (สิ้นสุดแล้ว)
- ระยะที่ ๑ (๘ กันยายน ๒๕๕๘)	๑๐๐,๐๐๐	๙๘,๘๕๓	๑๑,๘๖๑	n.a.
น้อยกว่า ๕ ล้านบาท		๑๖,๘๒๔	๖,๙๒๙	
๕-๑๐ ล้านบาท		๑๓,๖๔๕	๒,๐๕๕	
๑๐-๓๐ ล้านบาท		๓๐,๘๑๔	๑,๙๙๙	
๓๐-๕๐ ล้านบาท		๓๗,๕๗๐	๘๗๘	
- ระยะที่ ๒ (๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๘)	๕๐,๐๐๐	๔๕,๖๑๒	๙,๓๑๓	n.a.
น้อยกว่า ๕ ล้านบาท		๑๓,๙๗๑	๕,๕๕๓	
๕-๑๐ ล้านบาท		๓๑,๖๔๑	๓,๗๖๐	

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง และธนาคารออมสิน

อีกทั้งรูปแบบโครงการสินเชื่อเหล่านี้ แม้จะเป็นโครงการที่มีวงเงินสินเชื่อรวมที่สูง แต่กลับสามารถดำเนินการปล่อยสินเชื่อให้บรรลุตามเป้าหมายได้ในช่วงระยะเวลาอันสั้น ซึ่งการที่สถาบันการเงินจะปล่อยสินเชื่อได้ตามเป้าวงเงินที่ตั้งไว้ภายในระยะเวลาที่จำกัด ในทางปฏิบัติก็มีแนวโน้มปล่อยสินเชื่อให้แก่ลูกค้ารายเดิมมากกว่าลูกค้ารายใหม่ เนื่องจากรู้จักลูกค้า ธุรกิจและกระแสเงินสดของลูกค้า

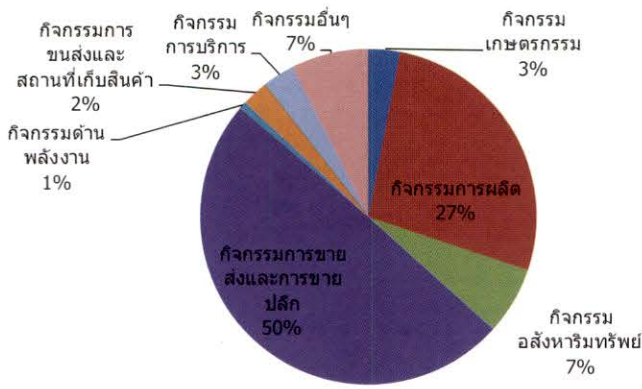
รวมถึงความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้าอยู่แล้ว ทั้งนี้ เพื่อหลีกเลี่ยงความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากปัญหา NPL ซึ่งจะกลายเป็นภาระโดยตรงของสถาบันการเงิน และภาครัฐไม่ได้มีมาตรการชดเชยความเสียหายเหล่านี้ ขณะที่ SME กลุ่มที่ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินกู้จากธนาคารพาณิชย์ ซึ่งเป็นกลุ่มลูกค้าใหม่ ก็ยังคงมีข้อจำกัดการเข้าถึงแหล่งเงินทุนไม่ต่างจากเดิม เท่ากับว่าความพยายามของทางการในการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ SME ที่เข้าไม่ถึงแหล่งเงินทุนตามกลไกตลาด ไม่ได้นำไปสู่ผลลัพธ์ดังที่คาดหวังไว้ แต่อาจเป็นการช่วย SME กลุ่มที่ได้รับเงินทุนจากสถาบันการเงินอยู่แล้ว สามารถกู้ได้เพิ่มมากขึ้นและมีต้นทุนทางการเงินที่ลดลง

ตารางที่ ๕-๒ ผลการปล่อยสินเชื่อภายใต้โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (โครงการ Soft Loan)

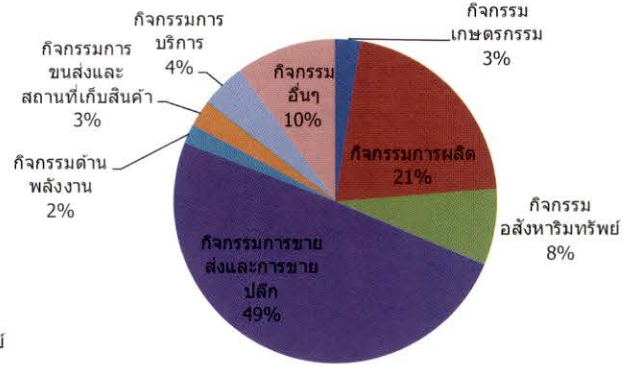
รายการ	ระยะที่ ๑		ระยะที่ ๒		รวมระยะที่ ๑ และ ๒	
	บุคคลธรรมดา	นิติบุคคล	บุคคลธรรมดา	นิติบุคคล	บุคคลธรรมดา (สัดส่วน)	นิติบุคคล (สัดส่วน)
จำนวนราย	๕,๗๙๖	๕,๓๙๐	๔,๓๔๙	๔,๗๐๒	๑๐,๑๔๕ (ร้อยละ ๕๐.๑)	๑๐,๐๙๒ (ร้อยละ ๔๙.๙)
วงเงินปล่อยสินเชื่อ (ล้านบาท)	๒๖,๐๐๓	๕๙,๗๒๖	๑๔,๙๔๗	๒๕,๓๙๓	๔๐,๓๔๐ (ร้อยละ ๓๒.๔)	๘๕,๑๑๙ (ร้อยละ ๖๗.๖)
วงเงินเฉลี่ยต่อราย (ล้านบาท)	๔.๕	๑๑.๑	๓.๔	๕.๔	๔.๐	๘.๔

ที่มา : ธนาคารออมสิน ข้อมูลสินเชื่อคงค้าง ณ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๐

จากข้อมูลสินเชื่อคงค้างของโครงการดอกเบี้ยต่ำ (Soft Loan) สะท้อนว่าบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลที่ได้รับการปล่อยกู้ภายใต้โครงการฯ มีจำนวนที่ใกล้เคียงกัน กล่าวคือ ๑๐,๑๔๕ ราย และ ๑๐,๐๙๒ ราย ตามลำดับ ขณะที่ สัดส่วนยอดสินเชื่อคงค้างราวร้อยละ ๓๒.๔ เป็นสินเชื่อที่ให้แกบุคคลธรรมดา เทียบกับร้อยละ ๖๗.๖ ซึ่งเป็นสินเชื่อที่ให้แกนิติบุคคล นอกจากนี้ วงเงินสินเชื่อเฉลี่ยภายใต้โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Soft loan) ระยะที่ ๑ นิติบุคคลได้รับสูงกว่าวงเงินสินเชื่อเฉลี่ยที่บุคคลธรรมดาได้รับถึง ๒.๕ เท่า อย่างไรก็ตาม สัดส่วนดังกล่าวที่ปรับลดเป็น ๑.๖ เท่า ในโครงการฯ ระยะที่ ๒ ขณะที่วงเงินสินเชื่อเฉลี่ยก็ลดลงทั้งสินเชื่อบุคคลธรรมดาและสินเชื่อนิติบุคคล อาจแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการเชิงนโยบายที่กำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจน เพื่อเพิ่มการกระจายผู้ได้รับประโยชน์จากโครงการช่วยเหลือดังกล่าว อันสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขวงเงินสินเชื่อ จากไม่เกินรายละ ๕๐ ล้านบาท ในระยะที่ ๑ มาเป็นไม่เกินรายละ ๑๐ ล้านบาท ในระยะที่ ๒

ระยะที่ ๑ วงเงิน ๑๐๐,๐๐๐ ล้านบาท

ระยะที่ ๒ วงเงิน ๕๐,๐๐๐ ล้านบาท

ที่มา: ธนาคารออมสิน ข้อมูล ณ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๐

ภาพที่ ๕-๒ สัดส่วนการปล่อยสินเชื่อโครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Soft Loan) ไม่รวมธนาคารออมสิน จำแนกตามประเภทธุรกิจ

นอกจากนี้ หากพิจารณาการกระจายสินเชื่อภายใต้โครงการ Soft Loan จำแนกตามประเภทธุรกิจ พบว่า สินเชื่อกระจุกตัวอยู่ในธุรกิจการพาณิชย์และธุรกิจบริการเป็นหลัก เนื่องจาก SME ไทยส่วนใหญ่จะอยู่ใน ๒ ภาคธุรกิจดังกล่าว โดย SME ภาคธุรกิจอุตสาหกรรมมีเพียงร้อยละ ๑๓ ของ SME ที่เป็นนิติบุคคล และร้อยละ ๑๗ ของ SME ที่เป็นส่วนบุคคลเท่านั้น ทำให้สินเชื่อมีการกระจุกตัวอยู่ในภาคการค้าและภาคบริการ โดยภาคธุรกิจการพาณิชย์ได้รับสินเชื่อภายใต้โครงการ Soft Loan สัดส่วนถึงครึ่งหนึ่งของสินเชื่อทั้งหมด สะท้อนว่ามาตรการสินเชื่อแบบ Blanket Policy อาจไม่ได้นำไปสู่เป้าหมายการพัฒนาศักยภาพ SME ในภาคธุรกิจอุตสาหกรรมในระยะยาวเช่นเดียวกัน

ตารางที่ ๕-๓ วงเงินและกรอบเวลาโครงการค้ำประกันสินเชื่อที่ไม่มีกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ในช่วงเดือนมิถุนายน ๒๕๕๘ - มิถุนายน ๒๕๖๐

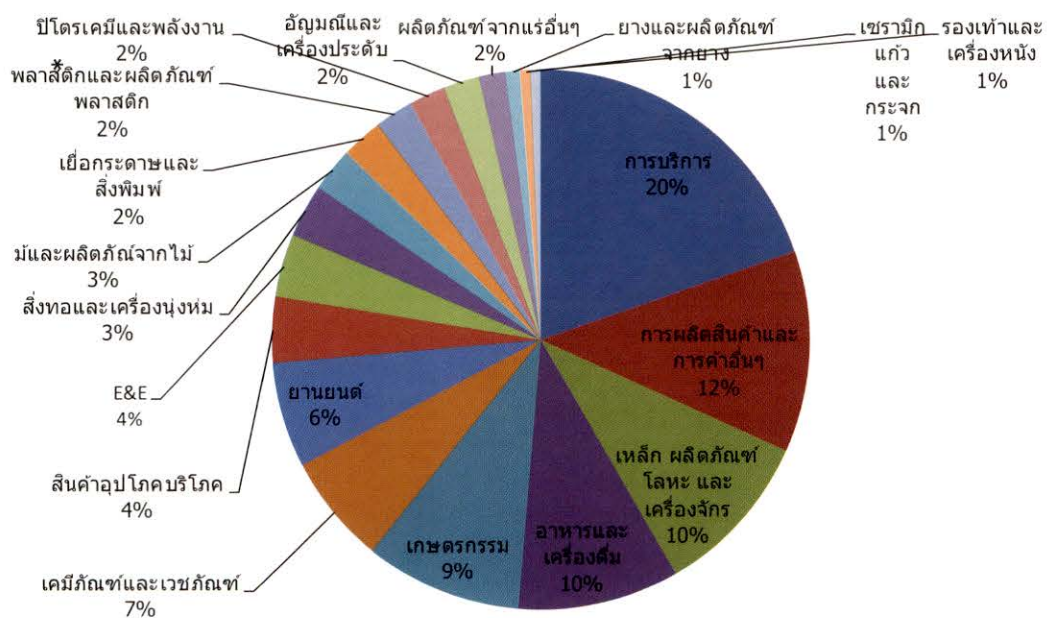
ชื่อโครงการ (วันที่มีมติ ครม.)	วงเงิน (ล้านบาท)	อนุมัติ (ล้านบาท)	จำนวน SME ที่ค้ำประกัน	สิ้นสุดโครงการ
โครงการ PGS ระยะที่ ๕ (๘ กันยายน ๒๕๕๘)	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๒๗,๐๙๐	๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๙
โครงการค้ำประกัน Micro Entrepreneurs ระยะที่ ๒ (๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙)	๑๓,๕๐๐	๔,๙๓๒	๕๙,๕๒๒	๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๐
โครงการ PGS ระยะที่ ๖ (๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)	๑๐๐,๐๐๐	๑๓,๓๓๑	๔,๙๑๔	๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๑

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

สำหรับการวิเคราะห์ผลของการดำเนินโครงการค้ำประกันสินเชื่อที่ไม่มีกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ (Blanket Policy) และดำเนินการผ่านธนาคารพาณิชย์เป็นหลัก เช่น โครงการ PGS เป็นต้น พบว่า SME ที่ได้รับประโยชน์จากโครงการค้ำประกันสินเชื่อ จะเป็น SME ที่มีวงเงินสินเชื่อกับธนาคารพาณิชย์อยู่แล้ว และต้องการวงเงินสินเชื่อเพิ่มเติม ซึ่งการค้ำประกันของบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) จะช่วยให้ SME ดังกล่าวได้รับสินเชื่อเพิ่มเติมจากธนาคารพาณิชย์ โดยที่ไม่ต้องหาสินทรัพย์เพื่อนำมาค้ำประกันเพิ่มเติม ทว่า SME ที่มีแนวโน้มไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินกู้จากธนาคารพาณิชย์ จะไม่ได้รับประโยชน์จากโครงการค้ำประกันสินเชื่อดังกล่าวเลย นอกจากนี้ สัดส่วนการค้ำประกันสินเชื่อสะสมของ บสย. นั้น แม้จากสถิติดูเหมือนมีการกระจายตัวที่หลากหลาย ทว่าข้อมูลสถิติไม่สามารถจำแนกภาคการผลิตออกจากภาคการค้าได้ ทำให้ไม่สามารถที่จะวิเคราะห์ถึงประโยชน์ของการค้ำประกันสินเชื่อที่เกิดแก่ผู้ประกอบการภาคการผลิตได้

อย่างไรก็ดี ภาครัฐได้มีโครงการค้ำประกันสินเชื่อเฉพาะกลุ่ม สำหรับ SME รายเล็ก ๆ ภายใต้โครงการค้ำประกัน Micro Entrepreneurs ผ่านการปล่อยกู้ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจและธนาคารพาณิชย์^๖ ทว่า การอนุมัติค้ำประกันสินเชื่อภายใต้โครงการดังกล่าว ดำเนินการได้ไม่ถึงครึ่งหนึ่งของวงเงินตามมติคณะรัฐมนตรี (ข้อมูล ณ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๐) สะท้อนว่ามาตรการการค้ำประกันสินเชื่ออาจไม่เหมาะสมแก่ SME ที่ไม่สามารถเข้าถึงสินเชื่อตามกลไกปกติ

ภาพที่ ๕-๓ สัดส่วนการค้ำประกันสินเชื่อสะสมของบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) จำแนกตามประเภทธุรกิจ

ที่มา : บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) ข้อมูล ณ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๐

^๖ อย่างไรก็ตาม ธนาคารพาณิชย์มีบทบาทไม่มากนักในโครงการค้ำประกัน Micro Entrepreneurs

๕.๒.๒ โครงการสินเชื่อและการค้ำประกันสินเชื่อที่มีกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

เมื่อพิจารณาผลการดำเนินงานของโครงการสินเชื่อและการค้ำประกันสินเชื่อที่มีกลุ่มเป้าหมายเฉพาะโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีพัฒนาศักยภาพของธุรกิจในระยะยาว เช่น โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำเพื่อการปรับเปลี่ยนเครื่องจักรฯ หรือโครงการ SME Transformation Loan พบว่า กระบวนการขอสินเชื่อภายใต้โครงการดังกล่าวมีความยุ่งยาก ไม่มีความยืดหยุ่นในการใช้วงเงินสินเชื่อ อีกทั้งสินเชื่อภายใต้โครงการที่มีกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ อย่างโครงการสินเชื่อเพื่อการปรับเปลี่ยนเครื่องจักรฯ ไม่ได้เสนออัตราดอกเบี้ยที่ต่ำกว่าโครงการอื่น หรือบางโครงการอาจเสนอเงื่อนไขดอกเบี้ยที่ต่ำกว่า อย่างโครงการ SME Transformation Loan แต่ก็ไม่มีแรงจูงใจที่มากพอ เมื่อเทียบกับเงื่อนไขการกู้เงินภายใต้โครงการอื่น ขณะเดียวกัน SME ขนาดย่อมที่อยู่ในภาคการผลิต และไม่สามารถเข้าถึงสินเชื่อตามกลไกปกติได้ก็คงไม่อยู่ในข่ายที่มีความรู้ในการต่อยอดพัฒนานวัตกรรม หรือปรับเปลี่ยนเครื่องจักรได้ตามเงื่อนไขที่โครงการกำหนดได้เช่นกัน ทำให้การปล่อยกู้สินเชื่อภายใต้โครงการที่มีเงื่อนไขเฉพาะเจาะจงไม่สามารถดำเนินการได้เต็มวงเงิน

ตารางที่ ๕-๔ วงเงินโครงการสินเชื่อและการค้ำประกันที่มีกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ในช่วงเดือนมิถุนายน ๒๕๕๘ – มิถุนายน ๒๕๖๐

ชื่อโครงการ (วันที่มีมติ)	วงเงิน (ล้านบาท)	อนุมัติ (ล้านบาท)	จำนวนราย ที่ได้รับ การอนุมัติ	ระยะเวลาโครงการ (วันที่สิ้นสุดโครงการ)
โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ เพื่อปรับเปลี่ยนเครื่องจักรฯ (๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๙)	๓๐,๐๐๐	๒๐,๓๔๘	๑,๕๓๗	๑๖ เดือน (๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๐)
โครงการ SME Transformation Loan (๒๑ มีนาคม ๒๕๖๐)	๑๕,๐๐๐	๒,๐๕๒	๕๓๖	๑๒ เดือน (๒๑ มีนาคม ๒๕๖๑)
โครงการค้ำประกัน Startup& Innovation (๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙)	๑๐,๐๐๐	๑๗๖	๗๓	๑๘ เดือน (๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๑)

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

เช่นเดียวกัน โครงการค้ำประกันสินเชื่อที่มีกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ อย่างโครงการค้ำประกัน Startup & Innovation ซึ่งมีกลุ่มเป้าหมายเพื่อช่วย SME ที่มีศักยภาพ ทว่า มีกระบวนการค้ำประกันสินเชื่อที่ยุ่งยากและมีค่าธรรมเนียมที่สูงกว่าการค้ำประกันภายใต้โครงการ PGS^๗ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้โครงการค้ำประกันประเภทมีเงื่อนไขไม่สามารถบรรลุเป้าหมายวงเงินค้ำประกันได้ เท่ากับความพยายามของทางการในการออกแบบมาตรการด้านสินเชื่อและการค้ำประกันสินเชื่อที่มุ่งเน้นกลุ่มเป้าหมายเป็นธุรกิจในภาคอุตสาหกรรมโดยเฉพาะ เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ SME ที่มีศักยภาพ ลงทุนเพื่อพัฒนาศักยภาพในระยะยาว ไม่ได้นำไปสู่ผลลัพธ์ดังที่คาดหวัง เนื่องจากไม่สร้างแรงจูงใจที่เพียงพอ เพื่อให้ SME ในภาคธุรกิจอุตสาหกรรมมีการกู้เพื่อลงทุนปรับปรุงกิจการ และเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน

อนึ่ง มาตรการสินเชื่อและการค้ำประกันสินเชื่อประเภทที่มีเป้าหมายเฉพาะเหล่านี้ ถูกกำหนดให้มีการดำเนินการในรอบระยะเวลาอันจำกัด ซึ่งโดยแท้จริงแล้วควรต้องใช้เวลาดำเนินการยาวนานมากขึ้น จึงจะส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพอย่างแท้จริง

๕.๓ วิเคราะห์ผลของมาตรการกองทุนสำหรับ SME

สำหรับมาตรการการจัดตั้งกองทุนเพื่อช่วยเหลือ SME ถือเป็นแนวทางการช่วยเหลือทางด้านแหล่งเงินทุนให้แก่ SME ที่แตกต่างออกไปจากมาตรการเดิม โดยแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท กล่าวคือ กองทุนเพื่อการร่วมลงทุนในลักษณะของ Venture Capital ซึ่งเน้นธุรกิจที่เป็น Startup และมีนวัตกรรม และกองทุนที่ให้ความช่วยเหลือด้านการเงินในลักษณะเงินอุดหนุน (เงินให้เปล่า เงินกู้ไม่มีดอกเบี้ย เงินกู้อัตราดอกเบี้ยต่ำมากร้อยละ ๑ ทั้งนี้ กองทุนทั้ง ๒ ประเภท มีเป้าหมายที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน โดยกองทุนที่เป็น Venture Capital ถือเป็นแหล่งเงินทุนที่มีความยืดหยุ่นสูง เหมาะกับ SME ที่มีนวัตกรรม และมีศักยภาพในการเติบโตสูงมาก ดังเช่น กลุ่ม Startup แต่ขาดหลักทรัพย์ค้ำประกันที่เหมาะสมสำหรับการขอสินเชื่อสำหรับกองทุนที่ให้ความช่วยเหลือด้านการเงินในลักษณะเงินอุดหนุนเหมาะกับ SME ขนาดเล็กหรือเล็กมาก โดยมูลค่าเงินอุดหนุนแต่ละรายไม่มากนัก ซึ่งกองทุนทั้งสองประเภท ถือเป็นความช่วยเหลือด้านการเงินที่มีเงื่อนไขทางการเงินที่ผ่อนคลายน้อยกว่า เมื่อเทียบกับมาตรการสินเชื่อและมาตรการค้ำประกันสินเชื่อ ดังนี้

^๗ คณะรัฐมนตรีมีมติปรับปรุงเงื่อนไขการรับประกันของ บสย. ในโครงการ Portfolio Guarantee Scheme (PGS) จากภาระค้ำประกันเฉลี่ยไม่เกินร้อยละ ๒๓.๗๕ ของพอร์ต เป็นไม่เกินร้อยละ ๓๐ ของพอร์ต และลดอัตราค่าธรรมเนียมค้ำประกันให้แก่ SME เป็นยกเว้นค่าธรรมเนียม ๔ ปีแรก โดยให้สถาบันการเงินร่วมรับภาระค่าธรรมเนียมกับภาครัฐแทน

ตารางที่ ๕-๕ รายละเอียดผลการดำเนินงานของกองทุนสนับสนุน SME ที่จัดตั้งขึ้น ตั้งแต่เดือนมิถุนายน ๒๕๕๘ เป็นต้นมา

ประเภทกองทุน	ชื่อกองทุน (วันที่มีมติ ครม.)	วงเงิน (ล้านบาท)	จำนวนรายที่อนุมัติ ร่วมทุนหรือให้เงิน อุดหนุน	มูลค่าเงินร่วมทุน หรือเงินอุดหนุน (ล้านบาท)	
กองทุนเพื่อ การร่วมลงทุน	กองทุนร่วมลงทุน (๘ กันยายน ๒๕๕๘)	กรุงเทพ	๒,๐๐๐	๐.๐	๐.๐
		อมลสิน	๒,๐๐๐	๘	๔๐๐
		ธพว.	๒,๐๐๐	๒๓	๔๐๓
	กองทุนเพื่อร่วมลงทุน Startup (๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙)	๓,๐๐๐	๐.๐	๐.๐	
กองทุนที่ให้ ความช่วยเหลือ ด้านการเงิน ในลักษณะ เงินอุดหนุน	กองทุนฟื้นฟูกิจการ SME (๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๙)	๒,๐๐๐	๔๕๘	๒๕๗	
	กองทุนพัฒนา SME ตามแนวพระราชรัฐ (๑๗ มีนาคม ๒๕๖๐)	๒๐,๐๐๐	๑๔๖	๔๔๒	

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง และกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ข้อมูล ณ สิงหาคม ๒๕๖๐

๕.๓.๑ กองทุนเพื่อการร่วมลงทุน

กิจการร่วมลงทุนภาคเอกชนของไทยยังไม่สามารถดำเนินการอย่างกว้างขวาง และยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการด้านเงินลงทุนของธุรกิจประเภท Startup หรือเน้นนวัตกรรม ได้อย่างสมบูรณ์ ซึ่งการเกิดขึ้นของกองทุนร่วมลงทุนภาครัฐในปัจจุบัน ถือเป็นทางเลือกที่ช่วยให้อุตสาหกรรม Startup ของไทยมีทางเลือกมากขึ้น นอกเหนือจากกองทุนร่วมลงทุน (Venture capital) ของต่างชาติ อย่างไรก็ตาม มาตรการประเภทนี้ถือเป็นภารกิจใหม่ของภาครัฐ จำเป็นต้องอาศัยความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านและต้องมีกรอบการดำเนินงานและการพิจารณาร่วมทุนที่ชัดเจน รวมถึงบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ กองทุนร่วมลงทุน (Venture Capital) เป็นกองทุนที่จัดตั้งขึ้นโดยธนาคารของรัฐ ๓ แห่ง ได้แก่ ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารอมลสิน และธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย โดยมีเงินประเดิมกองทุนแต่ละ ๒,๐๐๐ ล้านบาท ซึ่งแต่ละธนาคารจะพิจารณาดำเนินการและอนุมัติการร่วมทุนแยกเป็นอิสระจากกัน โดยไม่มีแนวทางและหลักเกณฑ์ในการพิจารณาร่วมทุนที่ชัดเจนร่วมกัน และเมื่อพิจารณาจากผลการดำเนินงานของกองทุน พบว่า มีการอนุมัติร่วมลงทุนที่ยังน้อยมาก ทั้งจำนวนรายที่ร่วมลงทุนและมูลค่าการร่วมทุน สะท้อนถึงความไม่เชี่ยวชาญในพันธกิจใหม่ของธนาคารที่เข้าร่วมโครงการ หรือการขาด SME ที่มีศักยภาพและเหมาะสมที่จะร่วมทุน นอกจากนี้ เป็นที่น่าสังเกตว่า ธนาคารกรุงเทพซึ่งนับเป็นธนาคารพาณิชย์ กลับไม่มีการอนุมัติร่วมทุนเลย แสดงถึงกลไกการจัดตั้งกองทุนร่วมลงทุน ควรจะต้องมีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนและยืดหยุ่นทั้งในเรื่องของการวัดผลสัมฤทธิ์และความรับผิดชอบต่อเงินกองทุนที่อาจขาดทุนหรือเสียหายจากการตัดสินใจร่วมทุน สำหรับกองทุน

เพื่อร่วมลงทุน Startup ซึ่งดำเนินงานโดยคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาตินั้น ปัจจุบันยังไม่มี การอนุมัติการร่วมทุนใด ๆ

ในระยะข้างหน้า บทบาทของกองทุนร่วมลงทุนภาครัฐเหล่านี้ จำเป็นต้องมีการพัฒนา ไปตามบริบทของตลาด โดยกองทุนร่วมลงทุนเหล่านี้ อาจผันไปเป็นผู้ลงทุนในกิจการร่วมลงทุนภาคเอกชน เพื่อให้กิจการร่วมลงทุนภาคเอกชนเหล่านี้ นำเงินไปลงทุนต่ออีกทีหนึ่ง (Fund of funds) โดยในฐานะผู้ถือหุ้น ของกิจการร่วมค้า ภาครัฐจะยังคงสามารถรักษาเงื่อนไขการลงทุนที่ยังเอื้อต่อสภาพแวดล้อมการสร้างสรรค์ ของ Startup รวมถึงตอบโจทย์ยุทธศาสตร์ของประเทศในระยะยาว

๕.๓.๒ กองทุนเพื่อให้ออกทุน

๕.๓.๒.๑ กองทุนพัฒนากองทุนพัฒนาเอสเอ็มอีตามแนวประชารัฐ

กองทุนพัฒนาเอสเอ็มอีตามแนวประชารัฐ เป็นเงินให้กู้ยืมดอกเบี้ยอัตรา พิเศษและเงินร่วมลงทุน วงเงิน ๒๐,๐๐๐ ล้านบาท โดยกระทรวงอุตสาหกรรม การดำเนินงาน ยังไม่บรรลุผลมากนัก ส่วนหนึ่งจากมาจากการพิจารณาที่มีหลายขั้นตอน เช่น ผู้ประกอบการ SME ในต่างจังหวัด หากต้องการวงเงินสินเชื่อ ต้องส่งเรื่องให้อุตสาหกรรมจังหวัดพิจารณา อุตสาหกรรมจังหวัด จะส่งต่อให้คณะกรรมการจังหวัด ซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน เมื่อคณะกรรมการจังหวัด พิจารณาเบื้องต้นแล้ว จะส่งให้ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (SME Bank) แล้วย้อนกลับมาที่คณะกรรมการจังหวัดอีกครั้ง ซึ่งแต่ละขั้นตอนต้องใช้เวลา อย่างไรก็ตาม กระทรวงอุตสาหกรรมได้พยายามแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างเร่งด่วนแล้ว

อนึ่ง การดำเนินการของโครงการนี้ มีความเสี่ยงที่อาจจะเป็นปัญหา ในระยะยาว เนื่องจากผู้ประกอบการที่ได้รับสินเชื่อจะทำสัญญาเป็นลูกหนี้กับสำนักงานปลัดกระทรวง อุตสาหกรรม ในฐานะผู้ให้กู้เป็นระยะเวลา ๑๐ ปี และในการบริหารจัดการกระทรวงอุตสาหกรรม จะมอบหมายให้สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดในแต่ละจังหวัดเป็นผู้ประสานและติดตามการชำระหนี้สิน ของผู้กู้ ซึ่งบุคลากรของกระทรวงอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับโครงการไม่มีความรู้และประสบการณ์ในการ วิเคราะห์ทางการเงินและธุรกิจ ไม่มีความเชี่ยวชาญในการติดตามสินเชื่อ อีกทั้งเจ้าหน้าที่ก็มีภาระงานอื่น อีกที่เป็นภารกิจหลักของสำนักงาน และไม่มีเจ้าหน้าที่เฉพาะเพื่อการนี้ รวมทั้งยังมีการโอนย้ายตำแหน่ง ตามระบบราชการ ทำให้ขาดความต่อเนื่องในการดำเนินการ

๕.๓.๒.๒ กองทุนฟื้นฟูกิจการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

กองทุนฟื้นฟูกิจการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เป็นเงินอุดหนุน และเงินร่วมลงทุน วงเงิน ๒,๐๐๐ ล้านบาท โดยสำนักส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มุ่งเน้นผู้ประกอบการที่ประสบปัญหาในการดำเนินธุรกิจ (Turn Around) เช่น ปัญหาหนี้ค้างชำระ ถูกฟ้องร้องดำเนินคดี อยู่ระหว่างบังคับคดี เป็นต้น โดยการอุดหนุน ร่วมกิจการ ร่วมทุนหรือลงทุน และเริ่มให้บริการเงินอุดหนุนและเงินร่วมลงทุนแก่ SME ในช่วงกลางเดือนมกราคม ๒๕๖๐ โดยระยะแรก กำหนดวงเงินแก่ SME ไม่เกิน ๑ ล้านบาทต่อราย และเมื่อเริ่มดำเนินงานไประยะเวลาหนึ่งได้เพิ่ม กลุ่มเป้าหมาย Micro SME วิสาหกิจชุมชน วงเงินไม่เกิน ๒ แสนบาทต่อราย

เมื่อพิจารณาผลการดำเนินงานของกองทุนที่ให้ความช่วยเหลือในลักษณะของเงินกองทุนฟื้นฟูกิจการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พบว่า มีความคืบหน้าไม่มากนักและวงเงินช่วยเหลือที่ให้ SME ภายใต้กองทุนดังกล่าวมีมูลค่าต่อรายไม่สูง จึงไม่น่าจะส่งผลกระทบต่อวงกว้าง แต่ถือเป็นการช่วยเหลือส่งเสริมด้านอาชีพทางธุรกิจให้ผู้ที่มีขาดโอกาส อย่างไรก็ตาม การช่วยเหลือประเภทนี้อาจสามารถส่งผลได้ในระยะยาว โดยถือเป็นการช่วยเหลือผู้ประกอบการที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ หากภาครัฐมีการให้ความรู้และทักษะในการประกอบธุรกิจควบคู่ไปด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการตลาด การเงินและการบัญชี

๕.๔ วิเคราะห์ผลของมาตรการสนับสนุนอื่น ๆ

นอกเหนือจากมาตรการทางการเงินทั้ง ๓ รูปแบบหลักแล้ว ภาครัฐยังมีการออกมาตรการสนับสนุนอื่น ๆ ที่แม้ไม่ใช่มาตรการทางการเงินโดยตรง แต่ก็มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ SME สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ดีขึ้นและสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาศักยภาพในระยะยาวเช่นเดียวกัน ดังนี้

๕.๔.๑ การตราหรือการปรับปรุงกฎหมายที่เอื้อให้ SME เข้าถึงแหล่งทุน

การตราพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยหลักการแล้ว จะช่วยให้ SME สามารถใช้ทรัพย์สินที่ใช้ในการดำเนินกิจการ เป็นหลักทรัพย์เพื่อค้ำประกันสินเชื่อ โดยไม่ต้องส่งมอบหลักทรัพย์นั้นให้แก่ผู้ให้กู้ อาทิ กิจการ สิทธิการเช่า รวมถึงทรัพย์สินทางปัญญา นอกเหนือจากทรัพย์สินประเภทเดิมที่ธนาคารรับเป็นหลักประกันตามปกติ เช่น อสังหาริมทรัพย์ เครื่องจักร สินค้าคงคลัง ลูกหนี้การค้า และบัญชีเงินฝาก เป็นต้น

ตารางที่ ๕-๖ มูลค่าทรัพย์สินที่นำมาจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘

หลักประกัน	มูลค่าทรัพย์สินที่นำมาจดทะเบียนสะสม (ล้านบาท)	สัดส่วนต่อทรัพย์สินจดทะเบียนทั้งหมด (ร้อยละ)
๑. สิทธิเรียกร้อง	๒,๖๖๑,๙๒๘	๗๗.๑๔
๑.๑ บัญชีเงินฝากธนาคาร	๑,๙๖๙,๓๖๔	๕๗.๐๗
๑.๒ สิทธิการเช่า	๙๖,๓๓๑	๒.๗๙
๑.๓ อื่นๆ เช่น ลูกหนี้การค้า สัญญาจ้าง สัญญาซื้อขาย	๕๙๖,๒๓๓	๑๗.๒๘
๒. อสังหาริมทรัพย์	๗๘๖,๙๔๙	๒๒.๘๐
๒.๑ สินค้าคงคลัง/วัตถุดิบ	๓๑๘,๗๓๐	๙.๒๔
๒.๒ เครื่องจักร/รถยนต์/เรือ/อื่นๆ	๔๖๖,๙๗๕	๑๓.๕๒
๒.๓ เครื่องปั้น	๑,๒๔๔	๐.๐๔
๓. ทรัพย์สินทางปัญญา	๑,๙๖๕	๐.๐๖
รวมทั้งสิ้น	๓,๔๕๐,๘๕๒	๑๐๐.๐๐

ทั้งนี้ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ได้ออกใบอนุญาตการเป็นผู้บังคับหลักประกัน จำนวน ๓๙๗ ราย

ที่มา : กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ข้อมูล ณ ๔ กรกฎาคม ๒๕๕๙ - ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๐

อย่างไรก็ดี การใช้หลักประกันประเภทใหม่ ๆ ในการค้ำประกันสินเชื่อ ยังมีข้อจำกัดในเชิงการปฏิบัติ อาทิ

๑) การตีราคาหลักประกันบางประเภทที่มีลักษณะเป็น Intangible Asset มีความซับซ้อนและไม่มีหน่วยงานที่จัดทำเกณฑ์หรือราคากลาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการตีราคากิจการหรือทรัพย์สินทางปัญญา

๒) การขาดตลาดรองสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องที่เพียงพอ ซึ่งทำให้สถาบันการเงินมีความเสี่ยงมากขึ้นในการขายทอดตลาดทรัพย์สินที่เป็นหลักประกัน หากสินเชื่อดังกล่าวกลายเป็น NPLs

๓) ต้นทุนของ SME ในการจดทะเบียนหลักประกัน บางขั้นตอนต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญวิชาชีพเฉพาะ เช่น ผู้ตีราคาหลักประกัน และผู้บังคับหลักประกัน เป็นต้น ซึ่ง SME ที่ใช้สินเชื่อในวงเงินที่ไม่สูงยังต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายดังกล่าว ปัจจัยเหล่านี้เป็นเหตุให้ทรัพย์สินที่นำมาจดทะเบียนภายใต้พระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘ ส่วนใหญ่กระจุกตัวอยู่ที่ทรัพย์สินประเภทเดิมที่สถาบันการเงินรับเป็นหลักประกัน เช่น บัญชีเงินฝาก และลูกหนี้การค้า เป็นต้น

อนึ่ง นอกจากการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยหลักประกันทางธุรกิจแล้ว ภาครัฐยังได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายอื่น ๆ อาทิ พระราชบัญญัติบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม พ.ศ. ๒๕๓๔ เพื่อให้ บสย. สามารถค้ำประกันสินเชื่อให้กลุ่ม Non-bank ซึ่งถือเป็นอีกแหล่งเงินทุนสำหรับการทำธุรกิจของ SME และแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. ๒๕๔๓ เพื่อเพิ่มเกณฑ์ในการกำหนดลักษณะของ SME เพื่อให้ขอบเขตของแผนงานการส่งเสริม SME ครอบคลุมวิสาหกิจในวงกว้างมากขึ้น

๕.๔.๒ สิทธิประโยชน์ทางภาษี

๕.๔.๒.๑ มาตรการลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับ SME มาตรการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเพิ่มสภาพคล่องและลดภาระภาษีให้แก่ SME เป็นการทั่วไป โดยลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับ SME ๒ รอบระยะเวลาบัญชี ตั้งแต่ ๑ มกราคม ๒๕๕๘ - ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๙ ทั้งนี้ มาตรการดังกล่าวจะส่งผลต่อ SME ที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลเท่านั้น ส่วน SME ซึ่งประกอบธุรกิจในนามบุคคลธรรมดาที่มีจำนวนกว่า ๒ ล้านราย จะไม่เข้าข่ายได้รับการสนับสนุนตามมาตรการนี้ ดังนั้น มาตรการนี้จึงไม่ครอบคลุม SME ทั้งหมด

๕.๔.๒.๒ มาตรการทางภาษีเพื่อสร้างแรงจูงใจให้ SME เข้าระบบ มาตรการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ SME จัดทำบัญชีเล่มเดียวเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพข้อเท็จจริงของธุรกิจ ผ่านมาตรการสนับสนุนการจัดทำบัญชีเล่มเดียว ซึ่งยกเว้นการตรวจสอบภาษีย้อนหลังสำหรับผู้ประกอบการที่มียอดขายไม่เกิน ๕๐๐ ล้านบาทในรอบระยะเวลาบัญชีที่ผ่านมา ที่จัดแจ้งการใช้บัญชีชุดเดียวต่อสรรพากรภายในวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๙ และเพิ่มเติมสำหรับ SME ที่มียอดขายไม่เกิน ๓๐ ล้านบาทได้รับยกเว้น/ลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล ๒ รอบปีบัญชี (รอบปีบัญชี ๒๕๕๙ และ ๒๕๖๐) ด้วย ทั้งนี้ ผู้ประกอบการที่ได้จัดแจ้งการใช้บัญชีชุดเดียวและได้สิทธิประโยชน์ตามมาตรการดังกล่าวมีจำนวนทั้งสิ้น ๔๒๑,๔๑๔ ราย

มาตรการดังกล่าวจะช่วยยกระดับมาตรฐานการดำเนินธุรกิจของ SME ให้โปร่งใส อันจะช่วย SME ให้เข้าถึงแหล่งเงินทุนตามกลไกตลาดได้ดีขึ้น จากการศึกษาที่มีบัญชีธุรกิจที่ได้มาตรฐาน ซึ่งสถาบันการเงินสามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์ศักยภาพของธุรกิจและความสามารถในการชำระหนี้คืน รวมถึงในกรณีที่เมื่อนักลงทุนต้องการร่วมลงทุนในธุรกิจดังกล่าว ก็สามารถพิจารณาศักยภาพของธุรกิจ ส่วนหนึ่งจากบัญชีที่ได้มาตรฐานและน่าเชื่อถือ นอกจากนี้ ภาครัฐยังสามารถคาดหวังถึงผลระยะยาว ของมาตรการนี้ ในการเพิ่มฐานภาษีของผู้เสียภาษีเงินได้นิติบุคคล ซึ่งเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญที่สุด ของรัฐบาล

๕.๔.๒.๓ มาตรการเพื่อสนับสนุนกิจการร่วมลงทุน ให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี แก่บริษัทที่ประกอบกิจการร่วมลงทุนหรือทรัสต์เพื่อกิจการเงินร่วมลงทุน สำหรับการลงทุนในบริษัทที่ใช้ เทคโนโลยีเป็นฐานในการประกอบธุรกิจ โดยยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับเงินปันผลและรายได้ จากการถือหุ้นในบริษัทดังกล่าว รวมถึงยกเว้นภาษีเงินได้จากเงินปันผลหรือรายได้จากการถือหุ้น ในกิจการร่วมลงทุน สำหรับนักลงทุนทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล ที่ลงทุนในกิจการร่วมลงทุน เป็นระยะเวลา ๑๐ รอบปีบัญชี

อย่างไรก็ดี ณ ปัจจุบัน ยังไม่มีกิจการร่วมลงทุนใดใช้สิทธิตามมาตรการดังกล่าว เนื่องจากปัจจุบันเป็นช่วงเริ่มต้นโครงการ อีกทั้งการร่วมลงทุนที่จะได้สิทธิประโยชน์ทางภาษีดังกล่าว ต้องเป็นการลงทุนในบริษัทที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) ซึ่งมีกระบวนการที่ซับซ้อนและใช้เวลานาน ทั้งนี้ การปรับมาตรการโดยให้กิจการสามารถ รับรองตนเอง ตามเกณฑ์ที่กำหนดอาจจะช่วยให้มาตรการนี้บรรลุเป้าหมายได้ดียิ่งขึ้น

๕.๔.๒.๔ มาตรการทางภาษีเพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการรายใหม่ มาตรการนี้เป็นการสร้างแรงจูงใจให้ SME ที่ได้มีการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล จัดตั้งระหว่างวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ - ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๐ และเป็นเป็นผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมเป้าหมายที่ใช้เทคโนโลยีหลักเป็นฐาน ในกระบวนการผลิต โดยได้รับการรับรองจากสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ จะได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นระยะเวลา ๕ รอบปีบัญชี

๕.๕ สรุปการวิเคราะห์ผลของมาตรการและโครงการของรัฐในการสนับสนุนช่วยเหลือ ด้านแหล่งเงินทุนแก่ SME

๕.๕.๑ การออกแบบมาตรการมีการกำหนดกลุ่มเป้าหมายและธุรกิจไม่ชัดเจน ทำให้ไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของมาตรการและโครงการนั้น ๆ

จากการวิเคราะห์ผลของมาตรการทางการเงินของภาครัฐเพื่อสนับสนุนทางด้าน แหล่งเงินทุนแก่ SME สรุปได้ว่ามาตรการสินเชื่อและการค้ำประกันสินเชื่อของภาครัฐมีผลสัมฤทธิ์ที่ค่อนข้าง จำกัดต่อการเพิ่มความสามารถในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SME เนื่องจากกลุ่มที่เข้าไม่ถึงสินเชื่อตาม กลไกการปล่อยสินเชื่อของสถาบันการเงินตามปกติ (unbankable) ก็ยังเผชิญกับข้อจำกัดในการกู้เงิน เช่นเดิม นอกจากนี้มาตรการสินเชื่อและการค้ำประกันสินเชื่อที่มีเงื่อนไขเฉพาะเจาะจงเพื่อพัฒนา ศักยภาพของ SME ในระยะยาว ก็ไม่มีแรงจูงใจทางการเงินที่มากพอที่จะทำให้เกิดการกู้เงินเพื่อลงทุน พัฒนาต่อยอดนวัตกรรมและการปรับเปลี่ยนเครื่องจักรของ SME ดังที่มุ่งหวัง

ทั้งนี้ เป็นที่สังเกตว่าโครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (โครงการ Soft Loan) วงเงินการให้สินเชื่อ ๑๕๐,๐๐๐ ล้านบาทและรัฐบาลต้องจัดสรรงบประมาณชดเชย ๓๐,๐๓๐ ล้านบาท คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติให้ดำเนินโครงการดังกล่าวในระยะเวลา ๗ ปี โดยระบุกลุ่มเป้าหมายและวัตถุประสงค์เพียงเพื่อเป็นทุนหมุนเวียนหรือเป็นสินเชื่อระยะยาว (L/T) ให้แก่ผู้ประกอบการ SME เท่านั้นโดยได้กำหนดเงื่อนไข คือ ต้องเป็นการปล่อยสินเชื่อใหม่ โดยมีเงื่อนไขไม่ให้รีไฟแนนซ์ (Refinance) ดังนั้น ในการพิจารณาการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ที่ร่วมโครงการก็จะต้องพิจารณาบนหลักเกณฑ์ของความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ของ SME ผู้กู้ จึงไม่เป็นการแก้ปัญหาของ SME ที่ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ตามเจตนารมณ์

อย่างไรก็ดี มาตรการสินเชื่อที่เป็น Blanket Policy หากเลือกใช้ภายใต้สถานการณ์ที่เหมาะสม ก็มีจุดแข็งที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ในวงกว้างได้ ตัวอย่างเช่น ในกรณีเกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำหรือเกิด Shock ในระบบเศรษฐกิจ ซึ่งส่งผลกระทบต่อ SME ในทุก ๆ ภาคส่วนอย่างรุนแรง เช่น กรณีวิกฤติเศรษฐกิจหรือภัยพิบัติ การออกแบบมาตรการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำที่มีวงเงินขนาดใหญ่ และกำหนดกรอบระยะเวลาการปล่อยกู้อย่างชัดเจน ผ่านเครือข่ายธนาคารพาณิชย์ ถือเป็นสิ่งที่เหมาะสมในการให้ความช่วยเหลือทางด้านสภาพคล่องแก่ SME เป็นจำนวนมาก โดยการปล่อยสินเชื่อควรเน้นวงเงินกู้ระยะสั้น เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนให้ธุรกิจที่มีศักยภาพแต่ขาดสภาพคล่อง สามารถประคองตัวในช่วงเวลาที่สภาพเศรษฐกิจไม่เอื้ออำนวย

ดังนั้น การออกแบบมาตรการของภาครัฐเพื่อสนับสนุนช่วยเหลือด้านแหล่งเงินทุนแก่ SME โดยเฉพาะอย่างยิ่งมาตรการด้านสินเชื่อและมาตรการการค้ำประกันสินเชื่อ จำเป็นต้องมีการระบุกลุ่มเป้าหมายให้ชัดเจน ทั้งขนาดและประเภทของธุรกิจ เพื่อให้ทรัพยากรทางการเงินไปถึงกลุ่ม SME เป้าหมาย รวมไปถึงมีการสร้างแรงจูงใจทางการเงินที่เหมาะสมเพื่อให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการนั้น ๆ ได้ ทั้งนี้ การออกแบบมาตรการจำเป็นต้องต้องวางเป้าหมายทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณที่สอดคล้องกันทั้งระบบ ภายใต้กรอบระยะเวลาในการบรรลุเป้าหมายทั้งในระยะสั้นและระยะยาวที่เหมาะสม รวมถึงการผสมผสานระบบตลาด (market-based mechanism) เข้ากับกลไกภาครัฐ

๕.๕.๒ การส่งเสริมให้ระบบธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐ มีบทบาทและเป้าหมายที่ชัดเจนในการเป็นแหล่งสินเชื่อของ SME

สภาพแวดล้อมทางการเงินที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาศักยภาพของ SME คือ การผสมผสานระหว่างแหล่งเงินทุนภาคเอกชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งธนาคารพาณิชย์กับสถาบันการเงินเฉพาะกิจและมาตรการภาครัฐ โดยให้กลไกการปล่อยสินเชื่อตามปกติของธนาคารพาณิชย์ทำหน้าที่จัดสรรเงินทุนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ทั้งนี้ระบบเครือข่ายของธนาคารพาณิชย์มีความกว้างขวางและครอบคลุมทั่วประเทศ อีกทั้งยังมีสภาพคล่องเพียงพอในการจัดหาแหล่งเงินทุนเพื่อรองรับความต้องการสินเชื่อของ SME นอกจากนี้ การเพิ่มบทบาทของ บสย. ในการค้ำประกันสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ที่ให้แก่ SME ยังถือเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยลดความเสี่ยงการปล่อยกู้ของธนาคารพาณิชย์อีกด้วย

ขณะเดียวกัน ภาครัฐควรเน้นบทบาทของสถาบันการเงินเฉพาะกิจในการปล่อยสินเชื่อให้แก่ SME กลุ่มที่ไม่สามารถเข้าถึงสินเชื่อตามกลไกปกติของสถาบันการเงิน กล่าวคือ กลุ่มที่ธนาคารพาณิชย์เห็นว่ามีความเสี่ยงสูงในการชำระคืนเงินกู้ ขณะเดียวกัน นอกจากจะมุ่งเน้นการช่วยเหลือด้านแหล่งเงินทุนแก่ SME เหล่านี้แล้ว ควรดำเนินการร่วมกับหน่วยงานอื่นในการช่วยแก้ปัญหาพื้นฐานของ SME ในประเด็นการขาดความรู้ความเข้าใจในการประกอบธุรกิจ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้ SME เหล่านี้สามารถพัฒนาให้มีศักยภาพในการประกอบธุรกิจและสามารถแข่งขันได้

๕.๕.๓ การดำเนินมาตรการกองทุนเพื่อการร่วมลงทุน ควรมีกรอบการดำเนินงานที่ชัดเจน และกลไกรองรับที่เหมาะสม

กองทุนเพื่อร่วมลงทุนถือเป็นแหล่งเงินทุนที่สามารถสร้างแรงจูงใจที่เหมาะสมให้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจนวัตกรรมที่มีศักยภาพสูง อย่างไรก็ตาม กองทุนเพื่อการร่วมลงทุนของภาครัฐ รวมถึงกองทุนที่จัดตั้งขึ้นโดยสถาบันการเงินที่รัฐเป็นเจ้าของ มีการดำเนินงานที่ค่อนข้างล่าช้า เนื่องจากถือเป็นภารกิจใหม่ ยังไม่มีหลักเกณฑ์และกลไกการดำเนินการรองรับยังไม่ชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ลักษณะเฉพาะของการร่วมลงทุนถือเป็นธุรกรรมที่มีความเสี่ยงสูง การประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนเพื่อการร่วมลงทุนของภาครัฐ จึงจำเป็นต้องมีเกณฑ์ที่เหมาะสม จูงใจและไม่ให้น้ำหนักกับผลตอบแทนที่คิดเป็นตัวเงินมากเกินไปประสงค์หลักของการร่วมลงทุน นั่นคือการบ่มเพาะวิสาหกิจที่มีศักยภาพและถือเป็นอนาคตของประเทศ นอกจากนี้ กองทุนควรยอมรับในกรณีที่ลงทุนแล้วเกิดความเสียหาย หากได้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และระเบียบที่ตอบสนองต่อเป้าหมายโดยครบถ้วนแล้ว

นอกจากนี้ ภาครัฐอาจพิจารณาถึงสภาพแวดล้อมโดยรวม (Ecosystem) ของการร่วมลงทุน ซึ่งกองทุนร่วมลงทุนภาคเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศซึ่งเป็นผู้เล่นหลักต่างก็มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในการพิจารณาศักยภาพของธุรกิจที่เหมาะสมแก่การร่วมทุน โดยภาครัฐอาจริเริ่มกลไกการทำงานร่วมกันระหว่างกองทุนเพื่อการร่วมลงทุนภาครัฐกับกองทุนเพื่อร่วมลงทุนภาคเอกชนที่มีความชำนาญ โปร่งใสและน่าเชื่อถือ ในลักษณะของ Fund of funds หรือการให้เงินสมทบเพื่อการลงทุน (Matching fund) เพื่อสนับสนุนการดำเนินธุรกิจของกองทุนร่วมลงทุนภาคเอกชนเหล่านั้น ขณะเดียวกัน ภาครัฐเน้นบทบาทในการบ่มเพาะผู้ประกอบการในระดับแรกเริ่ม เพื่อผลักดันให้ผู้ประกอบการเหล่านี้สามารถเปลี่ยนนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ให้กลายเป็นธุรกิจเชิงพาณิชย์ อันเป็นการช่วยเพิ่มจำนวนธุรกิจที่มีศักยภาพสำหรับการร่วมทุนในระยะข้างหน้าอีกประการหนึ่งด้วย

๕.๕.๔ การใช้ทรัพย์สินทางปัญญาและกิจการเป็นหลักประกันทางธุรกิจยังมีข้อจำกัด

ตามพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘ ที่กำหนดให้ทรัพย์สินทางปัญญาและกิจการมาเป็นส่วนหนึ่งของหลักประกันได้ ซึ่งผลของมาตรการนี้ การใช้หลักประกันเหล่านี้ยังมีสัดส่วนที่น้อยมากเมื่อเทียบกับหลักประกันประเภทอื่น เนื่องจากยังไม่มีข้อกำหนดหลักเกณฑ์ในการประเมินมูลค่าทรัพย์สินที่ชัดเจน รวมทั้งตลาดที่จะรองรับหลักประกันดังกล่าวด้วย

๕.๕.๕ มาตรการทางภาษีมีบทบาทเป็นมาตรการเสริม ควบคู่กับมาตรการทางการเงิน ซึ่งถือเป็นมาตรการหลัก

การใช้มาตรการทางภาษีเป็นมาตรการเสริมสำหรับการสนับสนุน SME นอกจากจะเป็นการช่วยเสริมสภาพคล่องให้แก่ SME แล้ว ยังสามารถใช้เป็นสิ่งจูงใจเพื่อให้ SME เข้าสู่ระบบมากยิ่งขึ้น อันจะเป็นการช่วยพัฒนาศักยภาพของ SME ในระยะยาว อย่างไรก็ดี การใช้มาตรการภาษีเพื่อจูงใจ SME ให้เข้าสู่ระบบนั้น จะครอบคลุมเฉพาะ SME ที่เป็นนิติบุคคลเท่านั้น ซึ่งในวงจรของธุรกิจ ยังมีผู้ประกอบการที่ดำเนินธุรกิจในนามบุคคลธรรมดาอีกเป็นจำนวนมาก ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีมาตรการอื่น ๆ เพื่อจูงใจให้มีการปรับตัวของธุรกิจทั้งระบบ

หน้าว่าง

บทที่ ๖

ข้อสรุปและข้อเสนอแนะในการสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SME

จากการศึกษามาตรการและโครงการในการสนับสนุนช่วยเหลือด้านแหล่งเงินทุนแก่ SME การวิเคราะห์ผลของมาตรการและโครงการของรัฐ และการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคของการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SME ในบทที่ผ่านมา คณะอนุกรรมการพบข้อมูลที่หน่วยงานภาครัฐได้ให้การสนับสนุนและส่งเสริมผู้ประกอบการธุรกิจ SME ตามมาตรการและโครงการต่าง ๆ อยู่เป็นจำนวนมาก ทั้งมาตรการช่วยเหลือทางการเงินและมาตรการที่ไม่ใช่การช่วยเหลือทางการเงิน

นอกจากนั้น หากพิจารณาความสามารถในการประกอบธุรกิจของ SME จะพบว่าปัญหาและอุปสรรคของผู้ประกอบการ SME ไม่ได้จำกัดอยู่เพียงการไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนเท่านั้น หากแต่ยังมีปัญหาอื่น ๆ ซึ่งควรได้รับการช่วยเหลือแก้ไขควบคู่กันไปเพื่อพัฒนาศักยภาพในการดำเนินกิจการ

ในส่วนของการศึกษาวิเคราะห์การเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SME การดำเนินมาตรการและโครงการต่าง ๆ ของรัฐในการสนับสนุนช่วยเหลือ คณะอนุกรรมการมีข้อสรุปและข้อเสนอแนะเพื่อให้การดำเนินนโยบายสนับสนุนช่วยเหลือด้านเงินทุนแก่ SME มีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ตามมาตรการแต่ละด้าน (ภาพที่ ๔-๑ หน้า ๒๙) ดังนี้

- ๑) มาตรการสินเชื่อและมาตรการค้ำประกัน
- ๒) มาตรการกองทุนสำหรับ SME
- ๓) มาตรการอื่นๆ

๖.๑ มาตรการสินเชื่อและมาตรการค้ำประกัน

๖.๑.๑ การกำหนดกลุ่มเป้าหมายและประเภทธุรกิจที่ต้องการให้ความช่วยเหลือต้องมีความชัดเจน

ตามที่ได้วิเคราะห์ในบทที่ ๕ การดำเนินโครงการข้างต้น กรณีโครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ ทั้ง ๒ โครงการกำหนดเงื่อนไขเพียงต้องเป็นเงินกู้เพื่อโครงการใหม่ ห้ามการขอใช้คืนเงินกู้เดิม (Refinance) หลักเกณฑ์เช่นนี้จะครอบคลุม SME ในวงกว้างมาก (Blanket Policy) แม้ว่าจะสามารถปล่อยกู้ได้ตามเป้าหมายของวงเงินที่จัดสรร แต่มีการกระจุกตัวในธุรกิจค้าส่งค้าปลีกสูงถึงร้อยละ ๔๙-๕๐ ภาคการผลิตมีสัดส่วนเงินกู้เพียงร้อยละ ๒๑-๒๗ ส่วนที่เหลือกระจายไปในหลายสาขาธุรกิจที่มีสัดส่วนน้อยมารวมทั้งยังเป็นการกระจุกตัวในผู้กู้รายใหญ่

การกำหนดกลุ่มเป้าหมายหลักที่ต้องการให้ความช่วยเหลือและเงื่อนไขต่าง ๆ จึงควรมีความชัดเจนเพื่อให้โครงการบรรลุตามเจตนารมณ์

๖.๑.๒ โครงการสินเชื่อและโครงการค้ำประกันเงินกู้ควรดำเนินการร่วมกัน

เนื่องจากธนาคารพาณิชย์ที่ร่วมโครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ แม้ว่าจะมีต้นทุนทางการเงินต่ำตามนโยบายของรัฐ แต่ธนาคารพาณิชย์ก็ยังคงรับความเสี่ยงในกรณีที่ SME ผู้กู้ ไม่สามารถชำระคืนเงินกู้ได้ ประกอบกับในช่วงการดำเนินโครงการได้เร่งรัดให้ดำเนินการปล่อยกู้ให้แล้วเสร็จในเวลาอันสั้น ธนาคารพาณิชย์จึงมีแนวโน้มปล่อยกู้ให้กับผู้ประกอบการ SME ที่เป็นลูกค้าของธนาคารอยู่แล้ว โอกาสที่จะให้เงินกู้แก่ลูกค้ารายใหม่หรือ SME รายที่เคยถูกปฏิเสธการให้กู้จึงน้อยมาก

ดังนั้น ในการที่จะช่วยเหลือให้ SME ที่มีปัญหาขาดแคลนเงินทุนและความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ต่ำ ให้มีโอกาสได้รับสินเชื่อจากธนาคารพาณิชย์ รัฐควรดำเนินโครงการค้ำประกันสินเชื่อ ควบคู่กับโครงการเงินกู้เพื่อลดความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์และช่วยชดเชยความเสียหายบางส่วนในกรณี ที่ผู้ประกอบการ SME บางรายไม่สามารถชำระคืนเงินกู้ได้

๖.๑.๓ โครงการสินเชื่อที่มีวัตถุประสงค์และเป้าหมายเฉพาะควรมีเงื่อนไขมุ่งใจมากกว่าโครงการสินเชื่อทั่วไป

โครงการสินเชื่อที่มีวัตถุประสงค์เฉพาะ เช่น สินเชื่อเพื่อปรับเปลี่ยนเครื่องจักร สินเชื่อ SME สินเชื่อ SME Transformation Loan โครงการเหล่านี้ควรคิดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่ต่ำกว่าเพื่อจูงใจให้มีการลงทุนเพราะจะเป็นการสร้างขีดความสามารถของธุรกิจในระยะยาว แตกต่างกับโครงการเงินกู้ เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนที่เป็นเพียงการเสริมสภาพคล่องทางการเงินเท่านั้น

๖.๑.๔ การส่งเสริมให้ธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐมีบทบาท และมุ่งเน้นกลุ่มเป้าหมายที่ต่างกันในการเป็นแหล่งสินเชื่อของ SME

เนื่องจากระบบธนาคารพาณิชย์ของไทยมีขนาดใหญ่ มีเครือข่ายและสาขาครอบคลุมทั่วประเทศมีสภาพคล่องสูงและมีความพร้อมในการปล่อยสินเชื่อ รัฐควรสนับสนุนให้ธนาคารพาณิชย์ เป็นกลไกหลักในการเป็นแหล่งสินเชื่อให้แก่ SME โดยการใช้มาตรการค้ำประกันสินเชื่อเพื่อสนับสนุน และลดความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์

ส่วนสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐนั้น ควรได้รับการสนับสนุนให้มีบทบาทหลักในการ ให้สินเชื่อแก่ SME กลุ่มที่ไม่สามารถเข้าถึงสินเชื่อตามกลไกปกติของสถาบันการเงิน เช่น กลุ่มที่เพิ่งเริ่มต้น ธุรกิจ มีความเสี่ยงสูงและยังไม่มีเครดิตที่ดีพอ และกลุ่มที่ความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ต่ำ ซึ่งเป็นกลุ่ม SME ที่ควรได้รับความช่วยเหลือเพื่อให้สามารถเติบโตและเป็นรากฐานทางเศรษฐกิจต่อไปในอนาคต

๖.๒ มาตรการกองทุนสำหรับ SME

๖.๒.๑ กองทุนร่วมลงทุนควรมีกรอบการดำเนินงานที่ชัดเจนและกลไกรองรับที่เหมาะสม

รัฐได้ดำเนินการจัดตั้งกองทุนเพื่อการร่วมลงทุนสำหรับ SME ในหลายลักษณะ มีทั้งกองทุน เพื่อร่วมลงทุน (Venture Capital) กับ SME ทั่วไป กลุ่ม Startup

จากการวิเคราะห์การดำเนินงานของกองทุนต่าง ๆ พบว่า ยังไม่สามารถดำเนินการได้ ก้าวหน้ามากนัก การอนุมัติร่วมลงทุนยังมีจำนวนน้อยมาก ปัญหาพื้นฐานมาจากการที่ SME ที่มีศักยภาพ ก็อาจจะไม่ต้องการ ผู้ร่วมลงทุน ในขณะที่ SME อีกส่วนหนึ่งก็อาจจะมีความเสี่ยงสูงในการที่กองทุน จะไปร่วมลงทุนด้วย นอกจากนี้ ธุรกิจ Startup ของไทยก็ยังคงอยู่ในระยะเริ่มต้น กิจการที่มีความโดดเด่น น่าสนใจก็ยังมีจำนวนไม่มากราย

แนวทางหนึ่งในการปรับวิธีการในการร่วมลงทุนของกองทุนร่วมลงทุนของรัฐ อาจจะเปลี่ยน จากการที่กองทุนเข้าลงทุนโดยตรงกับกิจการ SME เป็นการที่กองทุนไปร่วมลงทุนกับกองทุน ของภาคเอกชนที่มีการจัดตั้งขึ้น ในลักษณะที่เรียกว่า Fund of Funds ก็ได้

๖.๒.๒ ปรับแนวทางการดำเนินงานของกองทุน SME ตามแนวพระราชรัฐให้เหมาะสม

ในส่วนของกองทุนพัฒนา SME ตามแนวพระราชรัฐ ที่จัดตั้งโดยกระทรวงอุตสาหกรรม วงเงิน ๒๐,๐๐๐ ล้านบาท จากการศึกษาวิเคราะห์แนวทางการดำเนินงานพบว่า SME ที่ได้รับการเสนอจากจังหวัดต่าง ๆ จะผ่านการวิเคราะห์ของ SME bank หากผ่านตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขก็จะได้รับการพิจารณาอนุมัติให้ได้รับสินเชื่อจากสำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม

ทั้งนี้ การดำเนินโครงการนี้ในระยะยาว กระทรวงอุตสาหกรรมควรมอบให้ SME bank เป็นผู้ปล่อยสินเชื่อโดยตรง เพราะกระทรวงอุตสาหกรรมไม่มีบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการปล่อยและติดตามสินเชื่อ อีกทั้งมิใช่ภารกิจหลักของกระทรวงอุตสาหกรรม

๖.๓ มาตรการอื่น ๆ

มาตรการสนับสนุนช่วยเหลือการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SME ที่รัฐได้ดำเนินการ นอกจากการสนับสนุนให้สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ การค้ำประกันสินเชื่อและกองทุนร่วมลงทุนตามโครงการต่าง ๆ แล้วรัฐบาลยังดำเนินมาตรการอื่น ๆ ในการลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลแก่ SME โดยมีเงื่อนไขที่คาดหวังว่าผู้ประกอบการ SME จะดำเนินธุรกิจต่อไปโดยมีบัญชีเล่มเดียวและเสียภาษีอย่างถูกต้อง รวมทั้งมาตรการเพิ่มหลักประกันทางธุรกิจจากทรัพย์สินที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจและทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งผลการศึกษา มีข้อเสนอแนะดังนี้

๖.๓.๑ การส่งเสริมจูงใจให้ผู้ประกอบการเสียภาษีอย่างถูกต้องควรดำเนินการมุ่งเป็นแต่ละประเภทธุรกิจตลอดทั้งวงจร

เนื่องจากการที่ผู้ประกอบการ SME จะดำเนินธุรกิจเสียภาษีอย่างถูกต้อง ปัจจัยสำคัญ คือ การที่สภาพแวดล้อมโดยรวมตลอดวงจรของธุรกิจนั้น ๆ ทั้งในส่วนของ Supplier และลูกค้าจะต้องมีการปรับตัวทั้งระบบ หากในวงจรธุรกิจนั้น ๆ ยังประกอบด้วย ผู้ประกอบการที่เป็นนิติบุคคล และบุคคลธรรมดาที่ยังไม่มีระบบบัญชีที่สมบูรณ์ดังที่เป็นจริงในปัจจุบัน มาตรการนี้เพียงมาตรการเดียว ก็จะไม่สามารถบรรลุผลได้ตามที่คาดหวัง จำเป็นต้องใช้มาตรการจูงใจอื่น ๆ ประกอบเพื่อให้มีการเปลี่ยนแปลงทั้งวงจรของธุรกิจ

๖.๓.๒ การส่งเสริมให้มีการใช้ทรัพย์สินทางปัญญาและกิจการเป็นหลักประกันในการพิจารณาให้สินเชื่อของสถาบันการเงิน

ตามที่ได้มีการตราพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘ แล้วนั้น แต่หลักประกันส่วนใหญ่ก็ยังคงเป็นอสังหาริมทรัพย์และทรัพย์สินที่สามารถแปลงเป็นเงินได้ง่าย การใช้ทรัพย์สินทางปัญญาและกิจการเป็นหลักประกันยังมีน้อยมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรอบปีที่ผ่านมา ยังไม่มีการใช้กิจการเป็นหลักประกันทางธุรกิจเลย อันเนื่องจากยังมีอุปสรรคหลายประการที่ต้องแก้ไข อาทิเช่น การประเมินมูลค่าของหลักประกัน ขั้นตอนการบังคับใช้หลักประกันมาใช้คั้นหนี้ และการพัฒนาตลาดรองรับหลักประกันประเภทเหล่านี้ จึงจำเป็นต้องส่งเสริมสร้างสภาพแวดล้อมให้รองรับการใช้ทรัพย์สินอื่น ๆ มาเป็นหลักประกันตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย

๖.๔ ข้อเสนอแนะการพัฒนาความสามารถในการประกอบธุรกิจของ SME ของผู้ประกอบการ

เนื่องจากการประกอบธุรกิจของ SME ผู้ประกอบการ SME ไม่ได้ประสบเฉพาะปัญหาทางด้านเงินทุนเท่านั้น ปัญหาที่สำคัญอย่างยิ่งคือความสามารถในการประกอบธุรกิจเพื่อสร้างธุรกิจให้มีศักยภาพในการแข่งขันและสามารถเติบโต ขยายธุรกิจได้อย่างยั่งยืน ซึ่งจะส่งผลให้ผู้ประกอบการ SME มีความสามารถในการชำระหนี้คืนตามหลักเกณฑ์การพิจารณาให้สินเชื่อของสถาบันการเงินด้วย

แนวทางการพัฒนา SME ทั้งระบบและเฉพาะกลุ่มจะต้องครอบคลุมในด้านต่าง ๆ ตลอดจนวงจรของการประกอบธุรกิจ เช่น

- การบ่มเพาะผู้ประกอบการที่เริ่มต้นธุรกิจ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การผลิต การตลาด การจัดการที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนการส่งเสริมพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยี และนาระบบ Shindan มาใช้ในการพิจารณาให้บริการทางเทคนิควิชาการ

- การสนับสนุนด้านการตลาดทำธุรกิจกับภาครัฐ โดยกำหนดเงื่อนไขการจัดซื้อจัดจ้างสำหรับ SME โดยเฉพาะ

- การกำหนดนโยบายสร้างศักยภาพกลุ่ม Startup ให้ชัดเจนเป็นเอกภาพ

๖.๕ ข้อเสนอแนะกระบวนการขับเคลื่อนและกลไกการประสานงาน

ในการขับเคลื่อนนโยบายและการบูรณาการการพัฒนา SME ภาครัฐควรต้องปรับปรุงกฎหมายหรือระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การปฏิบัติตามกฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่

- กฎหมายหลักประกันทางธุรกิจ โดยให้สามารถนำสัญญาจ้างภาครัฐมาจดทะเบียนเป็นหลักประกัน (สิทธิเรียกร้องตามมาตรา ๘ (๒) แห่งพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘) ตลอดจนการผลักดันให้มีการกำหนดมาตรฐานการประเมินราคา

- กฎหมาย กฎ ระเบียบ เพื่อส่งเสริมให้เกิดธุรกิจร่วมลงทุนภาคเอกชน

- กฎหมาย กฎ ระเบียบ เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐทำงานอย่างบูรณาการ

- การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ การสร้างระบบบริการพื้นฐานที่มีมาตรฐาน ต้นทุนต่ำ เช่น การวิจัย การรับรองมาตรฐาน สร้างระบบข้อมูลกลางในการประเมินเครดิตของ SME ลักษณะเดียวกับเครดิตบูโร

กลไกประสานงานภาครัฐและหน่วยงานต่าง ๆ ที่สนับสนุนส่งเสริม SME คือ คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งทำหน้าที่เป็นกลไกระดับนโยบาย เพื่อประสานงาน รวมทั้งผลักดันมาตรการและโครงการสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SME โดยให้มีการเชื่อมโยงกับการพัฒนาผู้ประกอบการ SME ในระดับพื้นที่ (Area Base) และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณแบบมีส่วนร่วม

นอกจากนี้ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ควรเป็นฝ่ายประสานให้หน่วยงานภาครัฐและสถาบันภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องทบทวนเกี่ยวกับประเด็นการปรับปรุ้งคำนิยาม (Redefinition) และความครอบคลุม (coverage) ของคำว่า ผู้ประกอบการ SME รวมทั้งให้เป็นหน่วยงานหลักในการจัดให้มีศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูล (Data Exchange) เพื่อสร้างเครือข่ายระหว่างศูนย์ข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนา SME ต่อไป

ภาคผนวก

ภาคผนวก

- ภาคผนวก ก ภาพรวมการสนับสนุน SME ผ่านมาตรการสินเชื่อ/มาตรการค้ำประกัน มาตรการร่วมลงทุน/กองทุนและมาตรการอื่น ๆ (มิถุนายน ๒๕๕๘ – ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๐)
- ภาคผนวก ข เอกสารประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการการเศรษฐกิจ การเงินและการคลัง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๐ ข้อมูลจากธนาคารแห่งประเทศไทย
- ภาคผนวก ค ระบบการวินิจฉัยสถานประกอบการ (Shindan)
- ภาคผนวก ง แนวทางการเสริมสร้างศักยภาพความพร้อมของ SME ทั้งในภาพรวมและเฉพาะกลุ่ม

ภาคผนวก ก

ภาพรวมการสนับสนุน SME ผ่านมาตรการสินเชื่อ
มาตรการค้ำประกัน/มาตรการร่วมลงทุน/กองทุน
และมาตรการอื่น ๆ

(มิถุนายน ๒๕๕๘ – ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๐)

ภาคผนวก ก

ภาพรวมการสนับสนุน SME ผ่านมาตรการสินเชื่อ/มาตรการค้ำประกัน มาตรการร่วมลงทุน/กองทุนและมาตรการอื่น ๆ (มิถุนายน ๒๕๕๘ – ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๐)

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

A มาตรการสินเชื่อ

มาตรการ A1 โครงการสินเชื่อดอกเบียดำ (Policy Loan)

- กลุ่มเป้าหมาย :
 - ๑) SME ที่ได้รับผลกระทบจากเศรษฐกิจชะลอตัว
 - ๒) SME New/Startup ที่มีนวัตกรรม
 - ๓) SME ขนาดย่อมที่มีแนวโน้มเติบโตไปสู่ขนาดกลาง
 - ๔) SME ที่มีจะขยายธุรกิจสู่ตลาด ASEAN
- วงเงินโครงการ : ๑๕,๐๐๐ ล้านบาท
- วงเงินต่อราย : ไม่เกิน ๓๐ ล้านบาท
- ระยะเวลาให้สินเชื่อ : ไม่เกิน ๕ ปี
- อัตราดอกเบี้ย : ปีที่ ๑-๓ ร้อยละ ๔ ต่อปี ส่วนปีที่ ๔-๕ เป็นไปตามที่ ธพว. กำหนด
- การค้ำประกัน : บสย. ค้ำประกันสินเชื่อ
- ค่าธรรมเนียมค้ำประกัน : คิดค่าธรรมเนียมค้ำประกันอัตราร้อยละ ๑.๗๕ ต่อปี โดยรัฐบาลจ่ายค่าธรรมเนียมแทน SME ในปีแรก และอัตราร้อยละ ๐.๗๕ ต่อปี ในปีที่ ๒ และ ๓ (SME รับภาระจ่ายค่าธรรมเนียมเองร้อยละ ๑)
- ระยะเวลาโครงการ : สิ้นสุดโครงการแล้วเมื่อวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๙
- ผลการดำเนินงาน: ธพว. อนุมัติสินเชื่อแล้วจำนวน ๑๔,๐๑๗ ล้านบาท ให้กับ SME จำนวน ๔,๕๒๔ ราย และ บสย. อนุมัติค้ำประกันสินเชื่อแล้วจำนวน ๑๒,๖๗๔ ล้านบาท (คิดเป็นงบประมาณชดเชย ๒,๘๔๕.๗๘ ล้านบาท) ให้กับ SME จำนวน ๔,๓๗๘ ราย (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธ.ค. ๕๙)
- กรอบงบประมาณตามมติคณะรัฐมนตรี : ๓,๒๒๕ ล้านบาท
- ข้อสังเกต :

วงเงินโครงการคงเหลือ ๙๘๓ ล้านบาท เป็นวงเงินสำหรับ SME ที่เป็นผู้ประกอบการใหม่ (New/Startup) ที่มีนวัตกรรม โดยจำนวนลูกค้าและความต้องการเงินทุนของลูกค้ากลุ่มนี้ไม่สอดคล้องกับเป้าหมายที่ ธพว. คาดการณ์ไว้

มาตรการ A2 โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำเพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนให้แก่ SME

- กลุ่มเป้าหมาย :
ผู้ประกอบการกิจการ SME สัญชาติไทย โดยเป็นนิติบุคคลจดทะเบียนในประเทศไทย
- วัตถุประสงค์ : เพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนให้สามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้เป็นลำดับแรก และหากมีวงเงินคงเหลือสามารถให้เป็นสินเชื่อระยะยาว (L/T) เพื่อวัตถุประสงค์ในการลงทุนได้ เช่น สร้างโรงงาน ซื้อเครื่องจักร เป็นต้น
- วงเงินโครงการ : ๑๕๐,๐๐๐ ล้านบาท ระยะเวลาให้สินเชื่อ : ไม่เกิน ๗ ปี
- อัตราดอกเบี้ย : ธนาคารออมสินคิดอัตราดอกเบี้ยกับสถาบันการเงินเข้าร่วมโครงการ ในอัตราร้อยละ ๐.๑ ต่อปี และสถาบันการเงินคิดดอกเบี้ยกับผู้ประกอบการ SME ในอัตราร้อยละ ๔ ต่อปี
- ระยะเวลาโครงการ : ยื่นขอสินเชื่อภายใน ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๙
- ผลการดำเนินงาน ธนาคารออมสินจัดสรรวงเงินจนครบจำนวนแล้ว ๑๕๐,๐๐๐ ล้านบาท (คิดเป็นงบประมาณชดเชย ๓๐,๐๓๐ ล้านบาท) ให้กับลูกค้า SME จำนวน ๒๑,๕๐๔ ราย
- กรอบงบประมาณตามมติ ครม. : ๓๐,๐๓๐ ล้านบาท
- ข้อสังเกต :
มี SME ยื่นขอสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำเป็นจำนวนมากและยอดอนุมัติโครงการ ระยะที่ ๑ เต็มวงเงิน ๑๐๐,๐๐๐ ล้านบาท ภายในระยะเวลา ๓ เดือน จึงมีการจัดทำโครงการ ลักษณะเดียวกันเป็นระยะที่ ๒ วงเงิน ๕๐,๐๐๐ ล้านบาท

มาตรการ A3 โครงการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ประกอบการใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้

- กลุ่มเป้าหมาย :
ผู้ประกอบการประเภทบุคคลหรือนิติบุคคลที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบใน ๓ จังหวัด โดยมีสถานประกอบการอยู่ในเขตจังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส
- วัตถุประสงค์ : เป็นการกู้ยืมเงินประเภทมีกำหนดเวลาและประเภทวงเงินหมุนเวียน
- วงเงินโครงการ : ๒๕,๐๐๐ ล้านบาท
- อายุตัวสัญญาใช้เงิน : กิจการการผลิตไม่เกิน ๓๖๐ วัน กิจการอื่น ๆ ไม่เกิน ๑๘๐ วัน
- อัตราดอกเบี้ย : ธนาคารออมสินคิดอัตราดอกเบี้ยกับสถาบันการเงินเข้าร่วมโครงการ ในอัตราร้อยละ ๐.๐๑ ต่อปี และสถาบันการเงินคิดอัตราดอกเบี้ยตามจำนวนเงินในตัวสัญญาใช้เงิน ในอัตราร้อยละ ๑.๕ ต่อปี
- ระยะเวลาโครงการ : ยื่นขอสินเชื่อได้ภายในวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๐ โดยสามารถยื่นขอได้ จนกว่าวงเงินที่กำหนดไว้จะถูกจัดสรรหมด แต่ไม่เกินสิ้นปี ๒๕๖๐
- กรอบงบประมาณตามมติ ครม. : ๒,๗๙๐ ล้านบาท
- ผลการดำเนินงาน :
ธนาคารออมสินอนุมัติสินเชื่อแล้ว ๑๘,๘๘๓ ล้านบาท (คิดเป็นงบประมาณชดเชย ๒,๑๐๗.๓๔ ล้านบาท)

**มาตรการ A4 โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำเพื่อปรับเปลี่ยนเครื่องจักรและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต
สำหรับ SME**

- กลุ่มเป้าหมาย :
SME สัญชาติไทย โดยเป็นนิติบุคคลจดทะเบียนในประเทศ
- วัตถุประสงค์ : ให้เป็นสินเชื่อระยะยาว (L/T) เพื่อการลงทุน
- วงเงินโครงการ : ๓๐,๐๐๐ ล้านบาท ระยะเวลาให้สินเชื่อ : ไม่เกิน ๗ ปี
- อัตราดอกเบี้ย : ธนาคารออมสินคิดอัตราดอกเบี้ยกับสถาบันการเงินเข้าร่วมโครงการ
ในอัตราร้อยละ ๐.๑ ต่อปี และสถาบันการเงินคิดอัตราดอกเบี้ยกับ SME ในอัตราร้อยละ ๔ ต่อปี
- ระยะเวลาโครงการ : ยื่นขอสินเชื่อได้ภายในวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๐
หรือจนกว่าวงเงินจะถูกจัดสรรหมด แล้วแต่อย่างใดอย่างหนึ่งถึงก่อน
- กรอบงบประมาณตามมติ ครม. : ๖,๓๐๐ ล้านบาท
- ผลการดำเนินงาน :
ธนาคารออมสินอนุมัติสินเชื่อแล้ว ๒๒,๐๓๖ ล้านบาท
(คิดเป็นงบประมาณชดเชย ๔,๖๒๗.๕๖ ล้านบาท) ให้กับ SME จำนวน ๑,๖๘๒ ราย
(ข้อมูล ณ วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๐)

มาตรการ A5 โครงการ SME Transformation Loan

- กลุ่มเป้าหมาย :
สินเชื่อสำหรับ SME ที่ได้รับผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจและมีการปรับเปลี่ยนธุรกิจสู่ยุค
อุตสาหกรรม ๔.๐ และ SME ๔.๐ ประเภทนิติบุคคล (ลูกค้านเดิม/ลูกค้าใหม่)
และไม่ใช้ลูกหนี้ Re-Finance ที่มีวงเงินสินเชื่อรวมทุกสถาบันการเงินต่อราย ไม่เกิน ๑๐๐ ล้านบาท
- วงเงินโครงการ : ๑๕,๐๐๐ ล้านบาท
- ระยะเวลาให้สินเชื่อ : ไม่เกิน ๗ ปี
- อัตราดอกเบี้ย : อัตราดอกเบี้ยร้อยละ ๓ ต่อปี ใน ๓ ปีแรก ปีที่ ๔ ถึงปีที่ ๗ ให้เป็นไปตาม
อัตราดอกเบี้ยที่ ธพว. กำหนด
- ระยะเวลาโครงการ : ยื่นขอสินเชื่อได้ภายในวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๑ หรือจนกว่า
วงเงินจะถูกจัดสรรหมด แล้วแต่อย่างใดอย่างหนึ่งถึงก่อน
- การค้ำประกัน : หลักประกันตามที่ธนาคารกำหนด หรือ บสย. ค้ำประกัน
- ค่าธรรมเนียมค้ำประกัน : ฟรีค่าธรรมเนียมในปีแรก ปีที่ ๒ - ๓ ผู้ประกอบการจ่ายร้อยละ ๑ ต่อปี
และปีที่ ๔ เป็นต้นไป จ่ายร้อยละ ๑.๗๕ ต่อปี
- กรอบงบประมาณตามมติ ครม. : ๒,๒๕๐ ล้านบาท
- ผลการดำเนินงาน : ธพว. อนุมัติสินเชื่อแล้ว ๖,๗๐๖ ล้านบาท (คิดเป็นงบประมาณชดเชย
๑,๐๐๕.๙๐ ล้านบาท) ให้กับ SME จำนวน ๑,๘๔๗ ราย (ข้อมูล ณ วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๐)

B มาตรการค้ำประกัน

มาตรการ B1 โครงการ PGS ระยะที่ ๕ (ปรับปรุงใหม่)

- กลุ่มเป้าหมาย :
SME ทั่วไป ที่มีศักยภาพและต้องการสินเชื่อแต่ขาดหลักประกัน
- วงเงินค้ำประกัน : ๑๐๐,๐๐๐ ล้านบาท
- วงเงินค้ำประกันต่อราย : ไม่เกิน ๔๐ ล้านบาท
- ระยะเวลาค้ำประกัน : ไม่เกิน ๗ ปี
- ค่าธรรมเนียมค้ำประกัน : ร้อยละ ๑.๗๕ ต่อปี (ฟรีค่าธรรมเนียมค้ำประกันปีแรก ปีที่ ๒ จ่ายร้อยละ ๐.๕ / ปีที่ ๓ จ่ายร้อยละ ๑ / ปีที่ ๔ จ่ายร้อยละ ๑.๒๕)
- ระยะเวลาโครงการ : สิ้นสุดโครงการแล้ว
- ผลการดำเนินงาน : บสย. ค้ำประกันสินเชื่อครบจำนวนแล้ว (คิดเป็นงบประมาณชดเชย ๑๔,๒๕๐ ล้านบาท) ให้กับ SME จำนวน ๒๗,๐๙๐ ราย (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ มิ.ย. ๕๙)
- กรอบงบประมาณตามมติ ครม. : ๑๔,๒๕๐ ล้านบาท
- ข้อสังเกต :
สถาบันการเงินส่งลูกค้า SME มาขอค้ำประกันภายใต้โครงการนี้อย่างต่อเนื่อง เมื่อเต็มวงเงินแล้วจึงมีการจัดทำโครงการในลักษณะเดียวกันต่อไปอีก ได้แก่ โครงการ Portfolio Guarantee Scheme ระยะที่ ๖

มาตรการ B2 โครงการค้ำประกัน Micro Entrepreneur ระยะที่ ๒

- กลุ่มเป้าหมาย :
SME ทั่วไป ที่มีศักยภาพและต้องการสินเชื่อแต่ขาดหลักประกัน
- วงเงินค้ำประกัน : ๑๐๐,๐๐๐ ล้านบาท
- วงเงินค้ำประกันต่อราย : ไม่เกิน ๔๐ ล้านบาท
- ระยะเวลาค้ำประกัน : ไม่เกิน ๑๐ ปี
- ค่าธรรมเนียมค้ำประกัน : ร้อยละ ๑.๗๕ ต่อปี ของวงเงินค้ำประกันสินเชื่อ ตลอดอายุการค้ำประกัน ๑๐ ปี
- สิ้นสุดระยะเวลารับคำขอค้ำประกัน : วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๑
- ผลการดำเนินงาน : บสย. ค้ำประกันสินเชื่อแล้ว ๑๗,๐๑๑ ล้านบาท (คิดเป็นงบประมาณชดเชย ๙๗๘.๑๓ ล้านบาท) ให้กับ SME จำนวน ๖,๓๒๖ ราย (ข้อมูล ณ วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๐)
- กรอบงบประมาณตามมติ ครม. : ๕,๗๕๐ ล้านบาท

มาตรการ B3 โครงการค้ำประกัน Startup & Innovation ภาคใต้

- กลุ่มเป้าหมาย :
ผู้ประกอบการรายย่อย Micro Entrepreneur กลุ่มผู้ค้าประเภทหาบเร่ แผงลอย
- วงเงินค้ำประกัน : ๑๓,๕๐๐ ล้านบาท
- วงเงินค้ำประกันต่อราย : ตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ – ๒๐๐,๐๐๐ บาท
- ระยะเวลาค้ำประกัน : ไม่เกิน ๑๐ ปี
- ค่าธรรมเนียมค้ำประกัน : ร้อยละ ๑-๓ ต่อปี ตามความเสี่ยงของลูกค้า (ฟรีค่าธรรมเนียมค้ำประกันปีแรก)
- สิ้นสุดระยะเวลารับคำขอค้ำประกัน : วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๐
- ผลการดำเนินงาน :
บสย. ค้ำประกันสินเชื่อแล้ว ๕,๙๔๔ ล้านบาท (คิดเป็นงบประมาณขดเชย ๑,๓๖๗.๑๒ ล้านบาท) ให้กับ SME จำนวน ๗๑,๒๑๐ ราย (ข้อมูล ณ วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๐)
- กรอบงบประมาณตามมติ ครม. : ๓,๑๐๕ ล้านบาท

มาตรการ B1 โครงการ PGS ระยะที่ ๒

- กลุ่มเป้าหมาย :
ผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup SME) เป็น SME ที่เป็นผู้ประกอบการรายใหม่ที่มีอายุกิจการไม่เกิน ๓ ปี
- ผู้ประกอบการกลุ่มนวัตกรรม (Innovation SME) โดยเป็นธุรกิจที่มีนวัตกรรมใหม่หรือสินค้า/บริการ/กระบวนการที่มีความแตกต่างจากเดิม (Differentiation) และเป็นธุรกิจที่มีนวัตกรรมและเทคโนโลยี (Innovation & Technology)
- วงเงินค้ำประกัน : ๑๐,๐๐๐ ล้านบาท
- วงเงินค้ำประกันต่อราย :
บุคคลธรรมดา ไม่เกิน ๑ ล้านบาท นิติบุคคล Start-up SME ไม่เกิน ๕ ล้านบาท |
Innovation Technology SME ไม่เกิน ๒๐ ล้านบาท
- ระยะเวลาค้ำประกัน : ไม่เกิน ๑๐ ปี
- ค่าธรรมเนียมค้ำประกัน : ร้อยละ ๑ - ๒ ต่อปี ตามความเสี่ยงของลูกค้า (ฟรีค่าธรรมเนียมค้ำประกันปีแรก)
- สิ้นสุดระยะเวลารับคำขอค้ำประกัน : วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๑
- ผลการดำเนินงาน : บสย. ค้ำประกันสินเชื่อแล้ว ๑๘๕ ล้านบาท (คิดเป็นงบประมาณขดเชย ๓๑.๔๕ ล้านบาท) ให้กับ SME จำนวน ๘๐ ราย (ข้อมูล ณ วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๐)
- กรอบงบประมาณตามมติ ครม. : ๑,๗๐๐ ล้านบาท

C มาตรการกองทุนเพื่อร่วมลงทุน

มาตรการ C1 กองทุนเพื่อร่วมลงทุน (เงินร่วมลงทุนในส่วนของผู้ถือหุ้น)

มาตรการ C1.1 กองทุนร่วมลงทุน (Venture Capital)

- **วัตถุประสงค์ :**
เพื่อร่วมลงทุนใน SME ระยะเริ่มต้น (Startup) ที่มีศักยภาพสูง หรือมีโอกาสในการเติบโต หรืออยู่ในกลุ่มธุรกิจที่มีประโยชน์ต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือเป็น Supplier ธุรกิจภาครัฐและภาคเอกชนขนาดใหญ่ หรือเป็นสมาชิกของสภาหอการค้าไทยหรือหน่วยงานภาครัฐ
- **สาระสำคัญ :** ธนาคารออมสิน ธพว. และธนาคารกรุงไทย จัดตั้งกองทุนร่วมลงทุน แห่งละ ๒,๐๐๐ ล้านบาท รวมจำนวน ๖,๐๐๐ ล้านบาท
- **ผลการดำเนินงาน :**
ธนาคารออมสิน อนุมัติร่วมลงทุนจำนวน ๖ ราย วงเงิน ๑๖๕ ล้านบาท ธพว. อนุมัติร่วมลงทุน จำนวน ๔ ราย วงเงิน ๘๑ ล้านบาท ธนาคารกรุงไทย อยู่ระหว่างการพิจารณา ร่วมลงทุน (ข้อมูล ณ วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๐)

มาตรการ C1.2 กองทุนเพื่อร่วมลงทุน Startup

- **วัตถุประสงค์ :**
 - ๑) การส่งเสริมให้วิสาหกิจเริ่มต้น (Start Up) สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้เพิ่มมากขึ้น
 - ๒) การสนับสนุนวิสาหกิจเริ่มต้น (Start Up) ให้มีความพร้อมในการทำธุรกิจเชิงพาณิชย์
 - ๓) การส่งเสริมองค์ความรู้ด้านการเป็นเจ้าของกิจการ (Entrepreneurship)
 - ๔) การบูรณาการความร่วมมือระหว่าง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนวิสาหกิจเริ่มต้น (Startup)
- **สาระสำคัญ :** จัดตั้งกองทุนเพื่อร่วมลงทุนกับวิสาหกิจเริ่มต้น (Start Up) โดยมีวงเงินลงทุนเริ่มแรก ประมาณ ๓,๐๐๐ ล้านบาท และมีแหล่งเงินทุนจากกองทุนรวมวายุภักษ์และธนาคารกรุงไทย
- **ผลการดำเนินงาน :** เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ และปัจจุบันอยู่ระหว่างจัดทำ กรอบแนวทางร่วมลงทุน (ข้อมูล ณ วันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๐)

มาตรการ C2 กองทุนเพื่อให้เงินอุดหนุน (เงินให้สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ/ไม่คิดดอกเบี้ย)

มาตรการ C2.1 กองทุนฟื้นฟูกิจการ SME โดยสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

- **วัตถุประสงค์ :**
เพื่อช่วยเหลือและฟื้นฟูกิจการ SME ที่ประสบปัญหาโดยการอุดหนุน ร่วมกิจการ ร่วมทุน หรือลงทุน
- **สาระสำคัญ :**
 - ๑) รัฐอุดหนุนงบประมาณให้กับกองทุน สสว. เพิ่มเติมจำนวน ๒,๐๐๐ ล้านบาท และในอนาคตกระทรวงการคลังจะพิจารณาจัดหาแหล่งเงินเพิ่มเติมให้กับกองทุน สสว. เพื่อใช้ในการดำเนินมาตรการ

๒) กำหนดให้ สสว. นำเงินที่ได้รับอุดหนุนแยกบัญชีเป็นการเฉพาะเพื่อใช้ในการอุดหนุน ร่วมกิจการ ร่วมทุน หรือลงทุนให้กับผู้ประกอบการกิจการ SME ที่ประสบปัญหา หรือผู้ประกอบการ SME ที่เข้ากระบวนการฟื้นฟูกิจการตามพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๕๙ เพื่อใช้สำหรับดำเนินการปรับปรุงและพัฒนากิจการของผู้ประกอบการ SME ให้มีประสิทธิภาพ มีขีดความสามารถเพิ่มขึ้น และสามารถดำเนินกิจการต่อไปได้

• ผลการดำเนินงาน :

อนุมัติเงินอุดหนุนแล้ว ๒๕๗ ล้านบาท ให้กับ SME จำนวน ๔๕๘ ราย
(ข้อมูล ณ วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๐)

มาตรการ C2.2 กองทุนพัฒนา SME ตามแนวพระราชรัฐ โดย กระทรวงอุตสาหกรรม

• วัตถุประสงค์ :

เพื่อพัฒนา SME ในพื้นที่ต่างจังหวัด โดยใช้เงินจากกองทุนเพื่อพัฒนา SME ในแนวทางพระราชรัฐ วงเงิน ๒๐,๐๐๐ ล้านบาท

• สาระสำคัญ : ช่วยเหลือ SME ใน ๓ กลุ่มหลัก ได้แก่

๑) กลุ่มเริ่มก่อตั้งกิจการหรือผู้ประกอบการที่ยังไม่มีเงินทุน

๒) กลุ่มที่ต้องการปรับเปลี่ยนโครงสร้างธุรกิจไปสู่ยุคอุตสาหกรรม ๔.๐

๓) กลุ่มที่มีศักยภาพแต่เริ่มประสบปัญหาในการทำธุรกิจ ทั้งนี้ ทั้ง ๓ กลุ่มเป้าหมายจะได้รับการช่วยเหลือผ่านการคัดกรองของกลุ่มจังหวัดในรูปแบบพระราชรัฐ

• ผลการดำเนินงาน :

เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๐ โดยปัจจุบันอยู่ระหว่างจัดทำแนวทางการดำเนินงาน
(ข้อมูล ณ วันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๐)

C มาตรการอื่น ๆ

มาตรการ D1 มาตรการลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับ SME

- **วัตถุประสงค์ :**
เพื่อบรรเทาภาระภาษีให้แก่ SME และเพิ่มขีดความสามารถให้สามารถแข่งขันกับผู้ประกอบการรายใหญ่ได้
- **สาระสำคัญ :** ลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับ SME เป็นเวลา ๒ รอบระยะเวลาบัญชีต่อเนื่องกัน สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๘ จนถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๙
- **การดำเนินการ :**
พระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ ๖๐๓) พ.ศ. ๒๕๕๙ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๓๓ ตอนที่ ๓๓ ก วันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๙ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๙ เป็นต้นไป

มาตรการ D2 มาตรการสนับสนุนการจัดทำบัญชีเล่มเดียว

- **วัตถุประสงค์ :**
สนับสนุนให้ SME มีการจัดทำบัญชีและงบการเงินที่สอดคล้องกับสภาพที่แท้จริงของกิจการ
- **สาระสำคัญ :** SME ที่ได้จัดแจ้งการจัดทำบัญชีและงบการเงินให้สอดคล้องกับสภาพที่แท้จริงของกิจการ (บัญชีชุดเดียว) ต่อกรมสรรพากรจะได้รับการยกเว้นจากการตรวจสอบภาษีอากรย้อนหลัง และยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกำไรสุทธิในรอบระยะเวลาบัญชีปี ๒๕๕๙ และยกเว้นและลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลในรอบระยะเวลาบัญชีปี ๒๕๖๐ ดังนี้
(๑) สำหรับกำไรสุทธิส่วนที่ไม่เกิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล
(๒) ลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลเหลือร้อยละ ๑๐ ของกำไรสุทธิสำหรับกำไรสุทธิสุทธิส่วนที่เกิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท
- **การดำเนินการ :**
(๑) พระราชกำหนดการยกเว้นและสนับสนุนการปฏิบัติการเกี่ยวกับภาษีอากร ตามประมวลรัษฎากร พ.ศ. ๒๕๕๘ มีผลบังคับใช้แล้วตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๙
(๒) พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการลดอัตรา และยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๕๙๕) พ.ศ. ๒๕๕๘ มีผลบังคับใช้แล้วตั้งแต่วันที่ ๒ มกราคม ๒๕๕๙

มาตรการ D3 พระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘

- **วัตถุประสงค์ :**
เพื่อให้ผู้ประกอบการเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่ายและสะดวกขึ้น ขจัดแหล่งทุนนอกระบบ และธนาคารกระจายสินเชื่อสู่ธุรกิจที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น รวมทั้งเพิ่มประเภททรัพย์สินที่ SME ใช้ในการประกอบธุรกิจมาเป็นหลักประกันได้ และไม่ต้องส่งมอบทรัพย์สินให้กับเจ้าหนี้ ยังสามารถใช้ทรัพย์สินนั้นในการประกอบธุรกิจได้

- **สาระสำคัญ :** เพื่อให้ผู้ประกอบการ SME สามารถนำทรัพย์สินที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจ เช่น สิทธิบัตรที่ผู้ให้หลักประกันใช้ในการประกอบธุรกิจ สินค้าคงคลัง วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้า หรือทรัพย์สินทางปัญญา เป็นต้น มาใช้เป็นประกันการชำระหนี้ในลักษณะที่ไม่ต้องส่งมอบการครอบครองแก่เจ้าหนี้และสร้างระบบการบังคับหลักประกันที่รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และเป็นธรรม อันจะเป็นประโยชน์ต่อการประกอบธุรกิจ ทั้งนี้ ได้กำหนดทรัพย์สินที่ใช้เป็นหลักประกัน ได้แก่ กิจการ สิทธิเรียกร้อง สิทธิบัตรที่ผู้ให้หลักประกันใช้ในการประกอบธุรกิจ อสังหาริมทรัพย์ในกรณีที่ผู้ให้หลักประกันประกอบธุรกิจอสังหาริมทรัพย์โดยตรง ทรัพย์สินทางปัญญา และทรัพย์สินอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- **การดำเนินการ :**
ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ยกเว้นบางมาตราที่มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

มาตรการ D4 มาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนกิจการร่วมลงทุน

- **วัตถุประสงค์ :**
เพื่อสนับสนุนกิจการร่วมลงทุนให้มีการลงทุนในกิจการที่ใช้เทคโนโลยีหลักเป็นฐานในการประกอบธุรกิจ
- **สาระสำคัญ :** ให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีแก่บริษัทซึ่งประกอบกิจการร่วมลงทุน (Venture Capital Company) และทรัสต์เพื่อกิจการเงินร่วมลงทุน (Private Equity Trust) ที่จัดแจ้งต่อ กสท. ตั้งแต่ ๑ มกราคม ๒๕๖๐ – ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๑ โดยเป็นบริษัทที่ประกอบกิจการที่ใช้เทคโนโลยีหลัก
เป็นฐานในการทำธุรกิจที่กำหนดและรับรองโดย สวทช. และไม่เป็นบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทั้งนี้ ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับเงินปันผลจากบริษัทเป้าหมาย และรายได้จากการโอนหุ้นของบริษัทเป้าหมายให้แก่ Venture Capital เป็นระยะเวลา ๑๐ รอบระยะเวลาบัญชี และยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลธรรมดาและภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับเงินปันผล และรายได้จากการโอนหุ้นในกิจการร่วมลงทุนให้แก่นักลงทุนใน Venture Capital
- **การดำเนินงาน :**
พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๕๙๗) พ.ศ. ๒๕๕๙ มีผลบังคับใช้แล้วตั้งแต่วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

มาตรการ D5 มาตรการภาษีเพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการรายใหม่ (NEW/Startup)

- **วัตถุประสงค์ :**
เพื่อจูงใจให้ผู้ประกอบการ SME รายใหม่เข้าสู่ระบบภาษีมากขึ้น โดยการลดต้นทุนและเพิ่มสภาพคล่องให้แก่ผู้ประกอบการ SME ที่เริ่มประกอบธุรกิจในกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายหลัก

- **สาระสำคัญ :** ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับ SME ที่จดทะเบียนพาณิชย์ระหว่างวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ ถึง ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๐ เป็นเวลา ๕ รอบระยะเวลาบัญชีต่อเนื่องกัน โดยผู้ประกอบการ SME จะต้องเป็นผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมเป้าหมายหลักที่มีศักยภาพขับเคลื่อนเศรษฐกิจ (New Engine of Growth) และจัดแจ้งการขอใช้สิทธิกับกรมสรรพากร รวมทั้งต้องไม่ใช่สิทธิยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน และปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขอื่นที่อธิบดีกรมสรรพากร ประกาศกำหนด
- **การดำเนินการ :**
พระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ ๖๐๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๓๓ ตอนที่ ๓๓ ก วันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๙ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๙ เป็นต้นไป

ภาพรวมสินเชื่อกลุ่ม SME ของธนาคารพาณิชย์

- สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ ๓ กลุ่มหลัก เป็นกิจการขนาดใหญ่ กลุ่ม SME และสินเชื่ออุปโภคบริโภค วงเงินรวมประมาณ ๑๕ ล้านล้านบาท
- สัดส่วนสินเชื่อกลุ่ม SME ร้อยละ ๓๖.๑ ในปี ๒๕๕๕ เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๓๘.๔ ในไตรมาส ๑ ปี ๒๕๖๐
- ลูกหนี้ SME ในปี ๒๕๕๙ มีจำนวน ๔๗๐,๙๗๘ ราย เพิ่มขึ้นเป็น ๔๗๙,๘๐๔ ราย ณ เดือนเมษายน ๒๕๖๐ และกระจายตัวทั่วประเทศ
- อัตราการอนุมัติวงเงินสินเชื่อ ร้อยละ ๗๑-๗๒
- อัตราการใช้วงเงินสินเชื่อธุรกิจ SME ร้อยละ ๕๑-๕๒

ภาพรวมการสนับสนุน SMEs มิถุนายน 2558 - ปัจจุบัน
 ครอบคลุมประมาณตามมติ ครม. 91,400 ล้านบาท
 วงเงินสินเชื่อรวม 235,000 ล้านบาท / วงเงินค้ำประกันรวม 223,500 ล้านบาท

A มาตรการสินเชื่อ	B มาตรการค้ำประกัน	C กองทุนสำหรับ SMEs	D มาตรการอื่น ๆ
<p>A1 โครงการสินเชื่อคอกเบี้ยต่ำ (Policy Loan) วงเงิน 15,000 ล้านบาท/มติ ครม. 16 มี.ย. 58/งบประมาณฯ 3,225 ล้านบาท / อนุมัติ 14,017 ล้านบาท ให้ SMEs 4,524 ราย / สิ้นสุดโครงการ 31 ธ.ค. 59</p>	<p>B1 โครงการ PGS ระยะที่ 5 (ปรับปรุงใหม่) วงเงิน 100,000 ล้านบาท / มติ ครม. 8 ก.ย. 58 / งบประมาณฯ 14,250 ล้านบาท / อนุมัติเต็มวงเงิน ให้ SMEs 27,090 ราย / สิ้นสุดโครงการ 30 มี.ย. 59</p>	<p>C1 กองทุนเพื่อร่วมลงทุน (เงินร่วมลงทุนในผ่านของผู้ถือหุ้น)</p> <p>C1.1 กองทุนร่วมลงทุน (Venture Capital) โดยอมสิน ธพว. และกรุงไทย วงเงิน 6,000 ล้านบาท (สถาบันการเงินละ 2,000 ล้านบาท) / มติ ครม. 8 ก.ย. 58 / อนุมัติ 165 ล้านบาท ให้ SMEs 6 ราย และ ธพว. อนุมัติ 345 ล้านบาท ให้ SMEs 20 ราย</p>	<p>D1 มาตรการลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล สำหรับ SMEs 2 รอบบัญชี ตั้งแต่ 1 ม.ค. 58 - 31 ธ.ค. 59 / มีผลบังคับใช้ 2 ม.ค. 59</p> <p>D2 มาตรการสนับสนุนการจัดทำบัญชีเต็มเดียว โดย SMEs ที่คนแจ้งบัญชีชุดเดียวจะได้รับยกเว้น การตรวจภาษีย้อนหลังและยกเว้นภาษีในรอบ บัญชี 59 และยกเว้นลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล ในรอบบัญชี 60 เหลือและขอ 10% ตั้งแต่กำไรสุทธิ 300,000 บาทขึ้นไป / มีผลบังคับใช้ 22 เม.ย. 59</p>
<p>A2 โครงการสินเชื่อคอกเบี้ยต่ำเพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนให้แก่ SMEs (ระยะที่ 1 และ 2) วงเงิน 150,000 / มติ ครม. 8 ก.ย. 58 และ 22 ธ.ค. 58 / งบประมาณฯ 30,030 ล้านบาท / อนุมัติเต็มวงเงิน ให้ SMEs 21,504 ราย / สิ้นสุดโครงการ 30 มี.ย. 59</p>	<p>B2 โครงการค้ำประกัน Micro Entrepreneur ระยะที่ 2 วงเงิน 13,500 ล้านบาท / มติ ครม. 23 ก.พ. 59 / งบประมาณฯ 3,105 ล้านบาท / อนุมัติ 4,932 ล้านบาท ให้ SMEs 59,522 ราย / สิ้นสุดโครงการ 31 ธ.ค. 60</p>	<p>C1.2 กองทุนเพื่อร่วมลงทุนกับ Start-up วงเงินเริ่มแรก 3,000 ล้านบาท / มติ ครม. 9 ก.พ. 59 / อยู่ระหว่างจัดทำแนวทางการดำเนินงาน</p>	<p>D3 พ.ร.บ. หลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. 2558 ให้ SMEs นำทรัพย์สินที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจ เช่น สิ่งทอหรือทรัพย์สินที่ใช้ในการประกอบธุรกิจ สินค้าคงคลัง หรือทรัพย์สินทางปัญญา เป็นต้น มาใช้เป็น ประกันการชำระหนี้ / มติ ครม. 10 ก.พ. 58 / ประกาศในราชกิจจานุเบกษา 5 พ.ย. 58</p>
<p>A3 โครงการการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ประกอบการใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ วงเงิน 25,000 ล้านบาท / มติ ครม. 16 ธ.ค. 57 / งบประมาณฯ 2,790 ล้านบาท / อนุมัติแล้ว 17,420 ล้านบาท ให้ SMEs 3,749 ราย / สิ้นสุดโครงการ 31 ธ.ค. 60</p>	<p>B3 โครงการค้ำประกัน Start-up & Innovation วงเงิน 10,000 ล้านบาท / มติ ครม. 5 ก.ค. 59 / งบประมาณฯ 1,700 ล้านบาท / อนุมัติ 176 ล้านบาท ให้ SMEs 73 ราย / สิ้นสุดโครงการ 31 ธ.ค. 61</p>	<p>C2 กองทุนเพื่อให้ออกสินเชื่อ (เงินให้สินเชื่อคอกเบี้ยต่ำ/ไม่คิดดอกเบี้ย)</p> <p>C2.1 กองทุนฟื้นฟูกิจการ SMEs โดย สสว. วงเงิน 2,000 ล้านบาท / มติ ครม. 26 ก.ค. 59 / อนุมัติ 200 ล้านบาท ให้ SMEs 340 ราย (กองทุนฯ ภาครัฐร่วมลงทุนและให้เงินอุดหนุนกับ SMEs ได้ โดยปัจจุบันมีแผนการให้เงินอุดหนุน)</p>	<p>D4 มาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนกิจการร่วมลงทุนยกเว้น ภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับเงินปันผลที่ได้รับจากส่วน ทุน 10 รอบบัญชี สำหรับนิติบุคคลที่จดทะเบียนกิจการ ร่วมลงทุนหรือ 10% เพื่อกิจการมีร่วมลงทุนต่อ กอช. ตั้งแต่ 1 ม.ค. 60 - 31 ธ.ค. 61 / มีผลบังคับใช้ 25 ก.พ. 59</p>
<p>A4 โครงการสินเชื่อคอกเบี้ยต่ำเพื่อปรับเปลี่ยน เครื่องจักรและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสำหรับ SMEs วงเงิน 30,000 ล้านบาท / มติ ครม. 28 มี.ย. 59 / งบประมาณฯ 6,300 ล้านบาท / อนุมัติแล้ว 20,348 ล้านบาท ให้ SMEs 1,537 ราย / สิ้นสุดโครงการ 31 ธ.ค. 60</p>	<p>B4 โครงการ PGS ระยะที่ 6 วงเงิน 100,000 ล้านบาท / มติ ครม. 22 พ.ย. 59 / งบประมาณฯ 5,750 ล้านบาท / อนุมัติ 13,331 ล้านบาท ให้ SMEs 4,914 ราย / สิ้นสุดโครงการ 30 มี.ย. 60</p>	<p>C2.2 กองทุนพัฒนา SMEs ตามแนว ภาครัฐ โดยกระทรวงอุตสาหกรรม วงเงิน 20,000 ล้านบาท / มติ ครม. 17 เม.ค. 60 / อยู่ระหว่างจัดทำแนวทางการดำเนินงาน</p>	<p>D5 มาตรการภาษีเพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการ NewStart-up 5 รอบระยะเวลาบัญชี สำหรับ SMEs นิติบุคคลที่จดทะเบียนจัดตั้งระหว่าง 1 ธ.ค. 58 - 31 ธ.ค. 60 / มีผลบังคับใช้ 22 เม.ย. 59</p>

 = โครงการที่สิ้นสุดแล้ว

ภาพรวมการสนับสนุนตั้งแต่เดือนมิถุนายน ๒๕๕๘ - ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๐
A ด้านมาตรการสินเชื่อ

เป้าหมายวงเงินรวม ๒๓๕,๐๐๐ ล้านบาท รวมจำนวนผู้รับสินเชื่อ ๓๑,๘๕๐ ราย					
มาตรการสินเชื่อ	A1 โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ	A2 โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำเพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนให้แก่ SME (ระยะที่ ๑ และ ๒)	A3 โครงการการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ประกอบการใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้	A4 โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำเพื่อปรับเปลี่ยนเครื่องจักรและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต สำหรับ SME	A5 โครงการ SME Transformation Load
วงเงินรวม	๑๕,๐๐๐ ล้านบาท	๑๕๐,๐๐๐ ล้านบาท	๒๕,๐๐๐ ล้านบาท	๓๐,๐๐๐ ล้านบาท	๑๕,๐๐๐ ล้านบาท
อัตราดอกเบี้ย	ปีที่ ๑ - ๓ ร้อยละ ๔ ปีต่อไปตามที่กำหนด	ร้อยละ ๔	ร้อยละ ๑.๕	ร้อยละ ๔	๓ ปีแรก ร้อยละ ๓ ปีต่อไปตามที่กำหนด
กลุ่มเป้าหมาย	กลุ่มมีปัญหา กลุ่ม Start-up และขยายธุรกิจ	กลุ่มขาดสภาพคล่อง กลุ่มขยายธุรกิจ	กลุ่ม ๓ จังหวัดภาคใต้	กลุ่มปรับเปลี่ยนเครื่องจักรเพื่อประสิทธิภาพ	กลุ่มมีปัญหา กลุ่มปรับสู่ 4.0
ผลการดำเนินงาน	A1	A2	A3	A4	A5
จำนวนที่ได้รับสินเชื่อ	๔,๕๒๔ ราย	๒๑,๕๐๔ ราย	๓,๗๔๔ ราย	๑,๕๓๗ ราย	๕๓๖ ราย
วงเงินที่อนุมัติแล้ว	๑๔,๐๑๗ ล้านบาท	๑๕๐,๐๐๐ ล้านบาท	๑๘,๘๘๓ ล้านบาท	๒๐,๓๔๘ ล้านบาท	๒,๕๐๒ ล้านบาท
วงเงินค้ำประกัน	๑๒,๖๗๔ ล้านบาท	-	-	-	-
การวิเคราะห์ผลของมาตรการสนับสนุนสินเชื่อแก่ SME					
<p>๑) วัตถุประสงค์ของโครงการ ครอบคลุมหลายกลุ่มเป้าหมาย เช่น SME ซึ่งต้องการสภาพคล่อง กับ SME ที่ต้องการสินเชื่อเพื่อนำไปลงทุนปรับปรุงเครื่องจักร ควรแยกเป็นโครงการต่างหากจากกัน เพราะต้องการการสนับสนุนและอัตราดอกเบี้ยของ ๒ กลุ่มนี้ควรแตกต่างกัน</p> <p>๒) SME ที่ได้รับเงินสินเชื่อของโครงการ A2 มีการกระจุกตัวอยู่ในกลุ่มของ SME ที่เป็นลูกค้ารายใหญ่ รวมทั้งการกระจุกตัวในกลุ่มค้าส่ง ค้าปลีก ส่งผลให้เงินสินเชื่อของ SME รายเล็กหรือรายย่อยเป็นสัดส่วนที่น้อยลง ดังนั้น ต้องมีการกำหนดวงเงินสูงสุดที่แต่ละรายจะกู้ได้ให้ต่ำลง เพื่อให้สามารถกระจายสินเชื่อให้แก่ SME จำนวนรายมากขึ้น</p> <p>๓) ควรมีมาตรการเฉพาะสำหรับ SME ที่มีปัญหาในกลุ่มสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-Performing Loan : NPL) และวิสาหกิจขนาดย่อม หรือ Micro SME ซึ่งจะไม่ใช่เงื่อนไขหลักเกณฑ์ที่กำหนดโดยทั่วไป</p> <p>๔) โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำเพื่อเป็นทุนหมุนเวียน (A2) กำหนดระยะเวลาจนถึง ๗ ปี จึงเปรียบเสมือนสินเชื่อระยะยาวดอกเบี้ยต่ำ กรอบงบประมาณ ๓๐,๐๓๐ ล้านบาท</p>					

A2 โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำเพื่อเป็นทุนหมุนเวียน

โครงการ "สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Soft Loan) เพื่อสนับสนุนผู้ประกอบการ SMEs"

โครงการ "สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Soft Loan) เพื่อสนับสนุนผู้ประกอบการ SMEs"

ผลการดำเนินงาน

ช่วงวงเงินกู้	จำนวนรวม	วงเงินใช้ไป (ลบ.)	วงเงินเฉลี่ย ต่อราย	สัดส่วน (%)
ระยะที่ 1 วงเงิน 100,000 ล้านบาท				
น้อยกว่า 5 ลบ.	6,929	16,824	2.43	17.02
5 - 10 ลบ.	2,055	13,645	6.64	13.80
10 - 30 ลบ.	1,999	30,814	15.41	31.17
30 - 50 ลบ.	878	37,570	42.79	38.01
รวมระยะที่ 1	11,861	98,853	8.33	100.00
ระยะที่ 2 วงเงิน 50,000 ล้านบาท				
น้อยกว่า 5 ลบ.	5,553	13,971	2.52	30.63
5 - 10 ลบ.	3,760	31,641	8.42	69.37
รวมระยะที่ 2	9,313	45,612	4.90	100.00
รวมทั้งสิ้น	21,174	144,465	6.82	-

ข้อมูล ณ วันปิดโครงการ (ระยะที่ 1 วันที่ 31 มี.ค. 59 ระยะที่ 2 วันที่ 30 ก.ย. 59)

หน่วย : ล้านบาท

ภาค	ระยะที่ 1		ระยะที่ 2		รวม	
	วงเงินใช้ไป	สัดส่วน	วงเงินใช้ไป	สัดส่วน	วงเงินใช้ไป	สัดส่วน
ภาคกลาง	25,716	26.01	11,324	24.83	37,040	25.64
กรุงเทพมหานคร	19,106	19.33	11,183	24.52	30,289	20.97
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	19,303	19.53	6,946	15.23	26,249	18.17
ภาคเหนือ	13,814	13.97	5,777	12.67	19,591	13.56
ภาคใต้	12,350	12.49	6,624	14.52	18,974	13.13
ภาคตะวันออก	8,564	8.66	3,758	8.24	12,322	8.53
รวมทั้งสิ้น	98,853	100.00	45,612	100.00	144,465	100.00

หน่วย : ล้านบาท

ประเภทธุรกิจ	ระยะที่ 1		ระยะที่ 2		รวม	
	วงเงินใช้ไป	สัดส่วน	วงเงินใช้ไป	สัดส่วน	วงเงินใช้ไป	สัดส่วน
การขายส่งและการขายปลีก	47,694	48.25	22,182	48.63	69,876	48.37
การผลิต	26,148	26.45	9,392	20.59	35,540	24.60
อสังหาริมทรัพย์	6,822	6.90	3,738	8.20	10,560	7.31
การบริการ	4,218	4.27	2,568	5.63	6,786	4.70
การเกษตร	2,902	2.94	1,174	2.57	4,076	2.82
การขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า	2,560	2.59	1,219	2.67	3,779	2.62
พลังงาน	735	0.74	820	1.80	1,555	1.08
อื่นๆ	7,774	7.86	4,519	9.91	12,293	8.51
รวมทั้งสิ้น	98,853	100.00	45,612	100.00	144,465	100.00

ข้อมูล ณ วันปิดโครงการ (ระยะที่ 1 วันที่ 31 มี.ค. 59 ระยะที่ 2 วันที่ 30 ก.ย. 59)

(๑)

ภาพรวมการสนับสนุน SME ตั้งแต่เดือนมิถุนายน ๒๕๕๘ - ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๐
B ด้านมาตรการค้ำประกัน

เป้าหมายวงเงินรวม ๒๒๓,๕๐๐ ล้านบาท รวมจำนวนผู้รับสินเชื่อ ๙๑,๕๙๙ ราย				
มาตรการค้ำประกัน	B1 โครงการ PGS ระยะที่ ๕ (ปรับปรุงใหม่)	B2 โครงการค้ำประกัน Micro Entrepreneur ระยะที่ ๒	B3 โครงการค้ำประกัน Start-up & Innovation	B1 โครงการ PGS ระยะที่ ๖
วงเงินรวม	๑๐๐,๐๐๐ ล้านบาท	๑๓,๕๐๐ ล้านบาท	๑๐,๐๐๐ ล้านบาท	๑๐๐,๐๐๐ ล้านบาท
ค่าค้ำประกัน	๑.๗๕ % (๐ , ๐.๕ , ๑ , ๑.๒๕ %)	ร้อยละ ๑ - ๓ ต่อปี	ร้อยละ ๑ - ๒ ต่อปี	ร้อยละ ๑.๗๕ ต่อปี
กลุ่มเป้าหมาย	มีศักยภาพแต่ขาดหลักประกัน	Micro หาบเร่ แผงลอย	กลุ่ม Start - up และกลุ่มนวัตกรรม	มีศักยภาพแต่ขาดหลักประกัน
ผลการดำเนินงาน	B1 (ระยะที่ ๕)	B2	B3	B1 (ระยะที่ ๖)
จำนวนผู้ได้รับการค้ำประกัน	๒๗,๐๘๐ ราย	๕๙,๕๒๒ ราย	๗๓ ราย	๔,๙๑๔ ราย
วงเงินค้ำประกันแล้ว	๑๐๐,๐๐๐ ล้านบาท	๔,๙๓๒ ล้านบาท	๑๗๖ ล้านบาท	๑๓,๓๓๑ ล้านบาท
กรอบงบประมาณ ครม.	๑๔,๒๕๐ ล้านบาท	๓,๑๐๕ ล้านบาท	๑,๗๐๐ ล้านบาท	๕,๗๕๐ ล้านบาท
การวิเคราะห์ผลของมาตรการค้ำประกันแก่ SME				
<p>๑) วงเงินค้ำประกันของโครงการต่ำกว่าเป้าหมาย</p> <p>๒) ควรผลักดันโครงการค้ำประกัน สำหรับ Start-up & Innovation ให้สามารถเข้าถึงการค้ำประกันมากขึ้น และควรปรับลดค่าธรรมเนียมการค้ำประกัน</p> <p>๓) โครงการค้ำประกันกลุ่มขาดหลักประกันมีส่วนจำนวนของผู้รับบริการค้ำประกัน เป็นจำนวนมากเมื่อเปรียบเทียบกับผู้รับสินเชื่อในโครงการค้ำประกัน Start-up & Innovation</p>				

ภาพรวมการสนับสนุน SME มิถุนายน ๒๕๕๘ - ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๐
C ด้านกองทุนสำหรับ SME

เป้าหมายวงเงินรวม ๓๑,๐๐๐ ล้านบาท รวมจำนวนผู้รับสินเชื่อ ๓๖๖ ราย				
มาตรการกองทุน	C1 กองทุนเพื่อร่วมลงทุน (เงินร่วมลงทุนในส่วนของผู้ถือหุ้น)		C2 กองทุนเพื่อให้เงินอุดหนุน (เงินให้สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ/ไม่คิดดอกเบี้ย)	
	C1.1 กองทุนร่วมลงทุน (Venture Capital)	C1.2 กองทุนเพื่อร่วมลงทุน Start-up	C2.1 กองทุนฟื้นฟูกิจการ SME โดย สสว.	C2.2 กองทุนพัฒนา SME ตามแนวพระราชรัฐ โดย กระทรวงอุตสาหกรรม
วงเงินรวม	๖,๐๐๐ ล้านบาท	๓,๐๐๐ ล้านบาท	๒,๐๐๐ ล้านบาท	๒๐,๐๐๐ ล้านบาท
กลุ่มเป้าหมาย	กลุ่ม Start-up กลุ่มนวัตกรรม	กลุ่ม Start-up	กลุ่มมีปัญหา กลุ่มปรับปรุงกิจการ	กลุ่ม Start-up กลุ่มปรับสู่ 4.0 กลุ่มขาดสภาพคล่อง
ผลการดำเนินงาน	C1.1	C1.2	C2.1	C2.2
วงเงินที่อนุมัติแล้ว	๕๑๐ ล้านบาท	-	๒๐๐ ล้านบาท	-
จำนวนผู้ได้รับสนับสนุน	๒๖ ราย	อยู่ระหว่างจัดทำแผน	๓๔๐ ราย	อยู่ระหว่างจัดทำแผน
การวิเคราะห์ผลของมาตรการด้านกองทุนสำหรับ SME				
- ผลการดำเนินงานของโครงการ C1.1 และ C2.1 ยังต่ำกว่าเป้าหมายมากเพียงร้อยละ ๑๐ ของวงเงิน				

ภาคผนวก ข

เอกสารประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการ
การเศรษฐกิจ การเงินและการคลัง
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ
เมื่อวันพุธที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๐
ข้อมูลจากธนาคารแห่งประเทศไทย

หน้าว่าง

ธนาคารแห่งประเทศไทย

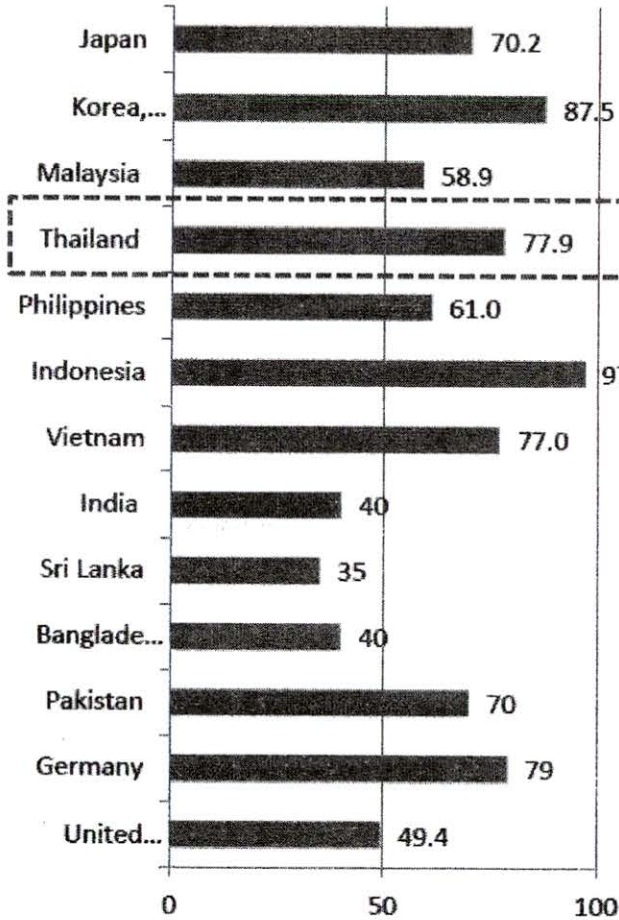
เอกสารประกอบการพิจารณา

สำหรับคณะกรรมการการเศรษฐกิจ การเงินและการคลัง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

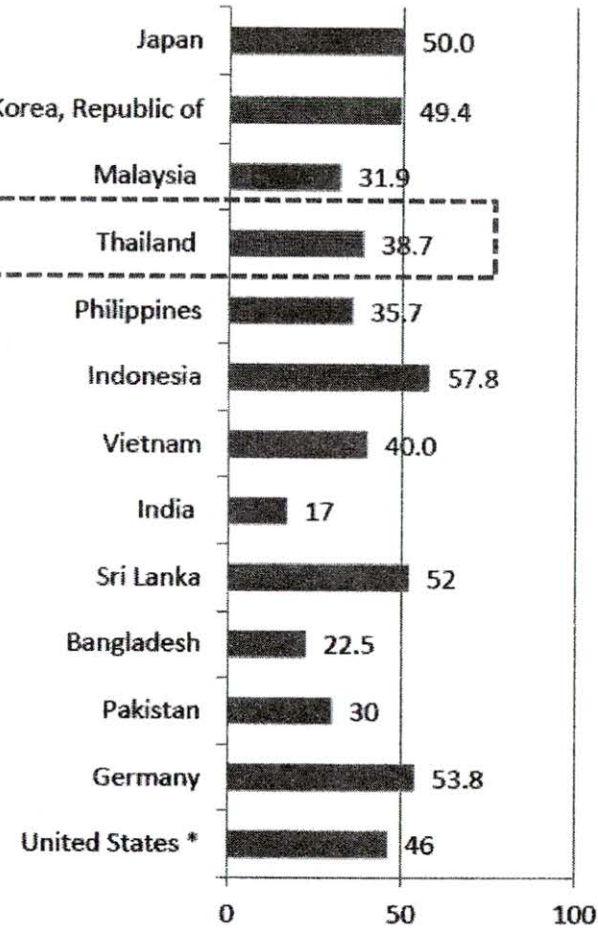
วันพุธที่ 28 มิถุนายน 2560

SMEs มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ

SME share of total employment (%)

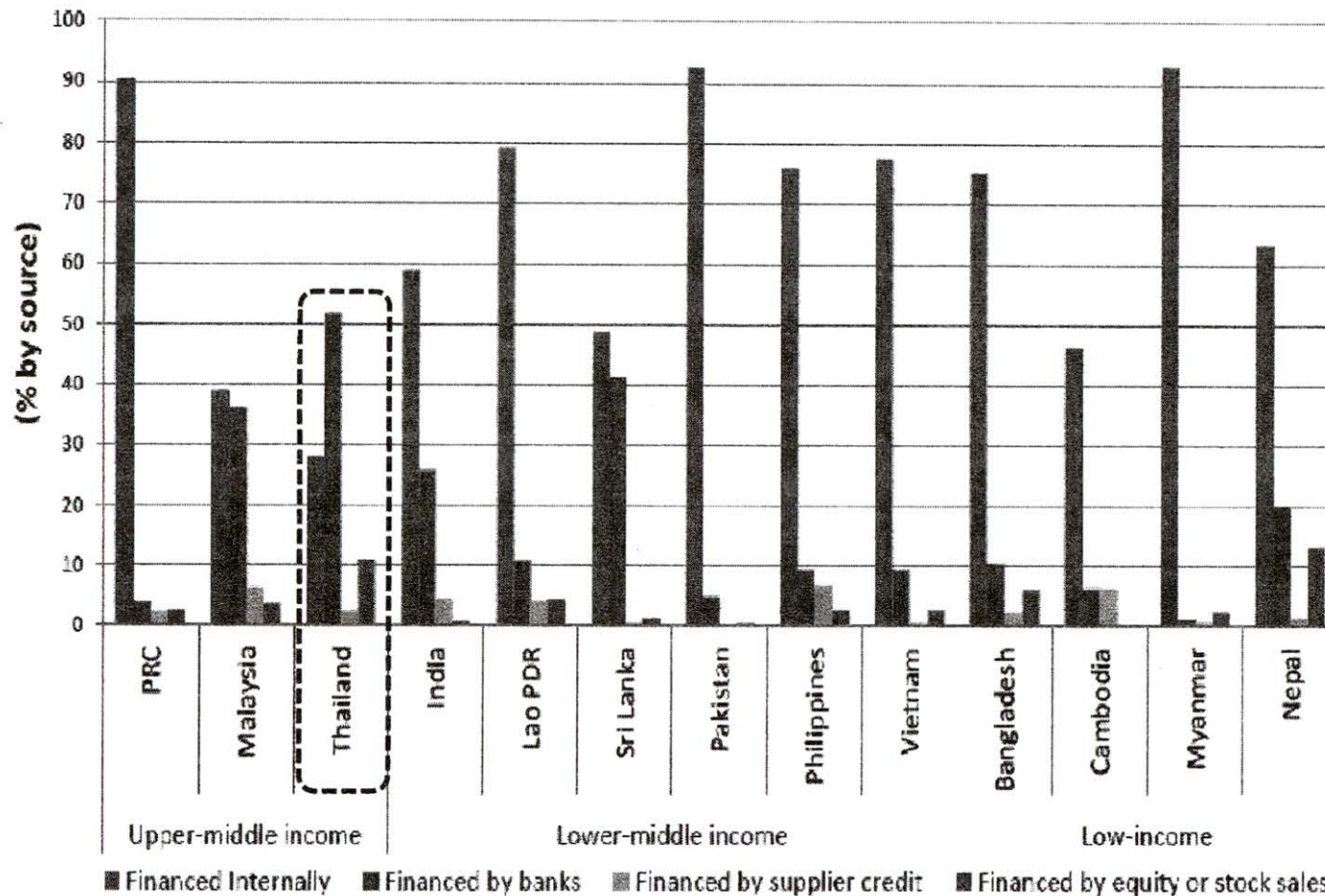
SME Contribution to GDP (%)

ที่มา : ADB Institute

SMEs ในต่างประเทศ ส่วนใหญ่ใช้ทุนของ SMEs เอง ขณะที่ SMEs ในไทย ใช้เงินทุนจากภาคธนาคารเป็นหลัก

แหล่งเงินทุนของ SMEs ในเอเชีย

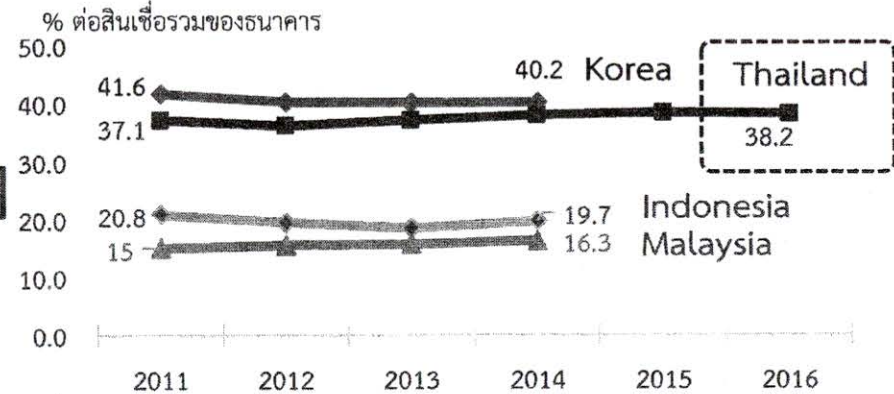
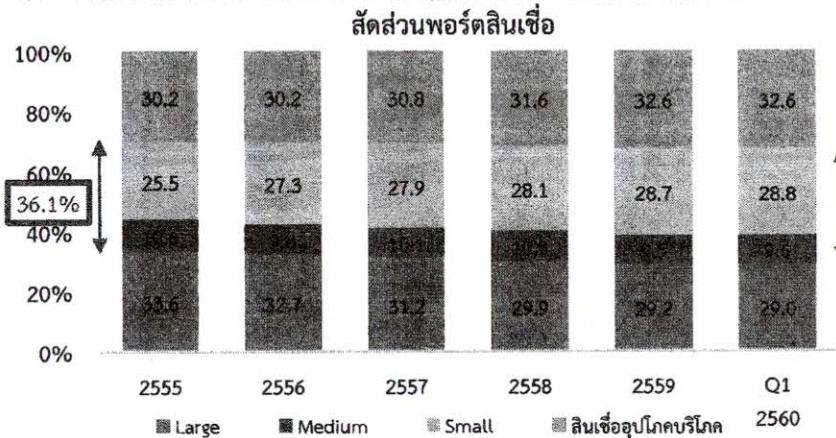
ที่มา : ADDBI อ้างอิงข้อมูลจาก World Bank Enterprise Survey Data (ข้อมูล ณ กุมภาพันธ์ 2558)

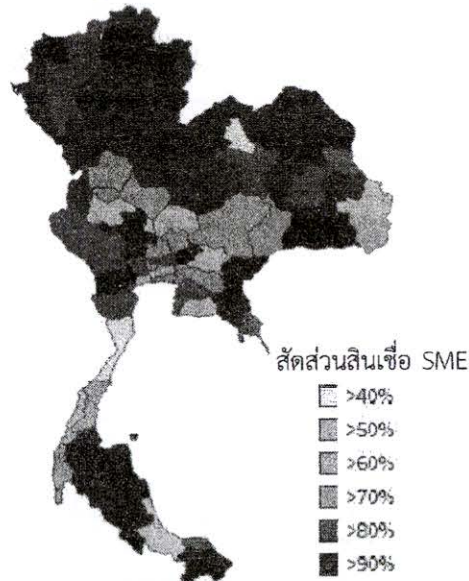
สินเชื่อที่ธนาคารพาณิชย์ให้กับ SMEs เพิ่มขึ้นในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา และเป็นสัดส่วนค่อนข้างสูงเทียบกับต่างประเทศ

สัดส่วนสินเชื่อที่ ธพ. ให้กับ SMEs เพิ่มขึ้นในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา

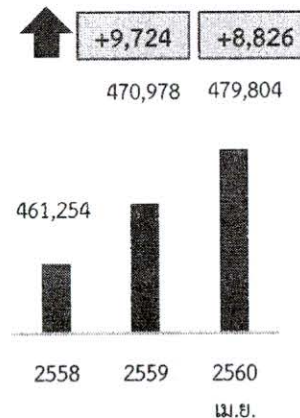
การปล่อยสินเชื่อ SMEs ของ ธพ. ไทย เป็นสัดส่วนค่อนข้างสูงเทียบกับต่างประเทศ

สินเชื่อ SME กระจายตัวในทุกจังหวัดทั่วประเทศ และลูกหนี้ SMEs ที่ได้รับสินเชื่อจาก ธพ. มีจำนวนเพิ่มขึ้น

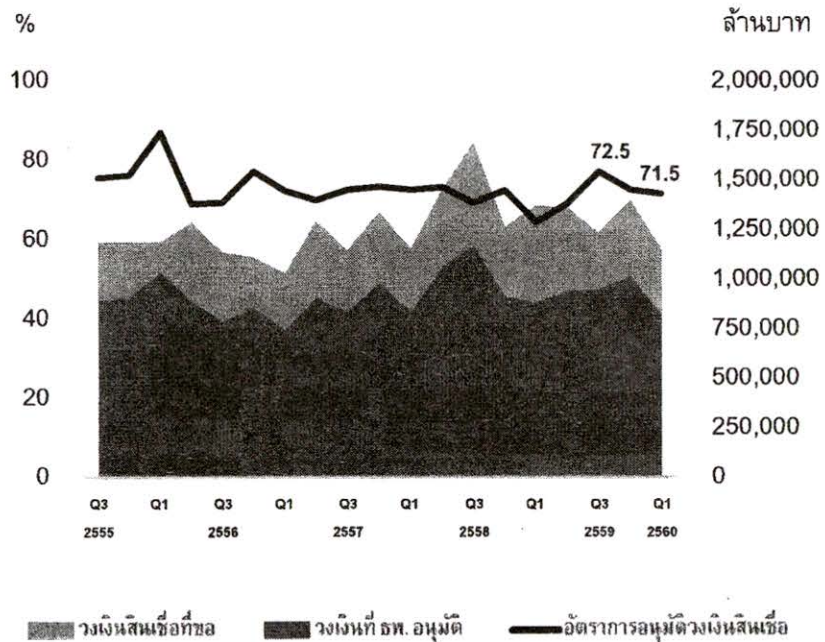
จำนวนลูกหนี้ SMEs (ธพ.)

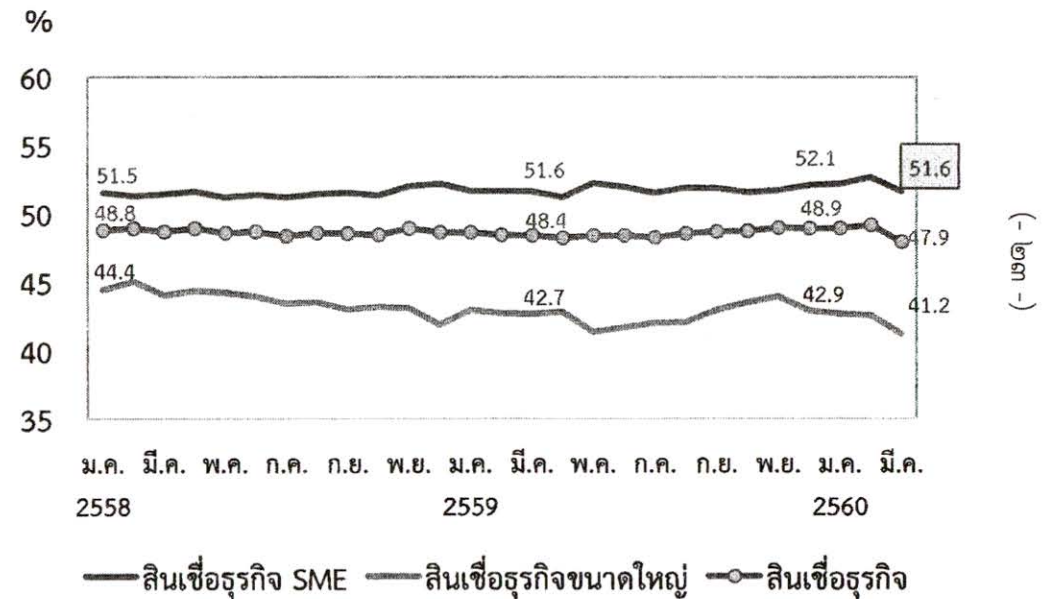
การอนุมัติสินเชื่อให้กับภาคธุรกิจไม่ได้ลดลง

ขณะที่ SMEs ยังมีวงเงินสินเชื่อเหลืออยู่ครึ่งหนึ่งของวงเงินสินเชื่อที่ได้รับอนุมัติ

อัตราการอนุมัติวงเงินสินเชื่อธุรกิจ

อัตราการใช้วงเงินสินเชื่อธุรกิจ

สินเชื่อ SMEs จำแนกตามภูมิภาคและประเภทธุรกิจ

สินเชื่อธุรกิจ SMEs จำแนกตามภูมิภาค ณ ไตรมาส 1 ปี 2560

หน่วย: ล้านบาท

ภูมิภาค	ยอดคงค้างสินเชื่อ	สัดส่วนสินเชื่อ
กรุงเทพมหานคร	1,858,190	43.09
ภาคกลาง	1,300,792	30.16
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	488,077	11.32
ภาคใต้	366,196	8.49
ภาคเหนือ	299,326	6.94
รวมสินเชื่อธุรกิจ SMEs	4,312,581	100.00

สินเชื่อธุรกิจ SMEs จำแนกประเภทธุรกิจ ณ ไตรมาส 1 ปี 2560

หน่วย: ล้านบาท

ประเภทธุรกิจ	ยอดคงค้างสินเชื่อ	สัดส่วนสินเชื่อ
พาณิชย์	1,420,554	32.94
อุตสาหกรรม	951,467	22.06
บริการ	483,046	11.20
อสังหาริมทรัพย์	428,197	9.93
สาธารณูปโภค	385,791	8.95
ธุรกิจการเงิน	380,111	8.81
ก่อสร้าง	160,002	3.71
เกษตร ป่าไม้	82,433	1.91
เหมืองแร่	20,979	0.49
รวมสินเชื่อธุรกิจ SMEs	4,312,581	100.00

(-๒๓-)

ต้นทุนการระดมทุนผ่านสินเชื่อปรับลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะธุรกิจ SMEs ที่มีศักยภาพ

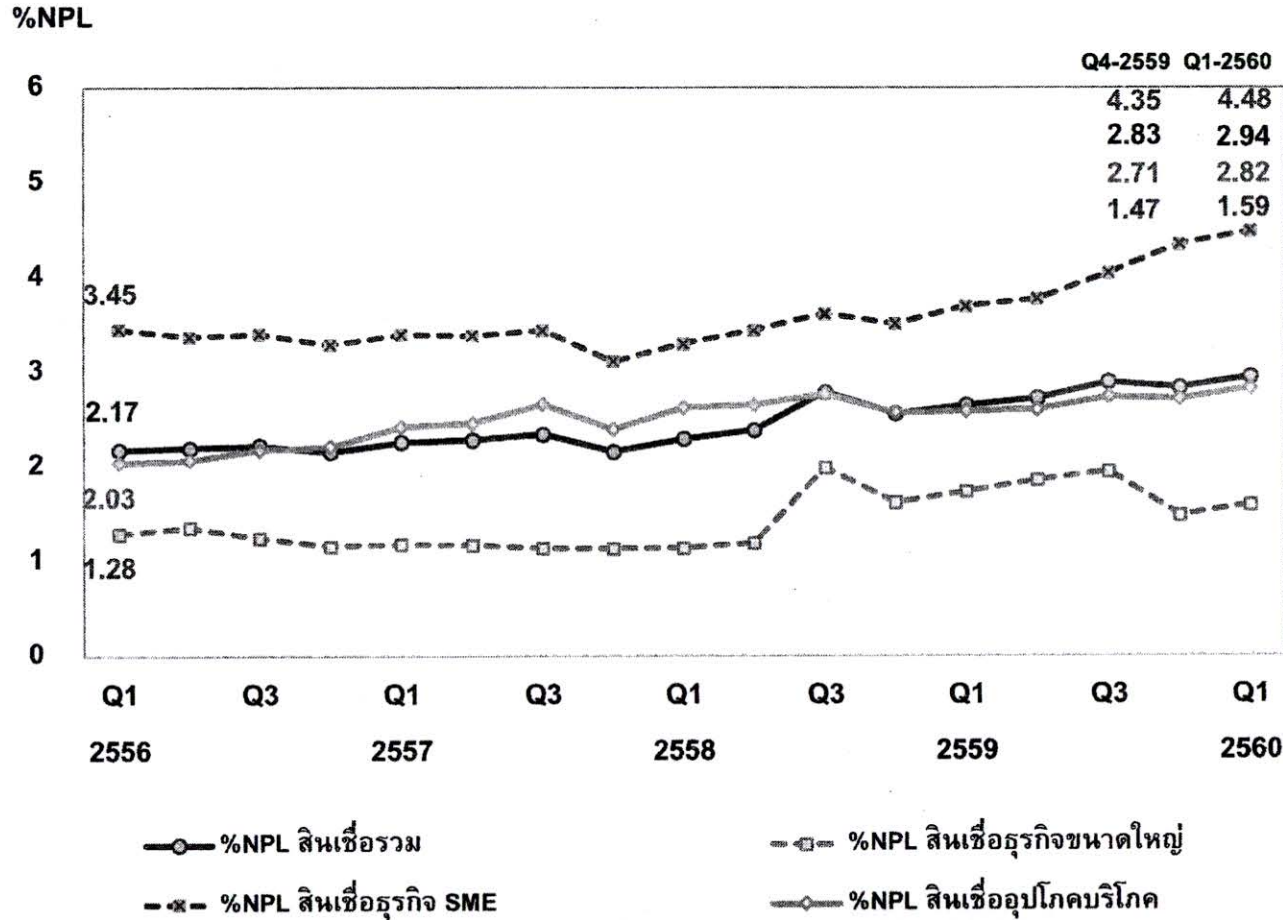
New Loan Rate (NLR) ลดลงมากกว่า MLR

*NLR คำนวณจากข้อมูลในคลังสินเชื่อวงเงิน 20 ล้านบาทขึ้นไป โดยใช้อัตราดอกเบี้ยสินเชื่อรายสัญญาของ 14 ธพ. ไทย ยกเว้นสินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภคและสินเชื่อที่ให้แก่ตัวกลางทางการเงิน แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ยแบบถ่วงน้ำหนักตามวงเงินรายสัญญา

ข้อมูลหนี้เสีย (NPL) ของ SMEs เพิ่มขึ้นและอยู่ในระดับที่สูงกว่าสินเชื่อประเภทอื่น สะท้อนถึงปัญหาความสามารถในการแข่งขันของ SMEs

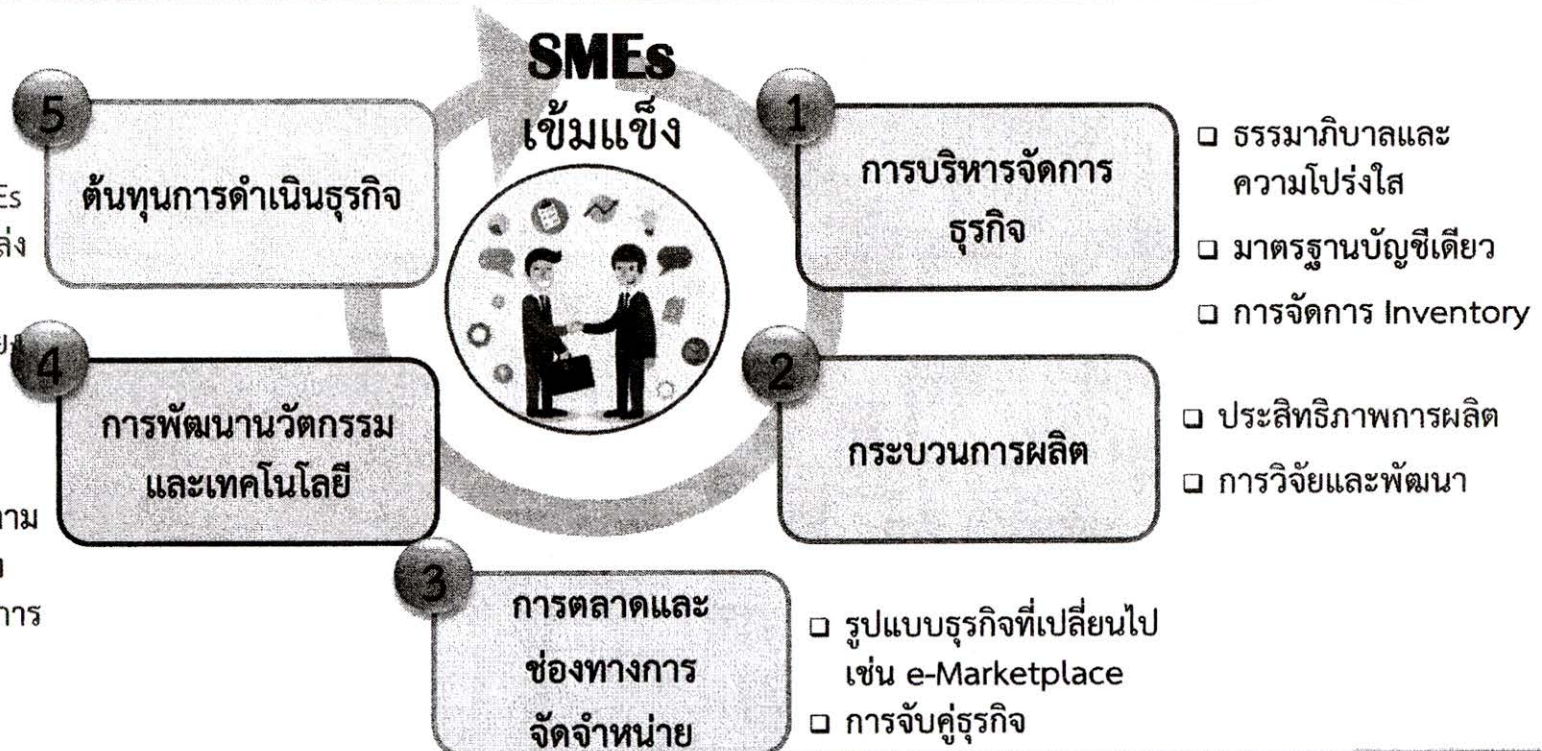
สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) ของระบบธนาคารพาณิชย์

จากข้อมูลการใช้สินเชื่อและ NPL ของ SME พบว่า การเพิ่มศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันของ SMEs ผ่านการปรับปรุงด้านการจัดการ การผลิต การตลาด และเทคโนโลยี เป็นสิ่งสำคัญ ควบคู่กับการส่งเสริมด้านแหล่งเงินทุน

- สินเชื่อที่ ธพ. ให้กับ SMEs มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา และเป็นสัดส่วนสูงเทียบกับต่างประเทศ
- ธพ. ยังมีการอนุมัติสินเชื่อให้กับธุรกิจในระดับสูง แต่ SMEs ใช้สินเชื่อเพียงครึ่งหนึ่งของวงเงินสินเชื่อที่ได้ สะท้อนว่า SMEs ยังมีแหล่งเงินทุนที่จะใช้เป็นสภาพคล่องหมุนเวียนและเพื่อการลงทุนได้
- ต้นทุนการระดมทุนผ่านสินเชื่อปรับลดลงอย่างต่อเนื่องมา 6 ปี
- ปัญหาการชำระหนี้ของ SMEs โดยเฉพาะในบางประเภทธุรกิจสะท้อนปัญหาเชิงโครงสร้างจากความสามารถในการแข่งขัน

- ❑ ลดต้นทุนธุรกรรมทางการเงิน เช่น ผ่าน PromptPay
- ❑ พัฒนาฐานข้อมูล SMEs เพื่อเพิ่มการเข้าถึงแหล่งเงินทุนด้วยราคาที่สอดคล้องกับความเสี่ยง
- ❑ การขยายขอบเขตหลักประกัน
 - ❑ พัฒนาสินค้าตรงตามความต้องการของตลาด และทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี

การสนับสนุนด้านการเงิน : การเพิ่มบทบาทของ บสย.

ตั้งแต่ปี 2553 ถึงปัจจุบัน บสย. ค้ำประกันสินเชื่อมากกว่า 200,000 ราย
คิดเป็นวงเงินค้ำประกันมากกว่า 300,000 ล้านบาท

กลไกการค้ำประกันของ บสย.

- การค้ำประกันของ บสย. ปัจจุบันเป็นการค้ำประกันสินเชื่อแบบรวม (Portfolio Approach) ซึ่งสามารถกระจายความเสี่ยงด้วยจำนวน SMEs ที่มากขึ้น

http://www.tcg.or.th/customer_step.php

ภาคผนวก ค

ระบบการวินิจฉัยสถานประกอบการ (Shindan)

หน้าว่าง

ภาคผนวก ค

ระบบการวินิจฉัยสถานประกอบการ (Shindan)

รู้ก่อน แก้ปัญหาได้ก่อน ด้วยการวินิจฉัยสถานประกอบการ หรือที่เรียกกันว่า Shindan (ซินดัง) เป็นแนวทางการช่วยเหลือ SMEs ของญี่ปุ่นซึ่งประสบความสำเร็จมาแล้วและประเทศต่าง ๆ ได้เริ่มนำแนวทางการวินิจฉัยแบบซินดังไปเป็นแม่แบบโดยประยุกต์ให้เหมาะสมกับสภาพธุรกิจอุตสาหกรรม SMEs หรือสถานประกอบการ ซึ่งมีลักษณะเฉพาะของแต่ละประเทศ

Shindan คืออะไร

Shindan เป็นภาษาญี่ปุ่น มีความหมายถึงการวินิจฉัยสถานประกอบการ ทำไมต้องเป็นภาษาญี่ปุ่นนะหรือ ก็เพราะ Shindan เป็นระบบวิธีการที่มีต้นกำเนิดจากประเทศญี่ปุ่นนั่นเอง

แล้วคำว่า “การวินิจฉัยสถานประกอบการ” ละ คืออะไร

หากจะเปรียบเทียบกับกรวินิจฉัยโรคโดยทั่วไปที่เรารู้จัก ซึ่งก็คือ การหาสาเหตุของอาการ หรือโรคที่ผู้ป่วยกำลังเป็นอยู่นั้นเพื่อที่จะหาทางรักษาให้หายขาด การวินิจฉัยสถานประกอบการก็เป็นการหาสาเหตุของอาการเช่นกัน แต่เป็นอาการหรือปัญหาที่สถานประกอบการนั้น ๆ กำลังประสบอยู่

การวินิจฉัยสถานประกอบการมุ่งค้นหาปัญหาให้ถึงปัจจัยสาเหตุรอบด้านและวิเคราะห์ลำดับความสำคัญของปัญหา เพื่อแนะนำแนวทางการแก้ไขปัญหาย่างเป็นรูปธรรม มีได้เน้นที่การแก้ไขเฉพาะหน้า หรือปัญหาทั่วไปที่พบตั้งแต่ครั้งแรกที่เข้าไปตรวจอาการ

ทำไมต้อง Shindan

คงต้องยอมรับว่านับตั้งแต่วิกฤติต้มยำกุ้งที่ประเทศไทยประสบในปี ๒๕๔๐ เรื่อยมาจนกระทั่งวิกฤตเศรษฐกิจโลกในปี ๒๕๕๑ ได้ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการในด้านต่าง ๆ ทั้งการบริโภค การลงทุนและการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งครอบคลุมในเรื่องยอดขาย ยอดส่งออกลดลงขาดสภาพคล่อง ต้นทุนสูงกว่ารายรับ อัตราการขยายตัวของการลงทุนลดลง หรือเป็นศูนย์และนำไปสู่ปัญหาการเลิกกิจการ เลิกจ้างงาน เพื่อเป็นการลดต้นทุนดังตัวอย่างที่เห็นจากหลายกิจการ

ถามว่าการแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยวิธีนี้ช่วยได้หรือไม่ คงต้องตอบว่า “ช่วยได้” แต่จะเป็นประโยชน์ก็เพียงแค่นั้นเพราะจริง ๆ แล้วบางปัญหาเพียงแค่มีการวางระบบการบริหารจัดการที่ดีก็อาจสามารถแก้ไขได้แล้ว

Shindan ทำอะไรได้บ้าง

- วิเคราะห์สภาพกิจการได้แม่นยำ
- แก้ปัญหาได้ตรงจุด
- ให้ข้อเสนอแนะที่ทำได้จริง

- สร้างความเชื่อมั่นในการดำเนินธุรกิจ
- เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

วัตถุประสงค์ของ Shindan

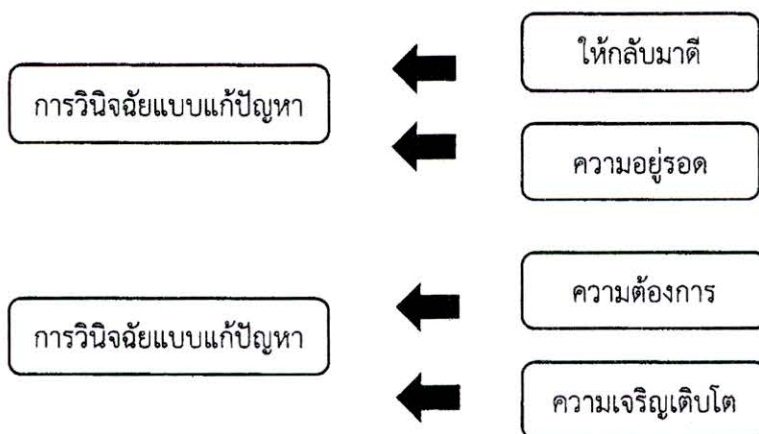
“รู้ก่อน แก้ปัญหาได้ก่อน คือ หัวใจของการดำเนินธุรกิจในปัจจุบัน

เมื่อมีผู้ป่วนมาหาหมอ หมอก็จะวินิจฉัยหาสาเหตุของอาหารป่วยเช่นกัน เมื่อผู้ประกอบการมีปัญหาไปปรึกษานักวินิจฉัยสถานประกอบการ (Shindan) นักวินิจฉัยฯ ก็จะต้องหาสาเหตุของปัญหา ด้วยการเข้าไปประเมินวิเคราะห์สถานภาพที่แท้จริงของการบริหารจัดการในภาพรวมครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ อาทิ การบริหารจัดการทั่วไป การตลาด การผลิต การเงิน การบัญชี และชี้แนะถึงจุดเด่น จุดด้อยของสถานประกอบการนั้น ๆ รวมทั้งวิเคราะห์ปัญหา สาเหตุของปัญหาและจัดลำดับความสำคัญของปัญหา แล้วเสนอแนะแนวทางแก้ไขอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อเสริมสร้างให้ผู้ประกอบการสามารถพึ่งพาตนเองได้ อีกทั้งยังเป็นการวางแผนการบริหารจัดการของ SMEs ให้ทันสมัย มีความเหมาะสม และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

SHINDAN (วินิจฉัย) เพื่ออะไร

เมื่อผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรม (SMEs) ประสบปัญหาหรรษา ไม่ว่าจะ เป็นปัญหาด้านการบริหารจัดการ การตลาด และการขาย การ(ผลิตและเทคโนโลยี การบริหารทรัพยากรบุคคล การจัดหาจัดซื้อและจัดจ้าง รวมทั้งการบัญชีและการเงิน ผู้ประกอบการย่อมเกิดความสับสน ลังเล ตัดสินใจไม่ถูกว่าจะเลือกแก้ปัญหาเรื่องใดก่อน อาจเป็นเพราะไม่รู้ว่าจะอะไรคือปัญหาที่แท้จริง หรือรู้ปัญหาแต่ไม่รู้จะแก้ไขอย่างไร อีกทั้งยังต้องพะวงกับการอยู่รอดในโลกธุรกิจและการแข่งขันในระบบเศรษฐกิจที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

เป้าหมายการวินิจฉัย

ในการวินิจฉัยสถานประกอบการแต่ละแห่ง จะมีการกำหนดเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของการวินิจฉัย ซึ่งอาจเป็นเป้าหมายของการดำเนินงานของกิจการนั้น ๆ

เป้าหมายของการวินิจฉัย สามารถแบ่งเป็น ๒ ระดับ ได้แก่ การวินิจฉัยแบบแก้ไขปัญหาและการวินิจฉัยแบบมุ่งสู่เป้าหมายธุรกิจ

กิจการ ก. เกิดปัญหาขาดสภาพคล่อง ถ้าหากไม่ดำเนินการใด ๆ อาจไม่มีเงินไปซื้อวัตถุดิบ ไม่มีของผลิตและไม่สามารถส่งสินค้าให้กับลูกค้าได้ และที่สุดกิจการอาจไม่รอด

กิจการ ข. เคยมียอดขายที่ดีมาก แต่ที่ผ่านมามีแนวโน้มแยกลงเนื่องจากไม่สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าด้านการส่งมอบให้ทันเวลา ทำให้ลูกค้าหันไปซื้อจากที่อื่นเพิ่มขึ้น หากสามารถแก้ไขปัญหาด้านการส่งมอบได้ ลูกค้าจะยังคงหันกลับมาซื้อดังเดิม

ถ้ากิจการของคุณมีปัญหาอย่างทั้งสองบริษัทนี้ เป้าหมายในการวินิจฉัยกิจการของคุณจะอยู่ในระดับของ “การวินิจฉัยแบบแก้ไขปัญหา” ซึ่งเป็นระดับที่ต้องการให้กิจการสามารถอยู่รอดได้ในการทำธุรกิจ หรือให้ผลประกอบการกลับมาดีดังเดิม

กิจการ ค. ดำเนินกิจการมาระยะหนึ่งจนเริ่มมีอัตราการเติบโตของยอดขายคงที่ หรือมีอัตรากำไรคงเดิม แม้จะไม่สูญเสียตลาดให้คู่แข่งและและมีรายได้เพียงพอที่จะทำให้ธุรกิจอยู่รอด แต่กิจการอาจต้องการการขยายไม่ว่าจะเป็นด้านใดก็ตาม

กิจการ ง. ความต้องการสูงสุดของกิจการอาจมาจากตัวผู้บริหารที่มีความต้องการที่แตกต่างไป เช่น ต้องการทำงานโดยไม่ต้องไปที่ทำงาน

กิจการ จ. ผู้บริหารต้องการให้กิจการเดินได้ด้วยระบบเอง ไม่ต้องขึ้นกับการตัดสินใจของผู้บริหารสูงสุดเท่านั้น

หากกิจการของคุณมีส่วนคล้ายคลึงกับสามบริษัทนี้ เป้าหมายในการวินิจฉัยกิจการของคุณในระดับของ “การวินิจฉัยแบบมุ่งสู่เป้าหมายธุรกิจ” ซึ่งเป็นการวินิจฉัยเพื่อมุ่งสู่ความต้องการเติบโตของธุรกิจ หรือความต้องการสูงสุดของผู้บริหาร

หน้าว่าง

ภาคผนวก ง

แนวทางการเสริมสร้างศักยภาพความพร้อมของ SME
ทั้งในภาพรวมและเฉพาะกลุ่ม

หน้าว่าง

หน้าว่าง

ภาคผนวก ง

แนวทางการเสริมสร้างศักยภาพความพร้อมของ SME ทั้งในภาพรวมและเฉพาะกลุ่ม

๑. ศักยภาพความพร้อมของ SME ทั้งในภาพรวมและเฉพาะกลุ่ม

๑.๑ การใช้มาตรการสนับสนุนด้านการใช้เงินของภาครัฐจะต้องกำหนดเป้าหมายการพัฒนา ศักยภาพ SME และสร้างสิ่งจูงใจ ในทางธุรกิจในระยะยาวและต่อเนื่อง เพื่อให้ SME เหล่านี้ มีความสามารถเพิ่มขึ้นในการเข้าถึงถึงสินเชื่อตามกลไกตลาดปกติ

๑.๒ การให้ความรู้ SME ควรมีระบบที่ชัดเจน ทั้งรายใหม่และรายเดิม โดยผ่านการบ่มเพาะ มีระบบที่เลี้ยงให้ครอบคลุมทั้งกระบวนการธุรกิจ ตั้งแต่การเริ่มต้นการบริหารจัดการการตลาดและ การเริ่มธุรกิจเป็นต้น

๑.๓ สนับสนุนให้ SME ยกระดับและเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าปรับปรุงคุณภาพและมาตรฐาน ให้เป็นสากลและผลักดันการวิจัยการสร้างสรรค์นวัตกรรมและพัฒนาไปสู่เชิงพาณิชย์

๑.๔ ควรนำระบบการวินิจฉัยสถานประกอบการ (Shindan) มาใช้ในการพิจารณาให้บริการ ทางเทคนิควิชาการ เพราะระบบวินิจฉัยนี้ จะมีการประเมินวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง และปัญหา ที่แท้จริงของผู้ประกอบการและสถานประกอบการ โดยจัดลำดับความสำคัญของปัญหาหลัก และปัญหา ลำดับรองๆ รวมทั้งวิเคราะห์ลึกไปถึงสาเหตุของปัญหา และข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา หรือเพื่อเสนอแนะในการพัฒนาขีดความสามารถที่เป็นรูปธรรม ตลอดจนจัดหาวิทยากร ที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญ พี่เลี้ยง (Mentor) มาช่วยในการสร้างความรู้ ในการปรึกษาแนะนำเพื่อแก้ปัญหา และแนวทางในการพัฒนากิจการด้านต่างๆ

๑.๕ สนับสนุนด้านการตลาดโดยจัดหาช่องทางจำหน่ายให้มีความหลากหลายและประหยัด ค่าใช้จ่ายเช่นการซื้อขายผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์ ขยายตลาดทั้งในและต่างประเทศ ผลักดันการเปิด โอกาสให้ SME สามารถเข้าทำธุรกิจกับภาครัฐให้มากขึ้นโดยอาจกำหนดเงื่อนไขประเภทซื้อสินค้า และธุรกิจและลดข้อจำกัดในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ

๑.๖ กำหนดนโยบายเสริมสร้างศักยภาพกลุ่ม start up และนวัตกรรม ให้เป็นการเฉพาะ เหมาะสมกับรูปแบบการทำธุรกิจสมัยใหม่ที่มีการนำ Technology เข้ามาใช้เป็นหลัก กลุ่มธุรกิจนี้ ใช้เวลาเริ่มต้นดำเนินงาน ๑ - ๒ ปี จึงต้องการแหล่งเงินทุนต่ำและการสนับสนุนทั้งด้านการพัฒนา ผลิตภัณฑ์ควบคู่ไปกับการบริหารจัดการและ Technology ที่ทันสมัย

นอกจากแหล่งเงินทุนแล้วมาตรการร่วมลงทุน Venture Capital จากทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยเฉพาะภาคเอกชนที่มีประสบการณ์และความสามารถในการทำธุรกิจเข้าร่วมกิจการ เพื่อให้สามารถ อยู่รอดและเติบโตต่อไปได้เป็นสิ่งที่ต้องผลักดันให้เกิดขึ้นโดยเร็ว

๒. การบริหารเพื่อการขับเคลื่อน

๒.๑ การปรับปรุงกฎหมาย กฎ หรือระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒.๑.๑ ปรับปรุงกฎหมายหลักประกันทางธุรกิจฉบับใหม่ให้สอดคล้องกับมาตรฐานที่ดี และสามารถปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพมีความสะดวกรวดเร็วและมีต้นทุนต่ำต่อระบบการปล่อย สินเชื่อ รวมทั้ง ควรสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างหน่วยงานผู้ใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติ หลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘ เช่น กรณีการส่งเสริมให้ภาคเอกชนสามารถนำสัญญาจ้าง

จากภาครัฐมาจดทะเบียนเป็นหลักประกัน (สิทธิเรียกร้องตามมาตรา ๘ (๒)) ซึ่งจะสามารถช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้มากยิ่งขึ้น ตลอดจนการผลักดันให้มีการกำหนดมาตรฐานการประเมินราคาหลักประกันโดยแต่ละประเภทและการพัฒนาตลาดรองรับการซื้อขายหลักประกันที่หลุดจากการค้ำประกัน

๒.๑.๒ ปรับปรุงหรือจัดทำกฎหมาย กฎ ระเบียบ เพื่อส่งเสริมให้เกิดธุรกิจร่วมลงทุนภาคเอกชน (Venture Capital Firm) และสร้างแรงจูงใจให้ VC เหล่านี้ร่วมลงทุนในกิจการ Startup ของคนไทยให้เกิดขึ้นและจดทะเบียนในประเทศไทย

๒.๑.๓ ปรับปรุงกฎหมายให้หน่วยงานภาครัฐสามารถทำงานอย่างบูรณาการได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ เช่น การแบ่งปันข้อมูลระหว่างกันและการเชื่อมกระบวนการทำงานระหว่างกัน เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการรับบริการของผู้ประกอบการ การบูรณาการระบบงบประมาณระหว่างกัน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการใช้งบประมาณ รวมถึงจะเป็นการเปิดโอกาสให้ SME ที่มีรายชื่อเป็น Blacklist ในอดีต แต่ได้ปรับปรุงและพัฒนากิจการดีแล้วได้มีโอกาสเข้าถึงแหล่งทุนได้ด้วย

๒.๒ การสนับสนุนให้เอกชนมีบทบาทในการวางนโยบายการพัฒนา SME

โดยให้มีบทบาทในการบริหารจัดการ การกำหนดแผน และติดตามความคืบหน้าการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานที่รับผิดชอบ เช่น สสว. เพื่อให้ได้รับทราบข้อมูลความต้องการ ปัญหาและข้อจำกัดต่าง ๆ รวมไปถึงข้อเสนอแนะที่ทำได้ในทางปฏิบัติที่ครบถ้วนทันสมัยจากผู้ประกอบการโดยตรง ทำให้มาตรการช่วยเหลือสนับสนุนต่าง ๆ มีประสิทธิภาพ

๒.๒.๑ พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่

๒.๒.๑.๑ การสร้างระบบบริการ SME ในภาพรวมของเศรษฐกิจที่สามารถสนับสนุนการดำเนินธุรกิจ SME ที่มีจำนวนมากและหลากหลาย ให้สามารถสร้างผลผลิตที่มีมาตรฐานได้ง่ายและเร็ว มีต้นทุนต่ำ เช่น การจัดตั้งหน่วยงานให้บริการ การทำวิจัย (research) และการรับรองมาตรฐาน

๒.๒.๑.๒ การสร้างระบบข้อมูลกลางในการประเมินเครดิตของ SME ลักษณะเดียวกับเครดิตบูโร เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาปล่อยสินเชื่อ รวมทั้งบรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) และสถาบันการเงินควรมีการจัดทำและรวบรวมข้อมูลในส่วน KPI ในความสัมพันธ์ผลของสินเชื่อ

๒.๒.๑.๓ พัฒนาระบบจัดทำบัญชีการเงินธุรกิจของ SME ให้ได้มาตรฐานมีต้นทุนต่ำ

๓. การพัฒนาด้านการบริหารงาน และการบูรณาการหน่วยงานการส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนา SME ของประเทศไทย ได้แก่

๓.๑ ให้ สสว. เป็นหน่วยงานที่กำหนดนโยบายและวางแผนการส่งเสริม SME และมีฐานข้อมูล SME ที่สมบูรณ์ มีบุคลากรที่มีขีดความสามารถสูงในการวางแผนและการประเมินโครงการ และต้องการงานส่งเสริมในระดับปฏิบัติการ

๓.๒ การออกแบบโครงการช่วยเหลือ SME ควรเป็นแบบ “เบ็ดเสร็จ” หรือ Portfolio ที่มีเป้าหมายชัดเจน มีการแจกแจงรายละเอียดของกิจกรรมที่ต้องดำเนินการเพื่อที่จะบรรลุเป้าหมาย ตลอดจนรายชื่อของหน่วยงานของรัฐที่ต้องรับผิดชอบในแต่ละกิจกรรม ซึ่งจะทำให้การจัดสรรงบประมาณมีประสิทธิภาพ ลดปัญหาการทำงานซ้ำซ้อน

๓.๓ ควรพัฒนาบุคลากรด้านการวินิจฉัยสถานประกอบการ (Shindanchi) และบุคลากรในกิจการร่วมทุน (Venture Capitalist) พนักงานการเงินการบัญชีสำหรับการจัดทำบัญชีเล่มเดียว นักประเมินทรัพย์สินตามกฎหมายว่าด้วยหลักประกันทางธุรกิจ เป็นต้น ให้มีคุณภาพและมีจำนวนเพียงพอ

๓.๔ การจัดสรรงบประมาณสำหรับโครงการระยะยาวให้เป็นแบบผูกพันหลายปี (Multi-year budgeting) เนื่องจากโครงการบางประเภทต้องใช้ระยะเวลาดำเนินการ ซึ่งทำให้การดำเนินต่อเนื่องลดปัญหาความไม่แน่นอนของนโยบาย

๓.๕ องค์การในการส่งเสริม SME ที่ดี ควรมีกลไกการประเมินที่เป็นระบบ โดยมีการประเมินความจำเป็นและความคุ้มค่าก่อนที่จะดำเนินการ เพื่อให้มีการจัดสรรทรัพยากรในการส่งเสริม SME อย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะเดียวกันก็มีการประเมินผลลัพธ์ของมาตรการที่ดำเนินการอยู่และสิ้นสุดลงด้วยเพื่อใช้เป็นข้อมูลปรับปรุงมาตรการในครั้งต่อไป

๔. กลไกการประสานงานและกระบวนการขับเคลื่อน ประกอบด้วย

๔.๑ คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ทำหน้าที่เป็นกลไกระดับนโยบาย เพื่อประสานงาน รวมทั้ง ผลักดันมาตรการและโครงการสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SME ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาผู้ประกอบการ SME ให้มีความเข้มแข็ง และสามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

- คณะกรรมการควรประสานการสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SME ให้มีการเชื่อมโยงกับการพัฒนาผู้ประกอบการในระดับพื้นที่ (Area Base) ตามแนวทางที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ รวมทั้งแผนเฉพาะด้านที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้ประกอบการ

๔.๒ คณะกรรมการจะใช้กระบวนการที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณแบบมีส่วนร่วมเป็นเครื่องมือในการบูรณาการการขับเคลื่อนเพื่อให้มาตรการและโครงการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SME สอดคล้องกับความต้องการในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาคุณภาพของผู้ประกอบการในทุกระดับทุกสาขา และทุกพื้นที่

๔.๓ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) เป็นฝ่ายประสานหน่วยงานภาครัฐและสถาบันภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องเพื่อปรับปรุงคำนิยาม (redefinition) และความครอบคลุม (coverage) ผู้ประกอบการ SME ที่เปลี่ยนแปลงไปตามบริบทของธุรกิจที่เกิดขึ้นและมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้ เพื่อให้สามารถออกแบบมาตรการและโครงการให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายทั่วไประดับสาขา (sector/segment) ระดับพื้นที่ ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงกลุ่มเป้าหมายเฉพาะตามนโยบายสนับสนุนของรัฐบาลและยุทธศาสตร์ของประเทศ กลุ่มผู้ประกอบการเริ่มใหม่ (Startup) เป็นต้น

๔.๔ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) เป็นหน่วยงานหลักในการจัดให้มีศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูล (Data Exchange) เพื่อสร้างเครือข่ายระหว่างศูนย์ข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนา SME อันจะนำไปสู่ข้อมูลที่ทันกาลและข้อมูลชุดเดียวกันโดยสามารถใช้ประโยชน์ร่วมกันได้

ออกแบบและพิมพ์ที่
สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
๐-๒๒๔๔-๑๕๖๑, ๐-๒๒๔๔-๑๗๔๑, ๐-๒๘๓๑-๙๔๗๑, ๐-๒๘๓๑-๙๔๗๕

